

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

2.5 TL

**KPSS-2014
PARAĞRAF SORUSU**

450 SORU

FASİKÜL 2

KIRMIZI FOTOKOPİ

<https://www.facebook.com/groups/kirmizifotokopi/>

Paragrafın Konusu

1. İnsanları kendine çeken, çektikten sonra da asla bırakmayan şu büyük şehirlere bir türlü alışamadım. Kendimi evinden, köyünden kaçmış kimsesiz bir çocuk şaşkınlığı içinde duyumsuyorum. Kendi şaşkınlığım az geliyormuş gibi bir de burada yaşayan insanların çektiği çileye şaşırp kalıyorum. Göğü delercesine yükselen beton yapılar... Yapılar yükseldikçe küçülen, yabancılaşan insanlar... Aynı katta oturup da birbirini tanımayan insanlar... Aslında var güçleriyle kurtulmak istiyorlar bu ahtapotun kollarından ama...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Şehir yaşamın çekiciliği
- B) Şehir yaşamının insan üzerindeki etkileri
- C) Şehir yaşamının zorlukları
- D) Şehir yaşamını zorunlu kılan nedenler
- E) Şehir ve köy yaşamının farklılıkları

2. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın yapıtları sislidir, bir buzdağı gibidir. Görünen her gerçeğin arkasına gizlenmiş, okurun düş ve akıl gücünden destek bekleyen başka gerçekler vardır. Sıradan bir okurun Tanpınar'ı anlamaması bundandır. Onu "okumak" da "anlamak" da belirli bir çaba ve birikim gerektirir. Çünkü onun sözcükleri bilinmeyen bir zamanın, görülmeyen bir rüyayın büyüsüyle kaplıdır. Bu nedenle önce onun sözcüklerinin ve yaşamının şifrelerini çözmek, düşünce dünyasının gizemli kapılarını aralamak gerekiyor.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ı anlamak isteyen bir okurun,

- I. sözcüklerin anlam katmanlarını ayırt edebilmesi,
 - II. tarihî bilgileri yeterince özümseyebilmesi,
 - III. düş ve akıl gücünden yararlanabilmesi,
 - IV. söz sanatlarını yerli yerinde kullanabilmesi
- özelliklerinden hangilerine sahip olması gereklidir?**

- A) I. ve III
- B) II. ve IV.
- C) I. ve II.
- D) I. ve IV.
- E) III. ve IV.

3. Refik Halit Karay'ı günümüz okuru, edebiyatseveri yakından tanımıyor. Tanıyorsa da yazar, milletvekili veya politikacı yönüyle tanıyordur. Oysa onun en dikkat çekici özelliği, Türkçenin en büyük âşıklarından biri olması. Onun eserlerinden ana dilimizi sevmeyi, ana dilin bir yaşam kaynağı olduğunu öğreniriz. Dil, onun kaleminde en kıvrak, en olgun noktaya ulaşır. Canlı, renkli, çekici... Mutluluğun dil olduğunu, dilin insana sonsuz huzur veren bir dünya olduğunu hissederek, yaşarız.

Refik Halit Karay'ın,

- I. yapıtlarında duru bir dil kullanması,
- II. çok yönlü bir sanatçı olması,
- III. usta bir romancı olması,
- IV. günümüz okurlarınca pek tanınmaması,
- V. okura dil zevki ve bilinci aşılması

özelliklerinden hangisi vurgulanmak istenmiştir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

4. İnsan, sadece kendi sesini duyduğu varlıkla, kendine hitap eden yaratma ile ilgilenir; ona yakınlık hisseder. İnsan nefesinin sıcaklığını taşımayan, insanın bir yanına dokunmayan, insan yüreğindeki bir teli titretmeyen sanat ürünü, tozlu raflarda kalır; kendi alınyazgısını yaşar. Hâliyle o yapıtı oluşturan sanatçı da yapıtıyla aynı kaderi paylaşır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuru etkilemeyen yapıtlar, kısa sürede unutulur gider.
- B) Bir yapıtın kalıcılığı, o yapıtın özgünlüğüyle orantılıdır.
- C) Her sanat yapıtından, insanı etkilemesi beklenebilir.
- D) Dili anlaşılmayan eserler, gönüllerde yer edinebilir.
- E) Toplumsal sorunlarla yüklü yapıtların sanatsal yönü gelişemez.

5. Bu kasaba önceleri benim evimdi, yerimdi, yurdumdum. Her sokağında tanıdık, bildik bir yüzü bulurdum. Üzüntülerimi, dertlerimi, gözyaşlarımı bu kaldırımlar üzerine döker; umutlarımı burada gülerdim. Nalbantların, kalaycıların çekiş seslerine burada ritm tutardım. Nerede şimdi o eski canlılık, o eski coşku, heyecan? Hani o kaldırımlar, çekiş sesleri, tanıdık yüzler?

Bu parçada aşağıda verilen duyguların hangisi ağır basmaktadır?

- A) Çaresizlik
- B) Sabırsızlık
- C) Özlem
- D) Üzüntü
- E) Yalnızlık

6. İronik yaklaşım, roman yazarlarının sık sık başvurduğu bir anlatım yöntemidir. Bu tarz anlatımda; yaşanan çelişkilerin, saçmalıkların daha çarpıcı bir şekilde anlaşılmasını sağlamak amacıyla asıl anlam gizlenip bütün yaşananlar doğal bir durummuş gibi gösterilir. Romancılar gerçeği ironik yaklaşımla vererek çarpıcı bir etki yapmayı amaçlar.

Bu parça için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romanın Gerçekçiliği
- B) Karşıtlıkların Anlatım Gücü
- C) Roman ve Doğallık
- D) Sanata Yaklaşım
- E) Yaşamın Çelişkileri

7. Birçok yazar, kendi yapıtının taklit edilmesinden yakınır o fikrin ilk kez kendisince ortaya atıldığını ileri sürer. Oysa fikrinin çalındığını haykırmadan fikrin kime ait olduğunu araştırırsaydı gerçeği görecekti. Edebiyattan başka endişesi olmayan zekâ bilir ki hiç kimse başkasının kendinden önce düşünmediği bir fikri düşünmekle övünemez. Bilir ki bir fikrin değeri sadece şeklidir, eski bir fikre yeni bir şekil vermek... İşte kalıcı ve evrensel yapıt budur.

Aşağıdakilerin hangisi, parçadaki altı çizili bölümü destekler niteliktedir?

- A) Halka kendini dinletmek isteyenler, halk için eser verdiğini söyleyenler her şeyden önce halkın dünnüne, bugününe, yarınına saygı duymayı bilmelidir.
- B) Nasıl ki bir binanın temelleri atılarak direkleri dikilerek o bina yükselirse sanat da yükselişini sağlamak için "eski" ye sahip çıkıp onu kendine temel yapmalıdır.
- C) Bir yapıtın en büyük özelliği, okuru başka kitaplara, başka yazarlara götürebilmesidir.
- D) Roman, hikâye ve piyes gibi edebî yapıtlarda konunun öneminin abartılmaması gerektiğine ve bu tür eserlerin işledikleri konuya göre değerlendirilmesinin yanlışlığına inanırım.
- E) Sanatta asıl olan, sanat sazına yeni teller eklemek değil; eski telden, yeni sesler çıkarabilmektir.

8. Uygar olmak nedir? Bu sorunun cevabı, toplumsal sorumluluk taşıyan vicdanda gizlidir. Bu sorumluluğun bilincinde olan bir vicdan, daha iyi bir toplum oluşturmak için kendi yaşamının dışına çıkması gerektiğini bilir. Uygar vicdan; rahat koltuğundan, dev ekranlara hükmeden tuşlardan, yağ bağlayan gövdesinin isteklerinden uzaklaşıp tüm bir insanlıkla toplumla ilgilenmenin hazzına ulaşır, onun sorumluluğunu taşır.

Bu parçaya göre, bir insanın uygar olmasının ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplum bilimini kılavuz kabul etmesi
- B) Ulaşılamayacak hayaller peşinde koşmaması
- C) Bireysellikten sıyrılması
- D) Çalışkan insanları örnek alması
- E) Kendi amacı doğrultusunda çalışması

Paragrafın Ana Düşüncesi

1. İnsanları anlamanın yolu; onlara sevgi ve hoşgörüyle yaklaşmaktan, onların düşüncelerine temel olan değerlere eğilmekten geçer. Bunları yaparken işin kolayına kaçmamak gerekir; olaylar, durumlar ve nesnelere de insanlara yaklaştığımız gibi yaklaşmalıyız. Her şeyi hayranlıkla sevmeyi öğrenmeliyiz. Kutsal, değerliyi ve güzeli ayırt etmenin yoludur sevgi. Bir de kıymetli ve yüce şeyler karşısında eğilmenin, insanları kaynaştırdığını hatırdan çıkarmamalıyız.

Bu parçada öne sürülen düşünce, aşağıdakilerden hangisiyle çelişir?

- A) Değerlendirmelerimizde peşin hükümlerden kaçınmalıyız.
B) Olayları, durumları ve nesneleri genelleme yaparak değerlendirmek faydalıdır.
C) Kişileri ve olguları iyi anlayabilmek için belirli bir emek harcamamız gerekir.
D) Önemli ve kutsal değerler karşısında, aynı duyguyu paylaşanlar arasında yakınlık doğar.
E) Sevgi ve hoşgörüyle insanları ve nesneleri daha iyi anlayabiliriz.

2. (I) İnsanlar kullandıkları dile önem vermezlerse o dil, ortak bir iletişim aracı olamaz. (II) Bu nedenle de toplumun yaşadığı sıkıntıları, mutlulukları yansıtamaz. (III) Dilini önemseyen bir toplumda gerçek sanatçıların yerini yapay sanatçılar alır. (IV) Toplumunu anlatan sanatçı, toplum tarafından anlaşılır; insan toplumunu, toplum da insanını tanımaz. (V) Bireysellik ön plana çıkar ve böylece toplum denen varlık da yok olur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde parçanın ana düşüncesi belirtilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Ekmeğimi ticaretten kazandım. Bazen zarar, bazen kâr ederek kendi yağımınla kavrulmayı başardım. Bir sürü insanla tanıştım, çalıştım. Kimi zaman onların fikirlerinden faydalandım, kimi zaman da onlara fikir verdim, yol gösterdim. Beni en çok etkileyenler de sık sık yer değiştiren, iş değiştiren insanlar oldu. Onlar ne mal sahibi ne mülk sahibi olabildiler. Oysa yerlerini, işlerini değiştirmeselerdi onlar da sıkıntı çekmeden ekmeğin paralarını bu işten kazanabilirlerdi.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) İşleyen demir, pas tutmaz.
B) Bağda izin olsun, üzüm yemeye yüzün olsun.
C) Her zaman, geminin istediği rüzgâr esmez.
D) Harman döven öküzün ağzı bağlanmaz.
E) Yuvarlanan taş, yosun tutmaz.

4. İnsanı sadece bilimle açıklayıp anlamlandırmak mümkün değildir. İnsanda düşüncenin, bilimin giremeyeceği ve göremeyeceği dünyalar gizlidir. Bu dünyanın kapıları ancak sanatın önünde açılır. İnancın, aşkın, sezginin dünyasıdır bu.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın bilim ile anlaşılabilen yönleri, sanatla anlamlandırılır.
B) Sanatı ancak insan aklı biçimlendirip ortaya çıkarabilir.
C) İnancın, seven ve sezen insanlar, bu duygularını sanatla ortaya koyarlar.
D) İnsanı anlamlı kılan, o insanın iç dünyasının zenginliğidir.
E) İnsanın duygu dünyasına, düşünce yoluyla ulaşmak zordur.

5. Bir yazar, sözcükleri kullanma gücüyle romanına şekil verir. Kendine özgü bir söyleyiş tarzı olmayanların, nitelikli bir eser ortaya koyması mümkün değildir. Yazarın kendi imzasını taşıyan bir anlatımı varsa ölüm-süz yapıtlar üretebilir. Ele aldığı konu, anlatımı kadar önemli değildir. Çünkü okuru çeken söyleyiştir. Ayrıca etkili bir anlatımı olmayan eserlere okurlar ilgi göstermez. İlginç konularda kaleme alınmış birçok roman, cılız ve can sıkıcı anlatımından dolayı tozlu raflarda kaybolup gitmiştir.

Bu parçada asıl anlatmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebi yapıtlarda kalıcılığın temel koşulu, özgün anlatımdır.
- B) Romanı diğer edebî türlerden ayrılan özellik, ilgi çeken konulara yer vermesidir.
- C) Sanat ürünlerinde asıl olan; sanatçının "nasıl" anlatıldığı değil, "neyi" anlattığıdır.
- D) Okurun ilgisini çekemeyen sanat yapıtları, yok olmaya mahkumdur.
- E) Nitelikli sanat eserlerinde içerik ve biçim, aynı oranda harmanlanmıştır.

6. Tüm yapıtlarımdaki tek amacım, gündelik yaşamın karmaşasını ve belirsizliklerini okura sunabilmektir. Çünkü ben, insanların doğru cevapları doğru sorulara verebileceğine inanıyorum. Düşünce tarlasına girip terlemeden sürekli bir sürpriz bekleyen okura göre roman yazamam. Okurun düşünce teri akıtmasını isterim. Bunu isterim ki okurun düşünce dünyası zenginleşsin.

Bu parçaya göre, yazarın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romana duyarsız kalan okurların ilgisini çekebilmek
- B) Günümüzde yazılan romanların hak ettiği değeri bulmasını sağlamak
- C) Yazdığı romanlarda okurun düşünmesini sağlamak
- D) Okuru, günlük yaşamın sıkıntılarından uzaklaştırmak
- E) Yapıtlarına yönelik eleştirilerin önünü kesebilmek

7. Birkaç sayfa değil, birçok sayfa yazmak yeteneğidir. Ortalama bir aklın ortaya koyamayacağı hiçbir roman yoktur. Çiçeği burnunda bir yazar bile çarpıcı bir cümle kurabilir. Bundan sonra yapılacak tek şey kalemi altıncı parmağı yapıp kağıdı sabırla doldurmaktır. Masaya otururlar ve sonuna kadar giderler çünkü güçlü olanlar duraksamaz. İşte çalışmaya bir türlü başlayamayan tembel yazarlarla yetenekli yazarları ayıran budur. Zafer, sürekli çaba harcanarak ulaşılabilen bir zirvedir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatta verimlilik; yeteneğe değil, çalışma azmine bağlıdır.
- B) Sanatçının başarısı, yapıtına kattığı yorumla orantılıdır.
- C) Sanatta özgünlük, her sanatçının ulaşmaya çalıştığı tek noktadır.
- D) Sanat merdiveninin en üst basamağına doğuştan bazı meziyetleri olan kişiler ulaşabilir.
- E) Sanatta önemli olan; çok yapıt vermek değil, sanatsal niteliğe sahip olan yapıt vermektir.

8. (I) Büyük sanatçılar, çağın tanıklığını eserlerinde malzeme olarak kullanırlar. (II) Onlar gördüklerinin, yaşadıklarının üzerine çıkmak zorundadırlar. (III) Yaşadıklarının tanıklığı ile yetinen sanatçılar, sadece değişeni anlatmış olurlar. (IV) Oysa her çağın değişkenleri farklıdır. (V) Değişkenlerin üzerindeki değişmeyi yakalayıp değişkenleri buna göre kullanan sanatçılar büyüktür ve yarınlara kalır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde parçada vurgulanmak istenen düşünce belirtilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Yardımcı Düşünceler - I

1. Okuma kültürü edinmiş insan, kavramsal yönden gelişmiş; kendi duygu ve düşünce gücünün kılavuzluğunda yaşamını yönetme yeterliliği edinmiş insandır. İnsan sevgisi, doğa sevgisi, yaşama sevgisi gibi tüm sevgi bileşenlerini içselleştiren, bunları yaşamında uygulayabilen insandır, okuma kültürü edinebilmiş insan. Edindiği kültürü bireysel olmaktan çıkarp toplumsal düzeyde temsil yeteneği kazanmış insandır, okuma kültürü edinmiş insan.

Bu parçanın yazarı "okuma kültürü edinmiş insan" da bulunması gereken özellikler arasında aşağıdakilerden hangisine değinmemiştir?

- A) Her tür sevgiyi özümseyip yaşamına yansıtabilme
- B) Kendi yaşamına yön verecek güce sahip olabilme
- C) Kazandığı kültürle toplumunun sözcülüğünü yapabilme
- D) Öğrendiklerini hayata kolayca uygulayabilme
- E) Edindiği kültürle toplumsal sorunlara çözüm yolu bulabilme

2. Ahmet Mithat'ın, yaşadığı dönemde çok sevilen ve okunan bir yazar olmasının birçok nedeni vardır. Olayları belirli bir sıraya koymada, karmaşık olayları merak duygusunu kamçılayacak bir biçimde düğümleyip çözmedeki başarısı, anlaşılır bir dille yazması, o zamanki okurların alışık olduğu meddah ağzını yapıtlarında başarıyla kullanması bu nedenler arasında sayılabilir. Ayrıca yapıtlarındaki karakterlerin yanı sıra okurun da bir kişilik kazanması, onun sevilen bir yazar olmasında büyük rol oynamıştır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, Ahmet Mithat'ın yaşadığı dönemde çok okunan bir yazar olmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Sade bir dille yazması
- B) Geleneksel oyunların olanaklarından yararlanması
- C) Toplumsal sorunlara değinmesi
- D) Olayları belirli bir plan çerçevesinde sunması
- E) Okurun kişiliğini etkilemesi

3. Mısır, yaz aylarında yeşil mısır yapraklarına sarılıp tuzlandıktan sonra tüketilen kaynamış mısır, kış aylarında da patlatılmış mısır olarak koltuğumuzda bize eşlik eder. Mısırın yabancı olarak yetişen ilk türü bilinmiyor. Ancak bu tahılın yapısal özellikleri Meksika'daki yüksek yaylalarda kendiliğinden yetişen bazı buğdaygillerde bulunuyor. Yani Amerika kökenli olan mısır, buğdaygiller ailesindedir. Samanlı ve küçük taneli diye tanımlanan tahılların aksine; iri taneli, kalın saplı, sık dizili tanelerle donanmış bir tahıl.

Bu parçada "mısır" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Buğdaygillere özgü yapısal nitelikler taşıdığına
- B) İnsanlar tarafından yıl boyu tüketildiğine
- C) Tüketime uygun olmayan ilk türü hakkında herhangi bir bilgi bulunmadığına
- D) Buğdaygilleri oluşturan tahıllardan, biçimsel olarak farklılıklar gösterdiğine
- E) Dünya üzerinde en çok Amerika kıtasında yetiştirildiğine

4. Görsel unsurlar, cep telefonu satın alanların tercihlerini belirleyen faktörler arasında önemli bir yere sahiptir. Renkli ve geniş ekran, ses tonları, değişebilen kapaklar, logolar, aksesuarlar birer farklılık ögesi olarak tüketicilerin beğenisine sunulmaktadır. Cep telefonu teknolojik bir ürün olmasının ötesinde modanın da bir parçası durumuna gelmiştir. Kullanıcı taleplerine, pazarlama anlayışının egemen olduğu günümüzde, öne çıkan unsur, ürünlerin çeşitli yollarla farklılaşmasıdır. Bireylerin cep telefonlarını hangi amaçla ve nasıl kullandıkları, teknolojiyi üretenler ve pazarlayanlar açısından önemli ipuçları vermektedir.

Bu parçada "cep telefonu" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Üretiminde kullanıcıların isteklerinin dikkate alındığına
- B) Taşıdıkları estetik öğelerin, müşterinin tercihlerini etkilediğine
- C) Moda ile bağlantılı olarak değişim gösterdiğine
- D) Kullanımının her geçen gün artış gösterdiğine
- E) Kullanım amaçlarına ve biçimlerine göre farklılıklar taşıdıklarına

5. Öykü, genel anlamda yazımı kolay türlerden biri olarak görülür. Ancak nitelikli bir öykü ortaya çıkarmak öyle sanıldığı gibi pek kolay değildir. "Nitelikli" sıfatını hak eden bir öykünün her şeyden önce çarpıcı bir olayı daha önce görülmemiş bir anlatımla sunması gerekir. Üstelik her satırıyla okuru zihinsel uğraşlara itmesi, sarıp sarmalaması ve okura en az sözcükle en yoğun duyguları yaşatması gerekir. Ulusal farklılıkları ortadan kaldırıp tüm insanlığa seslenmesi de nitelikli öykünün bir başka özelliğidir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi nitelikli bir öyküde bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Özgün bir anlatımının olması
- B) Dikkat çekici olayları işlemesi
- C) Evrensel nitelikler taşıması
- D) Okuru, az sözle etkileme gücüne sahip olması
- E) Herkes tarafından kolayca anlaşılır olması

6. Halkımız günlük yaşamını, sevincini, üzüntüsünü, özlemini, umudunu türkü yapıp notalarda, dizelerde saklamıştır. Halk türküleri, halkımızın ortak duygusu ve ortak çağrısıdır. Bu türkülerin sözlerini halkımız kendi yazmış, kendi bestelemiştir çağlar boyunca. Zaman geçmiş ve türkülerin de soluğu değişmiştir. Deyişi daha bir canlı, daha bir alımlı olmuştur. Sazın tezenesi Erzurum'un yaylalarında bir hoyrat olup yücelmiş, Karadeniz sahillerinde horon olup kıvraklaşmış, Çukurova'da yürekten kopan bir zılgıt olmuştur. Anadolu'yu yaşayan ve yaşatan bu türküler, kültürümüzün endam aynası olmaya devam ediyor yana yakıla.

Yukarıdaki parçadan "halk türküleri" ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine varılamaz?

- A) Anadolu kültürünü tüm yönleriyle yansıtır.
- B) Sözleri ve besteleri halkın ürünüdür.
- C) Zamanla soluklarını yitirip önemlerini kaybetmişlerdir.
- D) Halkın istek ve sorunlarını dile getirirler.
- E) Ezgi ve ritimleri, bölgeden bölgeye değişiklik gösterir.

7. 1990'lı yıllarda çocuk olan herkesin olmazsa olmazı... Güne yeni uyanan evlerdeki televizyonların vazgeçilmezi... Susam Sokağı... Jeneriği bile büyük-küçük herkesi etkileyen bu televizyon programı, sadece harfleri veya sayıları mı öğretiyordu çocuklara? Evet, birçok çocuk sayı saymayı, sözcükleri hecelemeyi, saatin kaç olduğunu söylemeyi, kimileri de genel temizlik kurallarını öğrendi "Susam Sokağı"ndan; bunun yanında Kurabiye Canavarı'na güldü, Edi ile Büdü'nün kavgalarını da izledi. Yani çocukları eğlendirirken onlara fark ettirmeden yaşamı öğretti Susam Sokağı.

Bu parçadan "Susam Sokağı" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Eğlenceyle öğretmeyi bir arada sunduğuna.
- B) Jeneriğinin dikkat çekici olduğuna
- C) Çocuklara olumlu davranışlar kazandırdığına
- D) Sadece okul öncesi çocuklara yönelik olduğuna
- E) Zaman ve sayı kavramlarını öğrenmeye yardım ettiğine

8. Sanatçı toplumun bir parçasıdır. Nasıl ki toplumdaki her bireyin topluma karşı belirli bir sorumluluğu varsa sanatçının da sorumlulukları vardır: göz boyamaktan vazgeçmek, kendini büyük görmemek, toplum sorunlarıyla ilgilenmek, yapıtlarının yankılar uyandıracak nitelikte olmasını gaye edinmek, karanlıkta yürüyenlere ışık tutmak ve gerçekleri dile getirmek.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi sanatçının sorumluluklarından biri değildir?

- A) İnsanların doğru yolu bulmalarına yardımcı olmak
- B) Yapıtlarında kandırmacaya yer vermemek
- C) Topluma yukarıdan bakmamak
- D) Toplum sorunlarını etkileyici bir biçimde dile getirmek
- E) İnsanlara hoşgörü ve sabırla yaklaşmak

Paragrafta Yardımcı Düşünceler - II

1. Şiir, hassas bir yüreğin derinliklerinden yükselen bir çığlıktır. Yüreğin sesi olduğu için de anlamı örtülüdür; iletilmek istenenler açıkça ortaya konmaz, ustaca sezdirilir. Şiirin dili de bu sezgiye göre biçimlenir. Bu biçimde önemli olan, sözcüklerin tınısıdır. Bir sözcüğün ezgi gücü varsa o sözcük anlamsız bile olsa şiirde yerini alır. Bunun için birtakım kurallara sıkı sıkı bağlı kalmaya gerek yoktur. Yeter ki sözcüğün tınısı olsun.

Bu parçada "şiir" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dilinin, anlatılmak istenenlere göre şekillendiğine
- B) Ritmik olan her sözcüğe yer verebileceğine
- C) Anlamına sezi yoluyla ulaşılabileceğine
- D) Duyguya dayalı bir tür olduğuna
- E) Gücünü, sözcüklerin anlam derinliğinden aldığına

2. İnsan, aklını kullanarak düşüncelerini devamlı hareket hâlinde bulundurmazsa hareketsizlikten dolayı, düşünceler donup kalır. Artık o kişinin verdiği yargılar, davranışlar hep o dar çerçeve içinde gördüklerine göre şekillenir. Böyle bir kişiden olayları çeşitli yönleriyle incelemesi, değişken şartlarda sağlıklı kararlar vermesi beklenemez.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada belirtilenleri destekler niteliktedir?

- A) Görüp yaşadıklarını olduğu gibi dile getiren bir yazar, yazar değil; olsa olsa bir mahkeme katibi veya gazeteci olabilir.
- B) Belirli bir kalıp içinde eğitilen gençlikten yeni düşünceler beklemek, kargadan bülbül sesi beklemek kadar boş bir çabadır.
- C) Her sanat yapıtı bir yaşantı sunar bize; bize sunulan bu yaşantıyı algılama ve kavrama öncelikle bu yapının dokusunu tanımamızı gerektirir.
- D) Bir sanatçı, yeni ve özgün yapıt vermek adına kendinden önceki sanatçılara sırt çevirmemelidir.
- E) Tecrübe, usta ve yaman bir öğreticidir, onu dikkate almayan çıraklar, asla kalfalığa terfi edemezler.

3. Nasrettin Hoca fıkraları Türkçenin konuşulduğu her yerde dilden dile yayılmış ve anlatılagelmıştır. Ayrıca Türkçeye komşu olan dillere de geçmiş, dünyanın birçok diline çevrilmiştir. Tüm fıkralarda belli bir dünya görüşü hâkimdir ve her fıkra insan aklına seslenir. Ancak doğrudan bir seslenme değildir bu; yüzeysel bir olaydan başlayıp zihnin derinliklerinde son bulan bir seslenmedir. Bunun içindir ki yüzyılları aşır günümüze ulaşmıştır.

Bu parçada Nasrettin Hoca fıkraları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Nükteli bir anlatıma sahip olduğuna
- B) Akla hitap ettiğine
- C) Birçok dile çevrildiğine
- D) Türk diliyle oluşturulup yaşam bulduğuna
- E) Belli bir düşüncenin benimsenip yansıtıldığına

4. Zamanı gerektiği gibi kullanamadığımız için yaşam bizi yoruyor. Öyle ki zamanında dile getirilemeyen her söz, yapılamayan her davranış ve vakti geldiğinde hareket etmeyen her tren yoruyor bizi. Acaba her söz zamanında dile getirilse her şey zamanında yapılsa trenler zamanında yol alsa yine de yorar mıydı yaşam bizi? Zaman geçtikçe mi anlıyoruz bunu; yoksa anlamaya başladıkça mı yoruluyoruz? Yoruldukça coşumuzu kaybedip durağanlaşıyor muyuz? Ancak şu da bir gerçek ki mücadele gücünü kaybeden insan yaşamın zorluklarına karşı koyamaz, kendini yaşam seline kaptırır.

"Yaşam" hakkındaki düşüncelerini bu sözlerle dile getiren bir kişi için aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Düzensizlikten yakınan
- B) Karşılaştığı durumları yorumlayan
- C) Yaşam şartlarının değiştirilemeyeceğine inanan
- D) Çevresine eleştirel bir gözle bakan
- E) Ruh dinginliği arayışı içinde olan

5. Yaratılış itibarıyla herkesten daha hassas olan sanatçının, hayatın üzüntü veren olayları karşısında duygusuz kalması mümkün olur mu? Hatta kimsenin pek umursamadığı bazı küçük şeylerin bile onu etkilemesi doğal değil midir? Sanatçılar içlerini boşaltma ihtiyaçlarını kederliyen daha çok hisseder. Bu yüzden değil midir kalemlerinden dökülen gözyaşları?

Bu parçadan sanatçılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) İnsanların dikkate almadığı küçük ayrıntılardan bile etkilenirler.
- B) Yaşamdaki tatsızlıklara duyarsız kalamazlar.
- C) Yapıtlarını genellikle sıkıntı anlarında kaleme alırlar.
- D) Diğer insanlardan daha duyarlı bir yapıya sahiptirler.
- E) Toplumsal sorunlara çözüm yolu ararlar.

6. Sait Faik; denizi, adayı, balıkçıları, sarhoşları... yani yaşamın kıyısında kalmış insanları anlatır. Ne zaman bir balıkçı motorunun sesini duysam ne zaman çığlık atan bir martı görsem Sait Faik çalar kapımı. Çünkü yaşamın bu küçük parçalarına en güzel anlamı o yüklemiştir, en güzel o anlatmıştır bu yaşamı. Anlattığı kendi yaşamıdır aslında. Martılar, balıkçılar, börtü böcekler onun yaşamının aynasıdır. O aynada Sait Faik'in tepeden tırnağa hüznü batmış yalnızlığını görürüz, genellikle de mutsuzluğunu ama kesinlikle umutsuzluğunu değil. Onun bu yaşamdaki tek düşüncesi, gayesi; bu dünyayı "güzellikler"le kurtarmaktır.

Bu parçadan Sait Faik ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Güzelliği her şeyin üstünde tutmuştur.
- B) Umutsuzluğun yol açtığı bir hüznle tabiata yönelmiştir.
- C) Sıradan insanların yaşamlarını, etkili bir dille anlatmıştır.
- D) Yapıtlarında kendi yalnızlığını dile getirmiştir.
- E) Mutsuz ve kederli bir yaşam sürmüştür.

7. Başarı onu şımartmaz, başarısızlık da yılgınlığa düşürmezdi. Dile getirilen, kaleme alınan her şey onun için eskimişti artık. Hep yeni bir şeyler söylemek isterdi onun için. Ömür takviminin sonuna yaklaşmasına karşın, yeniliğin peşinde koşma konusunda genç yazarlar onunla aşık atamazdı. Ayrıca onun için mutlak doğru ve mutlak güzel diye bir şey yoktu.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın özelliklerinden biri değildir?

- A) Sürekli bir arayış içinde olan
- B) Kendini yenilemeyi bilen
- C) Yaşlılığı içine sindiremeyen
- D) Alçak gönüllülüğü elden bırakmayan
- E) Yeniliğe ulaşma yolunda hep genç ve dinç kalan

8. Sanayileşme ve teknoloji alanında modern dünyaya ayak uyduruyor, kalkınıyoruz ancak çevrecilik konusunda bırakın ayak uydurmayı, bir adım bile ileri gidemiyoruz. Doğayı katletmede, dünyada belki de ilk sıradayız. Âdeta bu ülkeyi çirkinleştirmek, bu verimli toprakları çoraklaştırmak için yaşıyoruz. Çevre sömürsündeki bu yarışa engel olan da yok! Bilhassa ağaçları kesme, kolay ulaşım uğruna sahilleri beton yola çevirme, dağ tepe işgal etme, şehirleri çöplük alanı hâline getirme konusunda şu dünyada rakibimiz olduğu söylenemez.

Bu parçada yazar aşağıdakilerden hangisinden yakınmamaktadır?

- A) Çevre katliamını önleyici tedbirler alınmamasından
- B) Teknolojinin sunduğu imkânlardan yeterince yararlanılmamasından
- C) Doğayı koruma bilincimizin yeterince gelişmemiş olmasından
- D) Çevrecilik konusunda, çağdaş ülkelerin gerisinde kalmış olmamızdan
- E) Kentlerde, temizliğe yeterince önem verilmemesinden

uzman kariyer

Paragrafta Yardımcı Düşünceler - III

1. Uzun süredir edebiyat yarışmalarında görev almıyorum. Bunun en büyük nedeni, ———. Sayıları bazen üç yüze ulaşan yarışmacıların ürünlerini tek tek okumam, yapıtlarla ilgili notlar düşmem gerekli. Ortalama seviyeyi aşan bir esere rastlasam elbette değer bu zahmete. Ne yazık ki ———. Anlatımı aksamayan, iyi niyetli bir yurtaş yazar saysam, mesleğime duyduğum saygı ne olacak?

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) edebiyat yarışmalarının birçoğu eski işlevini yitirdi – yarışmalara gösterilen ilgi her geçen gün azalıyor
B) insanlar yaptığımız işe değer vermiyor – verilen ödüller, yarışmacıları teşvik edecek nitelikte değil
C) yarışmaya katılan eserlerin seviyesindeki düşüklükler – yarışmaya gelen eserlerin çoğu edebî değer taşıyor
D) katılımcıların bu yarışmalara yeterince ilgi göstermemesidir – dişe dokunur bir yapıta rastlamak, samanlıkta iğneyi bulmak gibi oldu
E) eli kalem tutan herkesin bu yarışmalara katılması – kimse bu mesleğe gereken saygıyı göstermiyor

2. Düşüncelerini hiç benimsemediğim hâlde, bu sanatçının yapıtını elimden bırakamıyorum. Kendi düşüncelerini aşılamıyor bana, âdeta konuşuyor benimle. Kendi açıldıkça beni de açıyor. Kendi düşüncesinden çok, "düşünce" kavramına önem veriyor. Tartışıyor benimle, hırpalamıyor beni. Kendisi için de istiyor özgürlüğü, benim için de...

Aşağıdakilerden sözlerden hangisi, bu parçada sözü edilen sanatçıya ait olamaz?

- A) Sanatçının temel amacı, sanatseverlere kendi görüşlerini kabul ettirmektir.
B) Beğenmesek bile her düşünce, öğrenmeye değerdir.
C) Ben, yapıtlarımı sadece kendimi ifade etmek için yazarım.
D) Benim için; insanların ne düşündüğü önemli değil, sadece düşünmesi önemlidir.
E) Hiç kimse benim gibi düşünmek zorunda değildir.

3. Bir sanat yapıtını büyük yapan; o yapıtın okuyucusunu, izleyicisini değiştirmeyi hedeflemesidir. İzlediğiniz bir oyun veya film, okuduğunuz bir öykü veya şiir, gördüğünüz bir tablo ya da heykel, dünyanızda bir değişiklik yapmamışsa o yapıt "büyük" değildir. Bunu başarabilen yapıtlar, büyük yapıttır.

Bu parçaya göre bir yapıt "büyük" yapan, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biçim ve içerik uyumu
B) Etkileyiciliği
C) Gerçekçiliği
D) Kurgusalılığı
E) Evrenselliği

4. Yıllarca tamamlanmayı beklemiş öyküleri, romanları vardı. Kendince mükemmele ulaşmayan hiçbir yapıtına bitti gözüyle bakamazdı. Yapıtlarını, dilin tüm sözcüklerine hâkim olmanın verdiği güçle, güvenle yazardı. Aynı romanla ve öyküyle aylarca, yıllarca uğraşmaktan asla vazgeçmezdi. Onu bu yönden eleştirenlere hiçbir zaman tepki vermez, onlara hep güzel gözlerle bakardı.

Bu parçada sözü edilen yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vurdumduymaz
B) Titiz
C) Mükemmeliyetçi
D) Hoşgörülü
E) Sabırlı

5. Şairlikte öğreneceğiniz şeylerden ilki; ne yazarsam nelerden bahsedersen nasıl dile getirirsem tutar; oku nereye fırlatsam ok, tam hedefini bulur, gibi soruların cevaplarıdır. Ancak bunları öğrendikten sonra şair olmak, dizelerin peşinden koşmak daha da zorlaşacaktır. Sana isabet etmiş bir şeyi yazmakla isabet ettireceğin şeyi yazmak arasında seçim yapmaktır asıl mesele. Ben bu seçimi yapabildiğim, bana isabet eden yazabildiğim için kendimi "şair" olarak görüyorum.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan özellikle hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Şiir yazmak isteyen kişinin karşılaşacağı "ilk zorluk" nedir?
B) Bir şiirin beğenilmesinde, şiirde işlenen "tema" önemli midir?
C) Şiirin kalıcığında, "anlatımın payı" var mıdır?
D) Kişi, kendini ne zaman bir şair olarak görmelidir?
E) Şair olabilmek için nasıl bir "eğitim" almak gerekiyor?

6. Bir öykü-ya da roman yazarken takıldığım tek bir sözcük bile olsa onunla saatlerce uğraşırım. İşin içinden çıkamazsam o işi bilen bir arkadaşşıma danışır, fikirlerini alırdım. Yazdığım cümleler üzerinde uzun uzun düşünür ve bu cümleleri demlenmeye bırakırım. En küçük bir eleştiriyi bile dikkate alır, gereğini yaparım. Bütün bunlardan sonra cümlelerimin demlendiğine emin olursam yapıtımın, okurun önüne çıkmasına izin veririm.

Bu parçada düşüncelerini dile getiren bir yazar, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Kılı kırk yaran
- B) Kendine güveni tam olan
- C) Başkalarının görüşlerine önem veren
- D) Yazdıklarının nitelsiz olduğunu düşünen
- E) Eleştirilere açık olan

7. Gerek çeviride gerek kendi yazdıklarımızda, hep yeni bir şeyler yaratıyoruz. Hiçbir kültür ve dil birbirine tıpatıp denk düşmediğine göre, bir dildeki ifadeyi diğerine aktarmanın tek bir doğru yolu da olamaz. Her çeviri bir yorumdur ve yaratıcılık ister. Ancak kendi yazılarımızda yaratıcılık boyutu daha fazladır. Aslında kendi yazdıklarımız da bir çeviridir. Gözlemlediklerimizi, hissettiklerimizi kendi süzgecimizden geçirip bir yazı diline çevirerek başka bir boyutta yeniden üretiyoruz.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Bir yapıtı, başka bir dile çevirmek mümkün müdür?
- B) Bir yapıtı çevirirken yaratıcılık ve yorum gücüne ihtiyaç duyulur mu?
- C) Kendi dilimizde oluşturulan yapıtlar da birer çeviri sayılabilir mi?
- D) Çevirilerde özgünlük unsuru var mıdır?
- E) Bir sanatçının kendi dilinde yapıt oluşturmaya, çeviriden daha mı kolaydır?

8. Hayal kurmak güzeldir. Çünkü insan ömrünü törpüleyen birçok olaya, hastalığa karşı bir savunma mekanizmasıdır hayal kurmak. Sosyal çöküntüde tek başına kalan; yalnızlıkların, acıların tükettiği bir yüreğin demir atabileceği bir limandır. Ama insanın hayallerle avunarak yaşadığı zamanı unutmaması, rüzgârda uçan bir kağıt parçası gibi savrulması, dayanma gücünü de öldürür. Sarsılan beyin hayal kurma gücünü yitirir. Hayal, kapıları gerçeğe açtığında; gerçek ise hayale kapıları kapatmadığında güzeldir.

Bu parçada düşüncelerini dile getiren birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Yalnızlığın ve acıların pençesinden hayallerimle kurtuldum.
- B) Bugünkü başarıyı, yıllar önce kurduğum hayallerime borçluyum.
- C) Gözlerimi açtığım her sabahın, hayallerimi gerçekleştirmek için bir fırsat olduğunu düşündüm.
- D) Yaşam labirentinde hayallerimle buldum yolumu.
- E) Hayal kurmak yerine, gerçeklerle mücadele etmeyi tercih ettim her zaman.

9. Ben, çocuklar için yazmanın zor olduğunu söyleyenlerden yanayım. Büyüklere yazarken okurun yaşı, kültür düzeyi, sözcük dağarcığı düşünülmez. Çocuğa gelince işin rengi değişir. Çocuğun sözcük dağarcığı nedir, kaç sözcük içinde döner dolanır çocuk? Kaç yaşındaki çocuktur bu? Bir yazar kendi sözcük zenginliğine dayanarak çocuklar için çocuk şiiri de yazamaz, çocuk öyküsü de çocuk romanı da.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Ülkemizde bir çocuk edebiyatı var mıdır?
- B) Çocuklar için yapıt oluşturmaya zor olduğu görüşüne katılıyor musunuz?
- C) Çocuklara yönelik yapıt vermekle yetişkinlere yönelik yapıt vermek arasındaki fark nedir?
- D) Çocuklara yönelik yapıtlarda yazarın kültürel birikimi ne kadar önemlidir?
- E) Çocuklar için oluşturulan yapıtlarda nelere dikkat edilmelidir?

uzman karier

Paragrafta Yapı - I

1. —. Böylece toplumcu bir edebiyat oluşur. Bu edebiyatın da güçlü yazarları olur. Zaten çağdaş, toplumcu edebiyatın yüzü bireylere değil, topluma dönüktür. Toplumda mutsuz birçok insanı gören yazar, başını kuma sokan deve kuşu gibi faydasız bir güzellik peşinde olamaz.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Sanatçılar, kişisel beğenilerini ön plana çıkarabildikleri oranda özgünlüğe ulaşırlar
B) Yazarlar bir toplumun içinden çıkar ve toplumun sorunlarını dile getirir
C) Çağdaş yazarlar yapıtlarında, yarar sağlamayı amaçlamazlar
D) Sanatçı, her şeyden önce bireyin mutluluğuna önem verir
E) Güçlü yazarların yapıtlarında "fayda" değil, "güzellik" hâkim olur her zaman

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygundur?

- A) Yazarın içindeki bu eleştirmen, güzel sandığı şiirin veya öykünün örnekleriyle biçimlenmiş bir zevkin ürünüdür.
B) Anı yazarı, dünyanın her yerinde, yaşamının bir bölümünü anlatırken başkalarının yaşamına da değinmek zorunda kalır.
C) İşte bu nedenle romancı ve öykücü, yaşamı kişisel olarak inceler ve böylelikle bilim insanlarından ayrılır.
D) Yazmaya, bir yazar olmaya böyle bir atmosfer içinde karar verdim.
E) Bunu başaramazsak okuma bizim için sığ, verimsiz bir uğraş olarak kalır.

3. (I) "Tiyatronun önemi, ülkemizde yeterince kavranmamıştır." demek, buz üstüne şekil çizmeye benzer. (II) Herkes, kendi doğrularını ölçüt kabul edip oyunları eleştirmektedir. (III) Aslına bakarsanız eleştirmenlerin genelde oyun izleme alışkanlığı da oluşmamıştır. (IV) Genelde oyun metni üzerinde eleştiri yapmaları daha kolaylarına gelmektedir. (V) Oyun izlemeye gelmemelerinin nedenini ise zamansızlıkla açıklamaktadırlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Ülkemizde, sanat müziğine olan ilgi son yıllarda artıyor. (II) Bu ilgiden gençliğin sanat müziğini ilk sıraya koyduğu yorumunu yapmak yanlış olur elbette. (III) Hele bu canlanış yüz yıl önceki formların yenilenerek günümüze taşınması şeklinde oluyor ki bu daha da hoş. (IV) Bununla birlikte üç harfle anılan birçok alternatif müziğin yanında sanat müziğimizin de canlandığını görmek mutlu edici bir gelişme. (V) Artık "saz semaisi" demiyor besteciler, özgün adlar koyuyorlar eserlerine ve daha rahat benimsiyor bunları gençlik.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğu gidermek için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ve V. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) I. ve II. E) IV. ve V.

5. (I) Bazen küçücük bir kıvılcım, büyük bir ormanı yakıp kül edebilir. (II) Bir muhteşem abidenin yıkılması, bir temel taşının çekilip alınmasıyla başlar. (III) Bazen bilimin bile görmekte zorlandığı bir virüs, dağ gibi adamı devirebilir. (IV) Dilde de durum böyledir. (V) Dilimizden bir sözcüğün atılması, unutturulması; bazen kırk atasözünü, kırk deymi artık anlaşılmaz duruma getirir. (VI) Yani sözcük de dilin temel taşıdır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istendiğinde ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. Tiyatro sanatına tutkum, çocukluğumda başladı. (I) Perdenin ağır ağır açılışı, kostümler, ışıklar, belli belirsiz yüzler... (II) Sonra oyuncuların sözleri, davranışları, bir sanat eserinin sahnede hayat bulması... (III) Ne sinema yaşatabiliyor bu duyguyu ne roman, öykü, resim, müzik... (IV) Sonu gelmez bir tutkuyla bağlıydım şiire. (V) Diyebilirim ki İstanbul'daki hiçbir oyunu kaçırmadım bir dönem. (VI) Üstelik o yıllarda seyirciyle dolup taşardı tiyatrolar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7.

- I. Kendi ortamlarında yaratılmış sanat ürünlerinin eğitiminden geçmeyen toplumlar için bu ürünler, yatırıma dönüştürülmemiş birikimler gibi işlevsiz kalır.
- II. Sanat ürünlerinin sadece var olmaları, toplumların düşünce dünyasına katkıları bağlamında yolun ancak yarısıdır.
- III. Sanatın geçmişi bize, böyle bir eğitimden geçmeyi başarmış toplumların gelecek yaşamlarındaki sınavlarda başarılı olduklarını kanıtıyor.
- IV. Yolun kalan yarısı ise bu ürünlerin yeterince değerlendirilip özümsemesiyle tamamlanabilir.
- V. Zira aynı tuzaklara, bataklıklara düşmekten çoğu kez böyle bir eğitimin yardımıyla korunabildiklerini gösteriyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda sıralama aşağıdaki-lerden hangisi olur?

- A) III, V, I, II, IV
B) II, IV, I, III, V
C) I, II, IV, V, III
D) II, IV, III, V, I
E) III, II, V, I, IV

8. (I) Medeniyet, "ipek"le başlar. (II) Ticaretin başlangıcı ve yolu "ipek"ten geçer. (III) Çünkü "ipek", onu giye- nin zenginliğinin, asilliğinin bir belirtisi değildir sade- ce. (IV) Doğu ile Batı arasındaki ilk köprüdür, değişti- rilebilir ilk değerdir. (V) "Altın"ın tek karşılığıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "İpek, zenginliğin yanında ticarî bir sermaye- dir aynı zamanda." cümlesinin getirilmesi uygun olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Okuma; kimilerine göre bilinçli yaşamın temel taşı, kimilerine göre de boş zamanlarda gönül avutucu bir uğraştır. (II) Okumayı gönül eğlendirici bir iş olarak görenlere söylenecek söz yoktur. (III) Modaya uyup duvar boyunca kitap dizenerin de yaptığı budur. (IV) Bu insanlar, sanatsal değer taşıyan yapıtları okur- ken onların düşünsel derinliklerine inemez, sanatçı- nın gizemli dünyasında dolaşamaz. (V) Bunu başara- madıkları için de okuma; yüzeysel, verimsiz bir uğraş olarak kalır. (VI) Okumayı yaşamın şartı olarak gören- lerse her yapıtta yeni bir yaşam keşfederler.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinden önce, "Onları okuma değil, oyalanmadır." cümle- sinin getirilmesi uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) Karşılaşılan her zorluk; insanı biraz daha yorar, yıl- gınlığa düşürür. (II) Hiçbir zorlukla karşılaşmayan in- san, büyük sorunlar karşısında çözümleyici ve cesur davranışlar sergileyemez. (III) Teorik olarak ne den- li yüksek bir bilgi birikimine sahip olursak olalım, uy- gulamada yeterli deneyim ve birikime sahip olmadan olumlu refleksler sergileyemeyiz. (IV) Bu yönüyle çö- zümlenen her sorun ve aşılın her zorluk; büyük ba- şarılarla atılan küçük ama önemli bir adımdır. (V) Bu adımları ata ata büyük zaferlere ulaşırsınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Yapı - II

1. Çocukluğumda, dedemle sohbet edip zaman geçirmekten ayrı bir zevk alırdım. Ancak dedemin anlık öfkelerine bir anlam veremezdim. Böyle davranmaması gerektiğini söylediğimde de bana: "———" derdi. Oysa her insan, içinde bulunduğu yaşam koşullarıyla ve toplumsal etkilerle kişilik özelliklerini değiştirmeye mecburdur.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulur?

- A) İnsan yedisinde ne ise yetmişinde de odur.
B) Sülle giren huy, canla çıkar.
C) Can çıkmayınca huy çıkmaz.
D) Huy, canın altındadır.
E) Topalla gezen, aksamak öğrenir.

2. (I) Toplumsal gelişim, deneyim ve bilgi birikimine bağlıdır. (II) Bu anahtara sahip olmayan toplumların gelişimin kapısını açıp aralaması mümkün değildir. (III) Sosyal yaşamın canlılığı, bu birikim bileşkesinin birinci ayağı olan deneyimi fazlasıyla sağlar. (IV) Bileşkenin ikinci ve diğerine göre daha değerli parçası olan bilgi ise tamamen eğitime bağlıdır. (V) Yani eğitim, bir anlamda toplumsal gelişimin anahtarı durumundadır.

Bu parçanın anlam bütünlüğünün sağlanabilmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) II. cümle ile I. cümlelerin yerleri değiştirilmeli
B) III. cümle, I. cümlelerin önüne getirilmeli
C) II. cümle, V. cümlelerin sonuna getirilmeli
D) III. cümle ile IV. cümlelerin yerleri değiştirilmeli
E) V. cümle parçadan çıkarılmalı

3. (I) Usta bir yazarın düzenli aralıklarla roman yazmasını beklemek, göle atılan her oltaya balık takılması beklemek kadar boşunadır. (II) Çünkü nitelikli roman; fabrikasyon bir üretim gibi, bir düğmeye basılınca ortaya çıkmaz. (III) Yazarın sanat yaşamında belirli boşluklar, verimsiz geçen dönemler olabilir. (IV) Ayrıca her yazarı, roman yazmaya iten veya teşvik eden unsurlar farklılık gösterebilir. (V) Şu, akıldan çıkarılmamalıdır ki gerçek bir roman yazarı için bu dönemler er ya da geç sona erer ve romanın toprağında taze filizler yeşermeye başlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Dostluk olmayan yerde, insani hiçbir değer yerleşip genişleyebileceğine inanmıyorum. (II) Hiçbir düzen, hiçbir davranış dostluğa dayanmadıkça mutluluk getirmeyen insana. (III) Dostluğa inanmayan, hiçbir dostuna güvenmeyen insanlar vardır ya! (IV) Asıl inanılmayacak, güvenilmeyecek insanlar onlardır belki de. (V) Dostları olmadığı için yalnızlığın pençesinde kıvrılmaya başlarlar. (VI) Bu yalnızlık onları bencillığe, insanları küçümsemeye götürür.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istendiğinde ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. Köyü ve köylüyü anlatan bir romanda önemli olan, köyün toplumsal gerçekliğinden çok; köyün insan gerçekliği, köylünün dil ve anlatım özelliğidir. (I) Toplumsal gerçeklik, bu insan gerçekliğine yaradığı oranda önemlidir. (II) Sıkıcı olmalarının, okunsalar bile iz bırakmadan unutulmalarının nedenini burada aramak gerek. (III) Bunun için köye bir romancı yaklaşımı ile değil de bir toplum bilimci yaklaşımı ile eğilen yazarların romanları, bir edebiyat eseri katına ulaşamaz. (IV) Köyden bahsedip bu yanı sıra düşmeyen çok az yazarımız vardır. (V) Bunlardan biri de Yaşar Kemal'dir çünkü onun yapıtlarında insan her şeyden önce gelir.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) IV. ve V. E) I. ve V.

6. Roman yazarının kalemi bir aynadır ama herhangi bir ayna değil; topluma, insana tutulan bir aynadır. Yani toplumu ve insanı anlatabilen bir ayna. Zaman zaman bu aynalarda belirli bir artış olur, hemen hemen her yazar toplumu ve insanı ele alır romanlarında. Bu klişe romanlardan çok azı hayatta kalır, diğerleri unutulur gider. Önemli olan, ---. İlk bakışta çok önemli gibi gelmeyen bir konuyu özgün bir yazar; etkileyici, kalıcı yapabilir. İş; kalemin gücünde, aynayı tutan yazarın parmaklarındadır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) yazarın devşirdiklerini harmanlarken onlara özgün bir kişilik katabilmesidir
B) seçilen malzemenin gerçeklerle örtüşüp örtüşmediğidir
C) yazarın elindeki aynayla topluma ve insana kılavuzluk edebilmesidir
D) insanlığın sorunlarını yansıtır bunlara çözüm yolları bulabilmektir
E) yapının, ele aldığı konuyu enine boyuna işlemesidir

7. (I) Batı edebiyatının klasikleri Türk romanını derinden etkilemiştir. (II) Romanımızı gerçek yüzüyle tanımak istiyorsak bu etkiyi iyi incelemeliyiz. (III) Söz konusu etkiyi tespit etmek, zaman kaybından başka bir şey değildir. (IV) Bu yüzden edebiyat tarihçisinin herhangi bir romanı değerlendirirken karşılaştırmalı edebiyat çalışmalarının verilerinden yararlanması gerekir. (V) Aksi takdirde edebî eserlerimizi yanlış ve eksik hükümlerle tanırız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) İnsanı insanlaştıran etkenler arasında okumanın büyük önemini kim yadsıyabilir? (II) İyi ama ne anlayacağız okumak sözcüğünden? (III) Harfleri öğrenip kitap ya da gazete yapraklarında göz gezdirmeyi okuma sayacak mıyız? (IV) Makine gibi, papağan gibi okumaya okuma denebilir mi hiç? (V) Bir başkasının yardımı ve desteği ile düşünmedir okumak. (VI) Düşünceyi açtığı ve yargı yeteneği geliştirdiği ölçüde yararlıdır, anlamlıdır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

9. (I) Memduh Şevket Esendal, öykücülüğümüzün temel taşlarından biridir. (II) Edebiyat eleştirmenlerine göre öykücülüğümüzün bir doruğunda Ömer Seyfettin varsa diğerinde de Memduh Şevket vardır. (III) Biri olay öyküsünde diğeri durum (kesit) öyküsünde ustadır. (IV) Memduh Şevket nükteli anlatımını yalın bir dille sunar. (V) O, öykülerinde ya kendi konuşur ya da kişileri konuşturur. (VI) Bu konuşmaların hiçbirinde sanatlı anlatım yoktur.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragrafın hangi cümleyle başlaması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. Bir türküyü tek bir kategoriye sokmak prensip olarak

zordur. (-----) Genellikle bir türküde birçok unsur

I

bir arada bulunur. (-----) Türkülerin içinde bulun-

II

duğu sözlü gelenek, söyleyene hem sözlerinde hem

ezgisinde değişiklik yapma olanağı tanır. (-----) İki

III

türkücu tarafından aynı tınıda söylenen hiçbir türkü

yoktur. (-----) Birçok türkü, bir bölgenin yaşayışiy-

IV

la ilgili olduğu için sadece o bölge ile sınırlıdır ve an-

cak orada söylenir. (-----).

V

Yukarıdaki parçada, numaralı boşluklardan hangisine "Hatta tanınmış halk ozanlarına mal edilmiş türküler bile değişik bölgelerde farklılık gösterebiliyor." cümlesi getirilirse düşüncenin akışı bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Yapı - III

1. Akıllı bir insanı, faydalı bir okuma için doğuştan sahip olduğu eğilim ve zevki göz önünde bulundurarak kendine belirli bir alanın sınırlarını çizer ve bu sınırların içinde kalır. Martin Luther: "Biz, size her türlü kitabı ayırt etmeden bir araya getirin de koca yığınlar yapın demiyoruz." diyor. Demek ki önemli olan, —.

Bu parçadaki boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) hangi kitabı alıp hangisini bırakacağımızdır
B) kitaplığımıza sadece değerli olan kitapları koymaktır
C) kitap ayrımı yapmadan her kitaptan faydalanmanın yolunu bulmaktır
D) kitap seçiminde kişisel özelliklerimizi de dikkate almaktır
E) kitaplık oluştururken bazı kriterlerin göz önünde bulundurulmasının gerektiridir

2. (I) Paris'in büyük hayat sıtmasına tutulduktan sonra yapmaya hiç zaman bulamayacağım bir ziyarete ilk günümü ayırdım. (II) Konakladığım otelden pek uzak olmayan hayvanat bahçesindeki hayvanları görmek istiyordum. (III) Trenin yorgunluğunu sıcak bir banyo ve iyi bir kahvaltı ile geçirdikten sonra hayvanat bahçesinin yolunu tuttum. (IV) Eylül sonunun bu serin gününde bahçenin bütün ağaçları durgun ve loş. (V) Havuzların suları, bulutların gölgesiyle kirlili bir katran renginde... (VI) Derinden derine, perişan kuş feryatları ve hayvan bağırması...

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Sanatçı için yapılanlar, yapılmamış olanlara giden bir yoldur. (II) Her şeyin kesin çizgilerle belirlendiği, sayısal özelliklere sahip bir dünyada elbette sanat olamazdı. (III) Sanat, bilimsel yöntemlerle çalışmaz. (IV) Toplumsal düzenin ve varlıkların anlaşılması sanatın konusudur. (V) Gerçeği olduğu gibi yansıtmak sanat olsaydı, fotoğraf makinesinin olduğu yerde resim sanatından söz edilemezdi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Atasözleri, ait olduğu ulusun varlığının ve benliğinin bir aynasıdır. Bunlarda bir ulusun inançları, düşünceleri ve gelenekleri görülür. Atasözleri ulusların hayallerindeki genişliği, zekâlarındaki keskinliği ve duygularındaki inceliği yansıtan en değerli örneklerdir. Bu sözler ait oldukları ulusların parlak nokteleriyle, sert taşlamalarıyla ve ince dokundurmalarıyla doludur. Böylece her atasözü, —.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) evrensel bir değere ulaşır
B) gelecek nesillere yol gösterir
C) kendi ulusunun mührünü taşır
D) yaşamdan damıtılan tecrübeleri taşır
E) milletlerin ortak malı olur

5. (I) Tiyatro çağın nabzını yakalarsa seyircisiyle buluşur. (II) Yani yüz yıl önce yazılmış, on yıl önce Türkiye'de oynanmış ve tüketilmiş birtakım oyunların tekrar sahnelenmesiyle çağın nabzını elinizde tutamazsınız. (III) Farklı ve güncelliğini yitirmemiş bir bakış açısıyla seyircinin nabzını tutan oyunlar beni çeker. (IV) Şu anda, bilineni yineleyen bir durumdayız. (V) Bununla da gençlerimizi eğitir gibi görünürken aslında onlara kendi düşünce kalıplarımızı benimsetiyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) 1990-91 öğretim yılında Trabzon'da üniversite son sınıf öğrencisiyken ayda on bin lira harçlık gönderirdi babam. (II) Bu paranın bir ay boyunca bir işe yaramayacağını bildiğim için parayı bir haftada bitirirdim. (III) Babamın en yoksul, en sıkıntılı olduğu yıllardı o yıllar. (IV) Sonra üç hafta aç dolaşmışım. (V) Çocukluğumun ilk birkaç yılı dışında, hep yoksulduk zaten.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğun giderilmesi için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) II. cümle, IV. cümleden önce getirilmeli
B) IV. cümle, I. cümleden sonra getirilmeli
C) II. cümle, III. cümleden sonra getirilmeli
D) III. cümle, IV. cümleden sonra getirilmeli
E) V. cümle, I. cümleden önce getirilmeli

7. (I) Hayatta her şeye sahip olmayı hedefleyenler değil, elinde bulunanla mutlu olabilenler gerçek mutluluğu tadabilirler. (II) İşte bu sırrı bulanlar, mutlu olmak için ne eksiklerinin tamamlanmasını ne de zengin olmayı beklerler. (III) Bulundukları durumdan olabildiğince mutluluk çıkarmaya çalışırlar. (IV) Çünkü mutluluk insanın kendi içindedir, mutluluğu başka yerde aramaya gerek yoktur. (V) Bunun içindir ki insanlar, mutluluğu hep uzaklarda aramışlardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Kimi eserler; slogan içerdiği, propaganda yaptığı gerekçesiyle acımasızca eleştiriliyor. Oysa edebiyat, genel anlamda bir propagandadır ve onun bir slogan içermesi de doğaldır. Burada üzerinde durulması gereken, sloganın ustalıkla kullanılıp kullanılmadığıdır. Yazar, albenisi kuvvetli sloganları da kullanmış olsa eseri estetik açıdan yetersizse onu eleştirmek hakkımızdır. Ancak, sloganları sanatın kalıplarına uyarak kullanmışsa ona karşı söylenecek bir sözümüz olmamalıdır. Bu durumda ——. Çünkü iyi seçilmiş ve yerinde kullanılmış sloganlar içeriğe renk katar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) edebi yapıtlarda slogana yer yoktur
B) estetik bir slogan yapıta yönelik eleştirileri azaltabilir
C) slogansız bir yapıtın ilgi görmesi mümkün değildir
D) sloganın, yapıtın önüne geçmemesi gerekir
E) sloganın yapıtı zayıflatacağını öne sürmek yanlış olur

9. Bu yazarın sözlerinde bir eğretilik var. Âdeta hiçbir söz kendisine ait değil. Düşüncelerini, duygularını yapmacıksız anlatamıyor. Bu nedenle de okuru etkilemiyor anlattıkları. Yazar, kendi cümleleriyle yazmayı küçümsüyor olsa gerek. Oysa iyi bir anlatımda aranan önemli özelliklerden biri de —.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) okurun gönül telini derinden titretmedir
B) içinden geldiği gibi, ortaya çıktığı gibi aktarmadır
C) sözcüklerin yerli yerinde, ne bir eksik ne de bir fazla kullanımıdır
D) yazarının yaşam serüveninden izler taşımasıdır
E) sözlerin anlam katmanlarında ustaca gezinmedir

10. Sanat, insanı anlamaya ve anlatmaya çalışmıştır çağlar boyunca. (I) Çünkü sürekli bir değişim içinde yaşam. (II) Ancak her çağın insana bakışı, yaklaşımı değişik olmuştur. (III) Önemli olan, bu değişimin yönünü iyi algılayabilmek, insanın bu değişime ayak uydurmasına katkı sağlayabilmektir. (IV) Sanatın da asıl işlevi budur bir bakıma. (V) Bu görevi yerine getiremeyen yapıtın da sanat dünyasında yeri yoktur.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için numaralı cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ve II. B) III. ve V. C) II. ve IV.
D) I. ve III. E) IV. ve V.

Düşünceyi Geliştirme Yolları

1. Sanat adamının en büyük korkusu, yaratıcılığını yitirmedir. Büyük sanatçılar bile yaşamlarının bazı dönemlerinde bir tür duraklama yaşamış, yaratıcı esin kaynaklarını kaybettikleri korkusuna kapılmışlardır. Leonardo Da Vinci'nin bazı tablolarını tamamlaması yıllarını almış hatta bir dönem neredeyse sanatı bırakma aşamasına gelmiştir. Yine sıra dışı üretkenliğine rağmen Picasso'nun hiçbir şey üretmeden geçirdiği dönemleri olmuştur.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Örnekleme - Karşılaştırma
- B) Tanımlama - Benzetme
- C) Açıklama - Betimleme
- D) Tanık gösterme - Örnekleme
- E) Karşılaştırma - Benzetme

2. Şiir, "zaman"ın elinden birtakım duygu parçacıklarını kurtarmaktır. Bu nedenle her şair, duygularını ölümsüzleştirmek ister. Ancak bazı şiirler "zaman"ın elinden kurtulamaz. Bir şiirin ölümsüzlüğü, biçiminin yeni ve mükemmel olmasına bağlıdır. Şiiri değerli kılan da onun bu niteliğidir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama
- B) Örnekleme
- C) Tanık gösterme
- D) Kanıtlama
- E) Betimleme

3. Şiir, diğer sanat dallarını da içine alan çok yönlü bir duygu dünyasıdır. Şiir, çeşitli sanat dallarını içine alır ama hepsinden de ayrılır. Roman, öykü, sinema, müzik gibi sanat dallarını televizyon körelttiği hâlde; şiir, televizyondan asla etkilenmez. Çünkü şiir bir iç dünyadır ve ne bir harekete ne de başka bir şeye dönüşmez.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Benzetme
- B) Karşılaştırma
- C) Örnekleme
- D) Tanık gösterme
- E) Öyküleme

4. Göge saplanan, mızrakçasına uzanan kavak ağaçlarının arasından geçen yolda yürüyordum. Tam karşımda yükselen güneş, gölgemi yol boyunca uzatıyordu. Göl tarafından yüzüme doğru esen hafif fakat serin bir bahar rüzgârı köyden uzaklaştığımı fısıldıyordu kulağıma. Nemli toprak ve taze çimen kokusu kaplamıştı etrafı. Kavak ağaçlarından yola savrulan kar beyazı pamuklar da ayrı bir güzellik katıyordu yola.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İnsana özgü nitelikleri doğaya aktarma
- B) Betimleyici anlatım biçimini kullanma
- C) Devrik cümlelerle anlatımı pekiştirme
- D) Farklı duyulara ait ayrıntılardan yararlanma
- E) Örnekleme başvurma

5.

Buraya ovayı çiziyorsun ya

İrgatları güneş yanığı karaya

Buğdayları altın rengi sarıya

Boyuyorsun

Üstüne de sıcak alın teriyle savrulan harmanları

Koyuyorsun

Bu dizelerde aşağıdaki duyulardan hangisine özgü niteliklere yer verilmiştir?

- A) Görme - Koklama
- B) Koklama - Dokunma
- C) İşitme - Tatma
- D) Dokunma - Görme
- E) Görme - İşitme

6. İlkbahar, sonbahar gibi nazlanarak, kırılp dökülerek, yavaş yavaş gelmez Beypazarı'na, birdenbire gelir. Kış boyunca sessiz ve hüzünlü duran Hıdırlık Tepesi, Kirmir Çayı mart sonuna doğru birden coşar. Biri rengarenk kır çiçekleriyle, diğeri eriyen kar sularıyla... Aylarca kendini saklayan güneş; bulutları yarıp toprağa erişince ilkin bedem ve içde ağaçları başlar şenliğe. Birinin kar beyazı, diğerrinin mis kokusu sarar sokakları. Bu arada kalaycıların çekik sesleri de onlara eşlik etmeye başlamıştır çoktan.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Görsel ve işitsel öğelerden
B) Kişileştirmeden
C) Karşılaştırmadan
D) Betimlemekten
E) Tanımlamadan
7. Renkler; ışıkla başlar, ışıkla biter; ışığın olmadığı yerde renk yoktur. Oysa biçimler ışığa bağlı değildir. İyi bir heykeltıraş karanlıkta el yordamıyla bir heykelin iyi veya kötü olduğunu anlayabilir. Hiçbir ressam, ışık olmadan herhangi bir tablo hakkında söz söyleyemez. Renkler karanlıkta erir ama biçimler olduğu gibi kalır.

Bu parçada aşağıdaki anlatım yollarının hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırma
B) Tanımlama
C) Alıntı yapma
D) Açıklama
E) Betimleme
8. Uygarlık tarihinin saklandığı mekânları, geçmiş zamanı günümüze taşıyan sandıkları yani müzeleri gezip görmek, tarihi teneffüs etmek istiyorum. İşte British Museum... Dünyanın bütün tarihsel zenginliklerinin toplanıp getirildiği ve üst üste yığıldığı bir uygarlık tapınağı âdetâ. Hindistan'dan getirilmiş dev bir totem girişte karşılıyor bizi. Mısır'a ayrılan bölüm, Kahire Müzesinden daha zengin. Anadolu'dan getirilen ya da kaçırılan eserlerin sergilendiği salon, Anadolu Medeniyetleri Müzesine meydan okuyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Karşılaştırma
B) Açıklama
C) Benzetme
D) Yorumlama
E) Alıntı yapma

9. Onun dizeleri, sadece özgün şiire uzanan birer basamak değil, insan ruhuna bağlanan bir köprüdür aynı zamanda. O, şiirin günlük dilin dışında farklı bir dille kurulduğunu kavramış; şiiri âdetâ gizli bir dil gibi görmüştür. Evet, şiirlerini diğer şairlerin yaptığı gibi günlük dilin sözcükleriyle kurmuş ancak onlara çok farklı anlamlar yüklemiştir. "İstanbul geminin altında" sözünün günlük konuşma dilinde yeri yoktur. Böyle bir sözü iki vapur yolcusunun sohbetinde duyamazsınız.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme
B) Karşılaştırma
C) Örnekleme
D) Onaylama
E) Tanık gösterme

10. Bir sanatçıyı sadece yaşamı ve yapıtları çerçevesinde değerlendirmek çok yanlıştır. Bu; canlı, rengarenk bir keleşbeği yamyassı edip fotoğraf albümünün içine koymaktır. Oysa sanatçı arada bir bakılmak için değil, her zaman yaşatılmak için yapıt verir. Yaşadığı süreçte de her insana farklı bir kılıkla görünür. Sizin fotoğraf albümüne kaldırdığınız o keleşbek; bir başkasına, uçtuğu süreçte hayat verebilir.

Bu parçada aşağıdaki düşüncüyü geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanık gösterme
B) Tanımlama
C) Tartışma
D) Benzetme
E) Örnekleme

11. Sanat eserinin eskiliği ya da yeniliği yıllardır tartışıl-gelmekte. Neye göre eski, neye göre yeni... İşte bu noktada düğümleniyor tüm tartışmalar. Bu konulardaki özgün saptamalarıyla dikkatleri çeken Peyami Safa şu hükme varır: "Gerçek sanat eseri ne eski ne de yenidir. Şayet eski olsaydı ölüme mahkum olurdu, yeni olsaydı eskimeye mahkum olurdu. Gerçek sanat eserinin niteliği eskiyi ve yeniyi aşması yani zamanın doruğuna çıkmasıdır. Ölmezliğin sırrı da buradadır."

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki düşüncüyü geliştirme yollarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma
B) Karşılaştırma
C) Tanık gösterme
D) Örnekleme
E) Tanımlama

uzman karier

Anlatımın Temel Nitelikleri

1. İki dize... Beş altı sözcükten oluşan iki dize... Yılların birikimi ve tecrübesi ile gönüllerden damıtılarak oluşturulmuş. Kısacık ama yüzlerce cümlemin anlatamadığını bir çırpıda anlatıyor: "Ete kemiğe büründüm/ Yunus deyü göründüm." Ozan, bu sıradan sözcükleri öyle bir yoğunlaştırıp içlerini doldurmuş ki başka türlü söylemek imkansız.

Bu parçada sözü edilen ozanın dizelerindeki anlatım özellikleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) açıklık-akıcılık
B) doğallık-duruluk
C) tutarlılık-açıklık
D) özgünlük-özlülük
E) sürükleyicilik-yaratıcılık

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yalın bir anlatım söz konusudur?

- A) Keltepe'nin arkasından görünen ayın dost ışıkları köyü aydınlatmaya başlamıştı.
B) Akşamın hüzünlü ışıkları solgun pırıltılarla düşmeye başlamıştı her tarafı çöplerle dolu bu sevimli sokağın buzlu taşlarına.
C) Bir su yılanı, başını bir periskop gibi sağa sola çevirerek gölün serin sularında gözden kayboldu.
D) Güneş yükseldikçe pus dağıldı, ortaya ikişer katlı ahşap evlerin oluşturulduğu bir köy çıktı.
E) Batan güneşin kızıl saçları dağların başlarından aşmış, vadiyi alaca bir karanlık istila etmiş, kavak ve söğüt ağaçlarının uçluktan kaplamıştı ortalığı.

3. Sözlü ve yazılı anlatımda; gereksiz ifadeler yer veril-

memesine yalınlık, ifadenin hiçbir engelle karşılaş-

I

madan akıp gitmesine akıcılık, anlamı kapalı cümle-

II

ler kullanılmamasına açıklık, metnin dil ve anlatımının

III

süzsüz, sanatsız ve sade olmasına duruluk, metnin

IV

kısa ve öz olmasına özlülük denir.

V

Bu cümledeki bilgi yanlışlığını gidermek için numaralanmış kavramlardan hangileri yer değiştirmelidir?

- A) II. ve V. B) I. ve IV. C) III. ve IV.
D) I. ve II. E) III. ve V.

4. Önce ufukta top top kara bulutlar belirmeye başladı, sonra gökyüzü karardı ve birkaç şimşek çaktı. Bütün bunlar, kuvvetli bir yağmurun habercisiydi. Çok geçmeden ilk damla hasretle kucaklaştı toprakla. Yarım saat içinde, sel suları her yerde gürül gürül... Bir ağır misali bu ses, ruha ürperti veriyor. Havadaki sis, her yeri tülle kaplarken gönlümü de kurşun renkli bir hüznün sarıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görsel ve işitsel öğelerden yararlanılmıştır.
B) Eksilteli cümleye yer verilmiştir.
C) Tanımlamaya başvurulmuştur.
D) Benzetme yapılmıştır.
E) Kişileştirme vardır.

5. Zamanın birinde zengin mi zengin bir adam varmış. Hayal edebileceğiniz her şeye ama her şeye sahipmiş. Bin bir odalı, yemyeşil bahçeli sırça bir saray, emrinde yüzlerce uşak... Buna rağmen adam çok mutsuzmuş. Adam, sonunda mutsuzluğunun çaresini bulmak için bilge bir adama danışmış. Bilge adam: "Ülkedeki en mutlu adamı bul ve gömleğini üç gün giy." demiş. Sonunda ülkenin en mutlu adamı bulunmuş ancak en mutlu adamın bir gömleği bile yokmuş.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Abartmaya yer verilmiştir.
- B) Pekleştirme ve yinelemelerle anlatıma canlılık katılmıştır.
- C) Öykülemeye başvurulmuştur.
- D) Betimlemelerden yararlanılmıştır.
- E) İnsana özgü nitelikler, varlıklara aktarılmıştır.

6. Perdedeki iğne deliği genişliğindeki bir aralıktan güneş sızınca uyandı, küçük bir sineğin yüzüne konmasıyla üzerindeki yorganı iterek doğruldu. Yorganın üstüne vuran güneş ışınları, saydam bir boruymuşcasına, içinde uçuşan toz zerreciklerini inci taneleri gibi gösteriyordu. Odada sineğin vızıltısından başka bir ses yoktu. Gözlerini ovuşturarak perdeyi araladı. Güneş tüm odayı aydınlatmıştı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeye başvurulmuştur.
- B) Olaylar, oluş sırasına göre verilmiştir.
- C) Kişileştirme yapılmıştır.
- D) Farklı duylara ait ayrıntılardan yararlanılmıştır.
- E) Niteleyici unsurlara yer verilmiştir.

7. Kimi insanlar vardır her şeyi kendilerine sorun ederler. Konuşmalar, ilişkiler, yaşam hep bir sorundur, tehliktedir onlar için. Yüzleri bir an olsun gülmez, daima pancar turşusu gibidir. Gülmek bile suçtur onlar için. Yakınlarında bir arının vızıldaması, rüzgârın uğuldaması, yağmur damlamasının toprağa düşmesi... tehlikenin işaretidir onlar için. Ancak sürekli korku ve şüphe ile de yaşanmaz ki.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Kişisel düşünceleri belirtmeye
- B) Karşılaştırma yapmaya
- C) Benzetmeye
- D) Devrik cümlelerden yararlanmaya
- E) İzlenimleri aktarmaya

8. Orada burada yakılmış çoban ateşlerinin yalımları sabahın alaca karanlığını tutuştururken bir at belirdi gölün uzak kıyısında. Alevlerin parlattığı atın yanına doğru yürüdüm. Alnında ak bir kuş kanadı şekillenmiş, siyah bir attı bu. Masallardaki gibi sol arka ayağı ve sol ön ayağı baştan aşağı apaktı. Eyeri yoktu, sabah rüzgârında uçuşan yelelerini yüzüme savurdu. Bir hamle ile sırtına sıçradım, ellerimle kara yelelerine tutundum. Birdenbire göğü yırtarcasına kişnedi, toynaklarını üç kez toprağa vurdu, o anda benimle birlikte göğe doğru yükselmeye başladı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Görsel ve işitsel öğelerden yararlanma
- B) Olayları oluş sırasına göre verme
- C) Abartmaya başvurma
- D) Yinelemelere yer verme
- E) Niteleyici sözcüklere yer verme

9. Bisikletlerimiz... Temmuz sıcağı... Terliyoruz, içecek sularımız bacaklarımızın arasındaki mataralarda. Yol, dümdüz diye tarif edildi ancak öyle değil. Ana yolu bulana değin yanlış yollara fazlasıyla saptık, sonunda kıyısından ilerleyeceğimiz nehri bulduk. Bacaklarımızın ve katkısı küçümsenemez kollarının gücüyle yol alıyorsan acele etmenin, tam emin olmadan bir yola sapmanın bedelini yine bedeninin ödüyor. Ne tuhaf; yolla, doğru yolun hangisi olduğu düşüncesiyle özdeşleşiyorsun; sonra bir anda, önemli olan kavramlar yer değiştiriyor. Yanlış yolun telafisinin sana neler kaybettirebileceğini aklından hiç çıkarmıyorsun. Nihayetinde hava karardıktan sonra gidemiyorsun, gitmemelisin, bisikletle alabileceğin kilometre miktarı da belli.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nitelendirmelerden yararlanılmıştır.
- B) Koşul belirtilmiştir.
- C) Farklı cümle türlerine yer verilmiştir.
- D) Yoruma başvurulmuştur.
- E) Tanımlama yapılmıştır.

uzmanları

Paragraf (Anlatım Biçimleri) - 1

Test - 8

1. Uzaktaki kırmızı ışıklı bir evin yanan ışığından ilham alarak kavuşma hayallerimle düşünüyorum. Düşündükçe zehirliyorum kendimi, yaşamakla zehirlendiğim gibi. Ölüm, tren raylarından geçiyordu ve ben, yaşamı seviyordum yaşayarak. Yaşamın zehir tadını, umut kıvılcımlarıyla tutuşturan anılarımı, anlatmaya cesaret edemediğim geçmişimi... Korkularım bir gölgenin sessizliğinde sokuluyor serçe yüreğime. Kendimden, yine kendime kaçıyorum.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimlemeye yer verilmiştir.
- B) Koşul belirtilmiştir.
- C) Benzetmelere yer verilmiştir.
- D) İkilemeler kullanılmıştır.
- E) Devrik cümleler kullanılmıştır.

2. Hastanelere özel izinle giriş yapıyorken, hastaneden çıkış izni almadan bahçe duvarından bile dışarı çıkmıyorlardı hastalar. Her şey izinle: yemek yemek, şehir değiştirmek, trene binmek, bir eve yerleşmek... Sürgün bölgeleri ilgimi çekti. Bir şekilde neyle suçlandıklarını bile bilmeyen insanların cezalandırılıp sürgüne gönderildikleri bölgeler.... Bu şehrin Sovyet Rusya döneminde sürgün bölgesi olduğunu söylediler. Daha bir dikkatle baktım karşıma çıkanlara. Bu insanlar suçlu muydu? Ne zaman gelmişlerdi buraya? Hâlâ mı suçlular? Bir apartman dairesinin her odasında bir başka ailenin yaşaması da başka bir ilginçlik. Mutfak, tuvalet, banyo ortak. Odalar ayrı...

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.
- B) Öyküleme yapılmıştır
- C) Alıntıya yer verilmiştir.
- D) Benzetmelere yer verilmiştir.
- E) Düşünce sorularla pekiştirilmiştir.

3. Tüm insanlar yaşamda birçok harika şey yapabilme yeteneğiyle doğarlar. Bizler nadiren bunların tümünü keşfedebilecek kadar yaşarız. Herkes bir şarkıcı, dansçı, sanatçı, öğretmen, lider, palyaço ve başka pek çok şey değil midir? Buna inanmayabiliriz. Bunların bir bölümüyle ilgilenmeyebiliriz, ama bu, yeteneklerimizi eksiltmez. Bu yalnızca kendimizin o yanını tanımadığımız ya da onu değerlendiremediğimiz anlamına gelmez mi, siz söyleyin.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Genelleme yapılmıştır.
- B) Yorumla yer verilmiştir.
- C) Düşünce sorularla pekiştirilmiştir.
- D) Alıntıya yer verilmiştir.
- E) Sohbet havasında yazılmıştır.

4. Korku bazı şeyleri sona erdirir. Korku kan akışını, kalp atışlarını, solunumu, düşünceyi, sindirimi, her şeyi bozar. Korku, insansı bir duygudur. Bu duygu hayvanlarda yoktur. Hiçbir hayvan korku içinde yaşamaz. İnsanlar da aslında eskiden korku duymuyorlardı. Çünkü onlar herhangi bir acı ya da rahatsızlığın geçici olduğunu biliyorlardı. Şimdiyse korku, gezegenimizi bulut gibi saran temel bir enerji gücü haline geldi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanıma yer verilmiştir.
- B) Neden belirtilmiştir.
- C) Amaç belirtilmiştir.
- D) Benzetmeye yer verilmiştir
- E) Karşılaştırma yapılmıştır.

5. Yeryüzü, dersler ve gösteriler olan bir sınıftır. Dünya eşsiz canlılarla dolu eşsiz bir gezegendir. Burası evrende altı duyunun (görme, duyma, tat alma, dokunma, koku alma ve sezgi) enerji alanıyla kullanıldığı duygular haline geldiği, gözle görülen bir bedeninin gözle görülmeyen bir ruha bağlandığı en büyük yerdur.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanıma yer verilmiştir.
- B) Neden belirtilmiştir.
- C) Açıklayıcı anlatım yapılmıştır.
- D) Benzetmeye yer verilmiştir
- E) Karşılaştırma yapılmıştır.

6. Arap yazısı, Arap dili için uygundur, yeterlidir. Ancak Arap yazısı Arap dili için uygun biricik yazı da değildir. Araplar dilerlerse kendi dillerini İbrani, Süryani yazılarıyla da yazabilirler. Çünkü bu yazılar da Arapça sözcükleri yetkinlikle göstermektedir. Tersine de olabilir. Süryanilerle İbraniler, dilerlerse Arap yazısını kullanabilirler, bundan dolayı bir dil ve yazı uyumsuzluğu doğmayacaktır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yorumla yer verilmiştir.
- B) Neden belirtilmiştir.
- C) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.
- D) Tartışma yapılmıştır.
- E) Karşılaştırma yapılmıştır.

7. Hukuk dilinde "temerrüt, mütemerrit" sözcükleri çok sık kullanılan terimlerdenidir. Direnme, direngen anlamına gelir. Kişinin isfenebilir borcunun ödememekte direnmesi durumunda, ödeme anını ve sorumluluğunu açıklar. Terimin kavram olarak içeriğiye hukuk bilgisini gerekli kılar. Yoksa ne mütemerrit ne direngen sözcüğü yüklendiği hukuksal kavramı tam olarak açıklayabilir. Yerlisi varken yabancısını niye kullanalım?

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yorumu yer verilmiştir.
B) Sayısal verilere başvurulmuştur.
C) Tanım yapılmıştır.
D) Tartışmacı anlatıma yer verilmiştir.
E) Düşünce soruyla pekiştirilmiştir.

8. Yıllarca yaptığı işin camilerin kubbelerini süslediğini bilmiyordu. Ömründe hiç cami görmemişti ve İran'da ilk girdiği camide yıllarca yaptığı işi kubbelerde görünce ağlamaya başlamıştı. Bunu bugün öğrendim. Hiç tanımadığım bir insanın, hiç tanımadığım iç dünyasının enginliğinde kendimi çıkmazda buldum. Onu bu kadar etkileyen neydi? Onu bu kadar güzel yapan neydi? Ve beni bu kadar küçülten, basitleştiren neydi?

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama – Açıklama
B) Tartışma – Soru sorma
C) Açıklama – Betimleme
D) Öyküleme – Soru sorma
E) Karşılaştırma – Öyküleme

9. Cumhuriyet Dönemi'nde, Lâtin alfabesinin kabulü konusundaki ilk teşebbüsler 1923 yılında başlamıştır. Bu tarihte İzmir'de düzenlenen İktisat Kongresi'nde Ali Nazım ile bir arkadaşı Lâtin harflerinin kabulü konusunda bir öneri vermişlerdi. Ancak, bu öneri tepki ile karşılanmış, hatta en büyük tepki de "Lâtin Harflerini Kabul Edemeyiz" başlıklı yazısı ile Kongre Başkanı Kâzım Paşa'dan gelmiştir. Hüseyin Cahit Yalçın da 1923'te İzmir'de İstanbul gazetecileri ile yapılan bir toplantıda yine böyle bir öneri ileri sürdüğünde bu öneriyi Atatürk bile olumlu karşılamamıştır. Çünkü memlekette o gün esen hava böyle bir yenilik için daha zamanın gelmemiş olduğunu gösteriyordu. Nitekim Atatürk, bu isteksizliğinin sebebini daha sonraki yıllarda Falih Rıfkı Atay'a "Hüseyin Cahit bana vakitsiz bir iş yaptırmak istiyordu. Yazı inkılâbının daha zamanı gelmemişti." diye açıklamıştır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarihi bilgiler sunulmuştur.
B) Tanım yapılmıştır.
C) Alıntıya yer verilmiştir.
D) Neden belirtilmiştir.
E) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.

10. Adalet nedir? Yasalarda yazılı olan mı, yoksa toplumun fiilen geçerli sayıp uyduğu mu? Yoksa her şeyin hakça yürüdüğü koşullarda, yasalarda yazılı olup olmadığına bakılmazsınızın geçerli sayılması ve uyulması gereken şey midir adalet?

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama – Öyküleme
B) Tartışma – Soru sorma
C) Açıklama – Tanımlama
D) Öyküleme – Soru sorma
E) Karşılaştırma – Betimleme

11. Dili çok defa, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir vasıta, şeklinde ifade ederiz. Son zamanlarda "anlaşma" yerine "iletişim kurma" diyoruz. Bu tanım, dilin sosyal ve kültürel boyutunu ihmal eden çok eksik bir tanımdır. Dili âdeta bir cep telefonu gibi düşünen eksik bir tanım. Bilgisayarların gelişmesiyle ortaya çıkan makine dilleri düşünülecek olursa bu tanım belki yeterli sayılabilir; ancak insan dilleri için bu tanıma yeterli saymak mümkün değildir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama – Betimleme
B) Karşılaştırma – Betimleme
C) Açıklama – Tanımlama
D) Öyküleme – Soru sorma
E) Tartışma – Tanımlama

12. "Kavranamaz" olanı kavrayabileceğimizi sanmamalıyız; karşılaştırılmaz olanı karşılaştırmamalıyız; tartışmamalıyız; çünkü tartışan kişi tüm bu korkunç olayların gerçekliğini kabullendiğinde bile, onları bir iletişimin nesnesi haline getirir ve karşısında ancak dehşet, utanç ve suçluluk duygularıyla susulacak bir şey olarak algılamaz. Yalnızca dehşet, utanç ve suçluluk duyarak susmalı mıyız? Nereye kadar?

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama – Açıklama
B) Tartışma – Soru sorma
C) Açıklama – Soru sorma
D) Öyküleme – Soru sorma
E) Karşılaştırma – Betimleme

Paragraf (Anlatım Biçimleri) - 2

Test - 9

1. Kabukları yeşilden kızıla dönüşmüş narların üstünde yağmur damlaları... Yumruk büyüklüğüne ulaşmış ayvalarda belli belirsiz bir ıslaklık... Ahşap köşkün yıkıntılarında sığınmış kediler, kedi yavruları... Yavrular daha birkaç haftalık. Küçük başlarını yukarı kaldırıp şaşkın, koca gözleriyle yağmuru tanıyorlar. Anne kediler telaş içinde, ha bire yalayıp yavrularını kurutuyorlar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Örnekleme
- B) Tanımlama
- C) Öyküleyici anlatım
- D) Tartışmacı anlatım
- E) Betimleyici anlatım

2. Ruhsal yaşantının aynası başkalarıdır, diyebiliriz. İnsan başkalarına bakarak kendini görüp anlar. Davranışının, tutumunun başkaları üzerindeki etkisini yorumlayarak kendini tanıyabilir. İnsanın bu aynaya bakabilmesi kendinden ve başkalarından kaynaklanan görüntüleri birbirinden ayırıp anlayabilmesi ruhsal ve toplumsal ruhsalmine ilişkin bilgisine, sezgisine bağlı olmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Benzetmeye yer verme
- B) Sayısal verilerden faydalanma
- C) Örneklere yer verme
- D) Öyküleyici anlatımdan faydalanma
- E) Sorulara yer verme

3. Van Gölü'nün sodalı-tuzlu sularında yaşayan tek balık olan inci kefalı, soyu tüketilmeye yüz tutmuşken, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi araştırmacıları tarafından yıllarca sürdürülen büyük bir çaba sonucu kurtarıldı ve sürdürülebilir bir balıkçılık programı ve projesi hayata geçirildi. Van Gölü 3712 km² yüzey alanı ile ülkemizin en büyük gölü olmasının dışında, dünyanın en büyük soda gölü olma özelliğini taşıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama – Açıklama
- B) Karşılaştırma – Açıklama
- C) Açıklama – Benzetme
- D) Öyküleme – Örnekleme
- E) Benzetme – Öyküleme

4. Saat dokuzda başlayan sınava bin beş yüz kişi katıldı. Sınavın ilk dakikalarında heyecanlanan öğrenciler oldu. Sınav bittiğinde bazı öğrenciler gülücükler saçarken bazı öğrencilerde de mutsuzluk hâkimdi. Hayatın bu üç saate sığdırılmış olması tabii ki doğru değil. Ancak içinde bulunduğumuz şartlar da bunu zorunlu kılmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma
- B) Tanımlama
- C) Açıklama
- D) Alıntı yapma
- E) Benzetme

5. Uzun süre gözünüzü kırpmadan yatığınızda artık hiç uyuyamayacağınızı düşünürsünüz. Bu durumun, işinizi de etkileyeceği fikrine kapılırsınız ve iyi uyku çekme isteği giderek üzerinizde baskı yapmaya başlar. Eğer endişeli bir kişiliğe sahipseniz ve yatağa girdiğinizde aklınıza kötü şeyler geliyorsa, gün boyunca 30 dakikanızı, kendinize "kuruntu zamanı" olarak ayırın. Beyninizi kemiren düşünceleri kâğıda dökün.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tanıma yer verilmiştir.
- B) Önerilere yer verilmiştir.
- C) Örneklere yer verilmiştir.
- D) Öyküleyici anlatım yapılmıştır.
- E) Alıntılar yapılmıştır.

6. Soğuk hava, uykusunu kaçırmış rahatını bozmuştu. Zayıf bünyesi soğuğa pek dayanmıyordu artık. Gençliğinde buzları kırıp altında yıkanan Süleyman Dede, şimdi sıcak suyla bile abdest alırken ayaklarındaki meshleri çıkarmıyordu. "İhtiyarlıktan önce gençliğin kıymetini bilin!" ikazını şimdi daha iyi anlıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma
- B) Tanımlama
- C) Açıklama
- D) Öyküleme
- E) Benzetme

7. Amerika'da bilimin paraya ve piyasaya endekslenmesinin sakıncalı olduğunu Bertrand Russel daha 1926'da ifade etmişti. Amerikan eğitim sistemi aydın yetiştirmez. Bugün ABD'nin Kyoto Anlaşması'ndan imzasını çekmesi kararının altında imzası bulunanlar, çok anlı şanlı üniversitelerin, çok yaldızlı diplomalarına sahiptirler. Ama ne var ki kafaları piyasaya endeksli olduğu için birkaç çok uluslu şirketin yıllık kârını, tüm gezegenin cehennemine çevrilmesi ve insanlığın sonunun gelmesi tehlikesinden daha önemli bulmuşlardır. Bu örnekleri artırmak mümkündür. Eğer Afrika'da siyahların kökünü kazıyaçağı belli olmuş bulunan "aids" ile ilgili araştırmalar için harcanandan çok daha fazlası, "viagra" araştırmaları için harcanıyorsa bunu belirleyen de kârlılık hesabıdır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmacı anlatım yapılmıştır.
- B) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- C) Örneklere yer verilmiştir.
- D) Öyküleyici anlatım yapılmıştır.
- E) Tanık göstermeye yer verilmiştir.

9. Yabancı bir lisanı öğrenmek hiç de zor bir şey değil. Türkiye'de birçok konuda olduğu gibi bu işi de zorlaştıran şey, işin ehli tarafından yapılmıyor olmasıdır. Meselâ ben yıllar evvel birkaç aylığına gittiğim İngilizce kursunda bulunan İsraili bir İngilizce hocası, kelimenin tam anlamıyla birkaç ay içinde harika bir iş başarıp bizi İngilizceden anlar hale getirebilmişti. Yani sözün özü, yabancı bir dil, iyi bir öğretmenle pekâlâ kısa bir süre içerisinde gerektiği derecede öğrenilebilir ve öğretilir. Fakat canım Ülke'mde yıllardır soluğu bir türlü kesilmeyen bir eğilim var: Aileler çocuklarını, yabancı bir lisanla eğitim görüp "adam olsunlar" diye, adeta yarış atı misali Anadolu lisesi, kolej ve İngilizce eğitim yapan üniversiteler için hazırlamaktalar. Çoğu aile, çocuğunun yabancı bir lisanla (tercihen İngilizce) dayalı eğitim veren bir bölümde okuyor olmasından iftihar vesilesi çıkarır. Hatta ben Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümünde okurken, "Sizin bölümde hazırlık sınıfı var mı?" diye sorarlara, "Henüz yok ama açılacakmış yakında." diye ezik cevaplar veren arkadaşlarım bile olmuştu!

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Neden belirtilmiştir.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Eleştiriye yer verilmiştir.
- D) Kısa bir öykülemeye yer verilmiştir.
- E) Tanıma yer verilmiştir.

8. Selma, çerçeveyi iyice bastırdı. Açık yerleri eliyle kontrol etti. Çerçevenin tam oturmayan alt köşesine bir yastık dayadı. İçeride soba gürlereyerek yanıyordu. Soğuk kış gününde odunların çatırdarak yanması ona türkü sesi gibi geliyordu. Sobanın üstündeki çaydanlık fokurdayarak kaynıyor, sıkışan buhar çaydanlığın kapağını hafifçe kaldırarak dışarı çıkıyordu. Odunların çatırtısı, suyun sesi, çaydanlığın kapağının tak tak sesi tam bir müzik ziyafetiydi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeye yer verilmiştir.
- B) Kişileştirme yapılmıştır.
- C) Yansıma sözcüklere yer verilmiştir.
- D) Öyküleyici anlatım yapılmıştır.
- E) Betimlemelere yer verilmiştir.

10. Akşama kadar beklemiş ama umdukları gibi satış yapamamışlardı. Güneş, yavaş yavaş ufka doğru yaklaşırken elmaları eşeklere yükleyip yola koyuldular. Son evi arkada bırakmak üzereydiler. Evden çıkan bir kadın kendilerini gördü. Karnı burnundaydı. Anlaşılan hamileydi. Çerçilerin yükü dikkatini çekmiş, al al elmalar iştahını kabartmıştı. Yanlarına yaklaştı, elmayı neyle takas ettiklerini sordu. Buğdayla takas ettiklerini öğrenince eve doğru koştu. Avluda oturan yaşlı bir kadından buğday istedi.

Bu parçada aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama – Öyküleme
- B) Öyküleme – Betimleme
- C) Tanımlama – Açıklama
- D) Karşılaştırma – Açıklama
- E) Açıklama – Betimleme

1. "Her şeyin anlamsız olduğunu söylediğimiz anda bile anlamlı bir şey söylemiş oluyoruz. Dünyanın hiçbir anlamı yoktur demek, her çeşit değer yargısını ortadan kaldırmak olur. Ama yaşamak ve örneğin yiyip içmek kendiliğinden bir değer yargısıdır. Ölmeye yanaşmadığı sürece insan, yaşamayı seçiyor demektir. O zaman, görece de olsa, yaşamaya değer veriyor demektir."

Bu paragrafta, anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışmacı anlatım
B) Açıklamalı anlatım
C) İzlenimsel betimleme
D) Açıklayıcı öyküleme
E) Sanatsal öyküleme

2. Beylerbeyi İskele Meydanı, İstanbul'un son zamanlarda yeniden düzenlenerek kullanıma açılan meydanların en düzgün ve sevimli olanlarından biri. Kıyı kahveleri denize hazır; orada balıkçılar, karaağaç gölgeleri, boğazın çırpıntılı suları ve bu suların üzerinden kopup gelen yosun kokulu bir rüzgâr sizi bekler durur. Oraya, hafta sonlarının uğultulu kalabalığına karışmak için değil, midye tava yemek için değil, hayatın hayhuyundan uzaklaşmak, içinize çekilmek ve bir muhasebeyi gerçekleştirmek için uğrayın.

Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Görsel öğelere
B) Koklama duyusuna
C) Benzetmelere
D) Kişileştirmeye
E) İşitme duyusu ile ilgili ayrıntıya

3. Saatleri Ayarlama Enstitüsü, iki uygarlık arasında bocalayan toplumumuzun yanlış tutumlarını, davranışlarını, saçmalıklarını alaya alan, eleştirel bir romandır. Yapıt, çocukluğu Abdülhamit döneminde geçen Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemlerinde de yaşayan bir kişinin anıları şeklinde oluşturulmuştur. A. Hamdi Tanpınar, roman kahramanının yaşamı içine sıkıştırılan elli yıllık zaman diliminde, toplumumuzun çok daha geniş bir tarih süreci içinde geçirdiği bunalımı anlatmaya çalışmaktadır. Roman dört bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde Tanzimat öncesi ele alınmıştır. İkinci bölümde Tanzimat sonrası, üç ve dördüncü bölümlerde ise Cumhuriyet dönemi işlenmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım yöntemlerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme
B) Betimleme
C) Karşılaştırma
D) Açıklama
E) Tartışma

4. Yerine yenisini yaptırmak için, eski evi yıktırmak gerekiyordu. Yıkımı ve inşaatı üstlenen mimara evin boş odalarını gösterdim. Bir taraftan iş hakkında konuşurken bir taraftan da ona evle ilgili çeşitli hikâyeler anlattım. Boyası çoktan silinmiş, sıvaları dökülmüş duvarlar, kirli pencereler, pis koyu renkli sobalar çok yakın zamana kadar bu evde oturanların izlerini taşıyor. Bir sürü hatırayı yeniden canlandırıyordu.

Bu parçadaki anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanımlama - Örnekleme
B) Öyküleme - Örnekleme
C) Açıklama - Karşılaştırma
D) Öyküleme - Betimleme
E) Betimleme - Örnekleme

5. On sekiz yaşı'n tadına ulaşan her genç şiir tutkudur desem yanlışmış olmayacağım. Gerçekten de şiirin dıştan bakınca romana, öyküye, tiyatroya göre kolay gelen bir yanı var. Ki bu yan şiirin hem en zor hem de en kolay yanı. Sözelimi dergimize ayda 50'nin üstünde ozandan ortalama 250 - 300 şiir geliyor. Bu durum bize bir şey öğretiyor: Şiir kolay yaratılan bir ürün değil temelde. Kolay bir ürün gibi gözükmesi aldatıyor hemen her insanı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Açıklamaya
B) Örneklendirmeye
C) Sayısal verilerden yararlanmaya
D) Tanık göstermeye
E) Karşılaştırmaya

6. Yaşam savaşında nasıl ki güçlü türler varlıklarını sürdürebiliyor, güçsüzler yok oluyorsa, bilimlerde de yeni koşulların oluşturduğu sorunları çözme gücü olan kuramlar, varlıklarını sürdürebilir.

Bu paragrafın anlatımında aşağıdaki yöntemlerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme
B) Örneklendirme
C) Karşılaştırma
D) Tanımlama
E) Benzetme

7. Bizde mizah yok sanılır. Sanılır ki Batı'dan gelmiştir bize. Hayır, mizah bizde çok eskiden beri vardı. Hem de mizahın hası; yani güldürürken düşündüren, eleştiren mizah. İşte "Harname" bunların en güzel örneği. Mizahta sululuğa yer yoktur. Ciddi bir iştir mizah. Bugünkü mizahımızda sululuklar varsa onlar, Batı'dan gelmiştir. Bir bakın Nasreddin Hoca'nın mizahına, gülen düşüncedeki onun mizahı.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmalardan yararlanılmıştır.
B) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
C) Örneklerle düşünce somutlaştırılmıştır.
D) Tartışmacı bir anlatım kullanılmıştır.
E) Düşüncelerin kanıtlanması amaçlanmıştır.

8. Türk edebiyatının üç önemli şairi - Orhan Veli, Sezai Karakoç ve Ece Ayhan - "Kapalı Çarşı"yı yazmış. Her üç şair için de Kapalı Çarşı tarihsel bağlamda bir çağrışımlar silsilesidir. Kapalı Çarşı Orhan Veli'de hüznü bir mizah, Ece Ayhan'da eskiye dönük çağrışımlar yığını, Sezai Karakoç'ta dünyevi ile samai çağrışımlar tablosundan oluşan bir imge dünyasıdır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama - Tanımlama
B) Tartışma - Örnekleme
C) Betimleme - Karşılaştırma
D) Açıklama - Karşılaştırma
E) Öyküleme - Örnekleme

9. Bir kitabı okumadan köşeye atıp mahkûm edenler vardır. Onlara benzememeye çalışalım. Gerçek okuyucular, hoşlarına gitmeyen kitaplardan bile ağırbaşlı bir dille bahsederler. Kendilerini naza çekkenler, ancak sahte okuyuculardır. Goethe'nin şu sözünü asla unutmayalım: "İçinde bir iyi tarafı bulunmayacak kadar kötü kitap yoktur."

Bu parçada, aşağıdaki anlatım yöntemlerinden özellikle hangisine başvurulmuştur?

- A) Örnekleme
B) Tanık gösterme
C) Benzetme
D) Tanımlama
E) Karşılaştırma

10. Bilgelik genel bir ifade ile hayatı dolu dolu yaşamak, farkında olarak zamanı değerlendirmektir. Doğu toplumlarında bilgelik, topluma yön veren kişilerce temsil edilmiştir. Kültürümüzde Dede Korkut, Mevlana, Yunus Emre gibi kişiler bilge olarak gösterilebilir. Bu kişilerin temel özelliği, kendilerini aşmış ve yüksek bilinç düzeyine erişmiş olmalarıdır.

Bu parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmamıştır?

- A) Örnekleme
B) Tanımlama
C) Benzetme
D) Karşılaştırma
E) Tanık gösterme

11. İnsanın doğumdan ölüme kadarki macerasında en önemli kavram bilgidir. Doğarken nefes almayı, ölümlük nefes vermeyi öğrenir insan. Goethe: "Bilgi artıkça huzursuzluk da artar." diyor. Bacon ise daha sert bir yaklaşımla: "Bilgi azaptır." sözüyle insana bilgiden doğan sorumluluğu hatırlatıyor. Bu nedenle her türlü bilgiyi insanlığa sunmalıyız.

Yukarıdaki parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Örnekleme
B) Tanık gösterme
C) Benzetme
D) Öyküleme
E) Tartışma

12. Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar,
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar.
Bu, afyon ruhu gibi baygın mahalleden,
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın, sen!
Hülyasındaki geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanınla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye Ab!la!

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşsel öğelere yer verilmiştir.
B) Benzetmelerden yararlanılmıştır.
C) Betimlemeye başvurulmuştur.
D) Okuyucuyu bilgilendirme amaçlanmıştır.
E) Görsel öğelere yer verilmiştir.

1. "Dün" konusunda yapabileceğimiz bir şey yoktur. Artık o bir gerçek değildir. "Yarın", çok güzel bir düştür; ancak, o da bir gerçek değildir. Zamanınızı, dünü, yarını düşünmekle geçirirseniz kendinizde ve başkasında olanları göremezsiniz; asıl gerçek geçmişle gelecek arasındaki ilişkiyi kurabilmektir.

Parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Zamanı geri döndüremediğimiz için, artık geçmişin bir önemi yoktur.
- B) Gelecek üzerine plânlar yapmak bugün için gerekli değildir; çünkü geleceğin ne getireceği bilinmez.
- C) Geçmiş ve geleceği düşünerek geçirilen zaman boşa gitmiş demektir.
- D) İnsanlar, geçmişle gelecek arasındaki noktayı iyi yakalamalı ve değerlendirmelidir.
- E) Gereksiz işler peşinde koşup ömrümüzü boşa geçirmemeliyiz.

2. "Yazar olunmaz, yazar doğulur!" derler. Derler ya, yazar olmakla iş bitmiyor. Yazar kalmak için büyük çaba harcamak gerekli. Sürekli yazacaksın; kitapta, dergide, gazetede, yaşadıkça, son soluğuna dek. Ataç bile "Ola ki yazacağım son satırlar bunlar!" demiş. Bilmiş sanki o satırların son yazısı olacağını. Yazacaksın, yazacaksın; başkaları için, kendin için yazacaksın. Düşünmek, düşündürmek için yazacaksın!

Bu parçada vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarlığın doğuştan geldiği, sonradan kazanılamayacağı
- B) Gerçek yazarların her konuda yazması gerektiği
- C) Kendisini kanıtlamış yazarların son yazılarını hissettikleri
- D) Önemli olanın yazar olmak değil, yazar kalabilmek için çaba göstermek olduğu
- E) Yazarlığın gelişigüzel değil okuyucuyu düşündürecek biçimde yazmak olduğu

3. İletişim çalışmalarında üzerinde durulan en önemli konu, bir kültür unsuru olan ve iletişim kanalını oluşturan dildir. İletişim olgusu, dil aracılığıyla gerçekleşir. İnsanların haberleşmesi, en gelişmiş iletişim düzeni olan dil üzerine kurulmuştur. İletişimde dilin dışında başka vasıtalar da kullanılmakla birlikte, mesajın mutlaka dil ile ifade edilmesi, dili her türlü iletişimin taşıyıcısı durumuna sokmaktadır.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürü oluşturan en önemli öge, iletişimdir.
- B) İletişimde dilin yanında başka araçlar da kullanılır.
- C) Dil, iletişimin olmazsa olmaz ögesidir.
- D) İletişimdeki amaç, karşı tarafı etkilemektir.
- E) İletişim, modern hayatın vazgeçilmez bir unsurudur.

4. Bir sanat alanında köklü bir değişiklik yapılacaksa niçin müzikte yapılıyor da resimde veya mimaride yapılmıyor? Müziğe verilen bu önceliğin onun büyük bir kitleye hitap etmesinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Çünkü müzik hem büyük hem de işlev olarak farklılaşmış insanlara hitap eder. Kısacası müzik, kitlenin duygu ve coşkularını en iyi anlatan sanat dalıdır.

Bu parçada müzikle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Resimden ve mimariden üstün bir sanat dalı olduğu
- B) İnsanların fikirlerini kısa sürede değiştirebildiği
- C) Farklı düşüncelere sahip kitlelere kolayca seslenebildiği
- D) Kitleleri yönlendirmeyi sağlayan tek sanat dalı olduğu
- E) Hayatı tüm yönleriyle yansıttığı

5. Öğrenciliğimizde şiirin de manzumenin de tanımını bize yanlış öğretiler. Yanlış olduğunun farkındayım ya, doğrusunun nasıl olacağını da öğretmenliğimde bile anlayamadım. Ben de öğrencilerime, bu konuda doğrudan çok yanlış şeyler öğrettim. Ölçülü, uyaklı şiirlerin çoğuna manzume denilirdi. Şiirde genellikle ölçü, uyak kalkınca insanın aklına şu soru geliyordu: Artık, manzume yazılmıyor da her önüne gelen şiir mi yazıyordu?

Yukarıdaki parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretmenlerin öğrencilere pek çok şeyi yanlış öğrettiği
B) Edebiyatta tanımlanamamış birçok yazı türü olduğu
C) Manzume yazmanın şiir yazmaya göre zor olduğu
D) Manzume ve şiir arasındaki farkın tam olarak belirlenemediği
E) Edebiyatımızda şiir yazarların manzume yazmadığı
6. Dil, insanın ve hayatın en canlı parçasıdır. Sözcük ile hayat arasında, çok ince ağırlarla örülmüş ilişkiler vardır. Onun için sözcükleri yerli yerinde kullanmak gerekir. Yerinde kullanılmayan bir sözcük, bir mısrayı topal veya sakat yapar. Bundan dolayı gerçek sanatkar, kullandığı her sözcüğün üzerine titrer. Yahya Kemal'in, bazı şiirleri için yıllarca çalışması bu endişeden kaynaklanmaktadır.

Bu parçada, sözcüklerin kullanımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Tam yerini bulmamış sözcüklere şiirde rastlanmayacağı
B) Bazı şiirlere sözcük bulmanın çok zor olduğu
C) Sözcüklerin daima tam yerinde kullanılmasının gerekliliği
D) Dil ile hayat arasında sıkı bir ilişki olduğu
E) Dil olmadan hayatın olamayacağı
7. Biçimle öz, ayrılmayacak kadar birbirlerine bağlıdır. En iyi öz, en iyi biçimde yer bulur. Ben daha ileri giderek şöyle diyeceğim: "Sanatı biçim diye, öz diye ikiye bölmek yanlış bir düşüncedir. Sanat özünü, biçimiyle bütün bir yapıdır. Ben eğer romanımın özünü öyle bir biçimde düşündüysem bu, o öz başka bir biçimde düşünülmeceği içindir."

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatta özün önemi yadsınamaz.
B) Özün iyi ifade edebilmek için biçimi iyi kurmak gerekir.
C) Sanat eserinde bazen öz bazen de biçim ön plana çıkabilir.
D) Sanatta şekil ve öz diye ayrıma gitmek yanlıştır.
E) Biçim öze göre değişiklik gösterebilir.

8. Kitap vardır sadece tadına bakılmak içindir. Kitap vardır yutulmak içindir. Kitap vardır öğrenmek, özümsemek içindir. Başka bir deyişle insan, kimi kitapların ancak bir bölümüne göz atmalı, kimini baştan sona şöyle bir okuyup geçmeli, pek azını da her ayrıntı üzerinde titizlikle durarak adamakıllı okumalı.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitapların birçoğu okumaya değmeyecek kadar kalitesizdir.
B) Her kitap, niteliğine göre farklı farklı okunmalıdır.
C) Çoğu kimse kitapların nasıl okunması gerektiğini bilmez.
D) Kitap okumak için önce kitapların nasıl okunacağı öğretilmelidir.
E) Kitap okumanın insana kazandıracağı fazla bir şey yoktur.

9. Edebi eserde özden ayrı olarak biçimi ya da biçime gereken önemi vermeksizin özü anlayabilmek bir hayaldir. Bir şiirde özü küçümşersek biçimi, biçimi önemsemesek özü anlayamayız; çünkü bir şiirin anlamı sadece ve sadece o şiiri oluşturan kelimelerde ifade bulur.

Yukarıdaki paragraftan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebi eserde önemli olan özdür.
B) Bir eserde en önemli unsur şekildir.
C) Bir eser incelenirken dikkatli davranılmalıdır.
D) Sanatçının görevi biçim ve özü aynı ölçüde verebilmek olmalıdır.
E) Eserde önemli olan anlatılmak istenendir.

10. Çağımızda büyük şair olmadığını iddia edenler var. Büyüklük sıfatını çağdaşlarımıza verilmeyen şey, insanoğlundaki geçmiş zamanlara fazla değer verme alışkanlığıdır. Ancak ölümünden sonra bir sanatçıya -şüphesiz layık- büyük diyebiliriz. Örneğin; bugün Yahya Kemal'in Nedim'den büyük olduğunu söyleriz gülerler. Unutuluyor ki Nedim, zamanında ikinci, üçüncü derecede bir şair sayılıyordu. Bunun için bugünün bu çağın şairleri ancak kırk elli sene sonra belli olacaktır, nasıl ki on dokuzuncu asrın büyük şairleri ancak bugün gerçek yerlerini alabildilerse.

Bu parçada belirtilmek istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıların gerçek değerinin ölümünden sonra anlaşıldığı
B) Yaşayan şairlere değer verilmediği
C) Çağımızda büyük şairlerin yetişmesinin imkânsız olduğu
D) Büyük şairlerin her zaman büyük sayıldığı
E) Yahya Kemal'in Nedim'den daha büyük bir şair olduğu

1. Biriyile yıllardan beri görüşüyorsanız, birbirinize aktaracağınız belirli bir geçmişimiz oluyor ve bu bir sıcaklık doğuruyor. Sıfırdan başlamıyorsunuz. İnsana çok hoş gelen bu haktan payınızı alıyorsunuz. Bir söyleyip gereksiz bir sürü cümleyi kullanmaz oluyorsunuz artık.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski yıllara dayanan dostlukların rahatlığı
- B) İyi dost edinmenin güçlüğü
- C) Az sözle iletişim kurmanın kolaylığı
- D) Kısa sürede kurulan dostluğun geçiciliği
- E) Gereksiz sözün sohbeti tatsızlaştırması

2. Kendi doğamızla uyumlu bir yaşam sürdürüğüümüz ölçüde mutluluğu, huzuru ve doyumunu hak ederiz. Nasıl yerçekimi yasasına karşı koyabileceğine inanarak balkondan atlayan kişi bu eyleminden zarar görürse, kendi huyuna, karakterine ait yasalara karşı koyarak yaşamını sürdüren kişi de bu eylemlerinin bedelini mutsuzlukla, huzursuzlukla ve doyumsuzlukla öder, maddi her türlü imkâna sahip olsa bile.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mutluluğu yakalamamızın tek koşulu karakterimize uygun şeyler yapmak ve söylemektir.
- B) Küçük şeylerle mutlu olmayı bilen insanlar, etrafına neşe saçarlar.
- C) En mutlu görünen insanda bile gizli acılar mevcuttur.
- D) Mutluluk, yaşanan anı iyi değerlendirmekle elde edilir.
- E) Mutlu olacağımız günü ararken kendimizi ve çevremizi kaybedebiliriz.

3. Tartışmak bence bir sanattır. Tartışmacı, her şeyden önce tartışmanın kurallarından haberdar olmalıdır. Montaigne, bir yazısında şöyle diyordu: "Kanılarında direnmek, inançlarından dolayı alevlenmek, alıklığın su götürmez belirtileridir. Eşekten daha güvenli, daha inatçı, daha kurumlu, daha ağırbaşlı bir varlık var mıdır?"

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi bir tartışmacı kendi görüşlerini sonuna kadar savunur.
- B) Tartışma yapabilmek için, iyi bir öğrenim-görmüş olmak gerekir.
- C) Tartışmacıların katı bir tavır takınmaları, tartışmayı amacının dışına çıkarır.
- D) Boş zamanları tartışarak değerlendirmek gerekir.
- E) Tartışmacının kişiliğinden çok, tartışılan konu önemlidir.

4. Şiir öyle bir nesnedir ki, bir kelime çıkardın mı hata yaparsın. Kelimenin yerini değiştirdin mi, büyüü bozulur, sihri kaçar. Hayatın herhangi bir faaliyet sahası da böyle değil midir? Askerlikten başlayalım: Saf halinde dizilmiş bir manganın erlerinden birinin azıcık ileri çıkması, hizayı, dolayısıyla o manganın mükemmeliyetini bozmaz mı?

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir ile hayatın birçok alanı arasında benzerlikler vardır.
- B) Şiirde sıradan sözlerin kullanılması, şiirin kalitesini düşürür.
- C) Şiir yazarken kelime seçimine dikkat etmeli, çok eski kelimeler kullanılmamalıdır.
- D) Şiir, bir başka biçime dönüştürülemeyecek özgün bir yapıdır.
- E) Şiir yazmak, düzenli hayat yaşayan insanlar için vazgeçilmez bir tutkudur.

5. Bana gelen mektuplarda, şu sıralar neler okuyup yazdığım soruluyor. Bu gibi sorulara verdiğim cevap: "Biriktiriyorum." oluyor. Toplu yaşam, dar mekân bireysel yoğunlaşmayı sınırıyor. Yazmak ise yoğunlaşmak istiyor. Hem duygu, hem de bilgi yoğunluğu anlamında bunu yapmak gerekiyor. Aksi halde yoğunlaşma olmadan derli toplu, nitelikli bir çalışma yapmak pek mümkün olmuyor. Bu gerçeğin farkında biri olarak yazmaktan çok okuyarak, notlar alarak "biriktiriyorum" kendimi.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir yazar, kendi dışındaki yazarların görüşlerinden mutlaka yararlanmalıdır.
- B) Toplu yaşam ve mekânların darlığı, duygusal yoğunlaşmayı, dolayısıyla başarıyı engelleyen en önemli faktördür.
- C) Nitelikli eserler verebilmek için, bir yazarın duygu, deneyim ve bilgi bakımından zenginleşmesi gerekir.
- D) Bir yazarın tekrarlara düşmemesi için, yazmadan önce bol bol okuması gerekir.
- E) Kaliteli bir eserin ortaya çıkması, küçük dünyasından sıyrılmış, özgür bir kafaya ve geniş bir ufka sahip yazarlarla olur.

6. Yukarıdan atıp tutan biriyle tartışırken sözü bir yerde kesin; onun anlatıp önermekte olduğu görüşler içinde, hızlı hızlı geçen bir kavramı yakalayarak, bunu açıklamasını isteyin. İnanın, çok şey bildiğini sananların, aslında doğru dürüst düşünmediklerini, bilmedikleri konularda atıp tutmaya çalıştıklarını göreceksiniz.

Yukarıdaki parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgiçlik taslayan kişiler, bilmedikleri kavramlarla konuşanlardır.
- B) Yabancı sözcükleri kullananlar aslında boş insanlardır.
- C) Tanımlanmayan bir kavram, diğer kavramlarla karışır.
- D) Tartışan kişiler öncelikle kavramlarda anlaşmalıdır.
- E) Yukarıdan atıp tutan kişilerle anlaşmak zordur.

7. Bir yontucu için yontuyu beyaz ya da kırmızı mermerden yapmak neyse, şair için de şiirin konusu ancak o kadar önemlidir. Şiirin konusu, asıl şiirle hiç de ilgili değildir. Bir sessiz Harfi yerinden kımıldatacak olsak, şiir derhal, hem de tümüyle, değişir. İskambil kağıtlarından yapılmış kule gibi alt üst olur.

Parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Şiirde söyleyiş güzelliğinin önemi yoktur.
- B) Şiirde düşüncenin önemi yoktur.
- C) Şiirde konu her şeyden daha çok önemlidir.
- D) Konunun güzel olması, şiirin güzel olması demek değildir.
- E) Şairin ustalığı, işlediği temalarda değil, dili işleyişindedir.

8. Edebiyat ve şiirin görevi; içinde yaratıldığı kültürün değerlerini, çağın ve sanatçının görüş açısından güzel bir biçim içinde sunmaktır. Eliot'a göre sanat kendi dışında hiçbir disipline hizmet edemez; "Sanat sanat içindir." Görüşü de yanlıştır. Bir sanat eseri bir toplumun sosyal gerçeklerini didaktik olmaksızın yaratıcının bakış açısından sunan, içinde yaşadığımız kargaşaya bir düzen getiren, bizi önce barıştıran organik bir bütündür.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eseri kendi toplumunun değerlerini aktarmalıdır.
- B) Sanat eseri didaktik bir özellik taşımamalıdır.
- C) Toplum gerçeklerini, yaratıcısının bakış açısıyla veren sanat eseri uzlaştırıcı olmalıdır.
- D) Sanatın işlevi, toplumun değerlerini çağdaş bir bakışla özgün bir şekilde sunmaktır.
- E) Edebiyat ve şiir öteki sanat dallarına oranla daha ilgi çekicidir.

9. Cenap Şehabettin'in şiirlerini çocukluğumda çok severdim. Şimdi düşünüyorum da nasıl sevmişim o şiirleri? Okudukça yeni yeni yanlışlıklar buluyorum. Dilinde bir yapmacılık sırtıyor. Birbiriyle uyuşmayan sözcükler, dizelere eziyet ediyor. Ezberlediğim şiirlerinde bile hayrete düşüyorum.

Bu parçada verilmek istenen mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, farkında olmadan bazı yanlışlıklar yapabilir.
- B) Bir şairi tanımak için, onun şiirlerinden bir kaçını ezberlemek gerekir.
- C) İnsanın şiir zevki zamanla değişebilir.
- D) Cenab Şehabettin iyi bir şair değildir.
- E) Bazı şiirler zamanla anlamını yitirir.

10. Bir eserin klasik vasfını kazanabilmesi için kendi çeşitleri içinde özel, farklı bir yanının olması baş koşuldur. Çok doğaldır ki dünyada söylenmedik söz, üzerinde durulmadık, yazılmadık konu yoktur. Asıl hüner o sözleri herkesten değişik bir biçimde söylemek ve yazmaktır. Klasik eserleri diğer eserlerden ayıran, yazarların söyleyişlerinin farklı olmasıdır.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamda görülen tüm konular yazarlarca işlenmiştir.
- B) Anlatım, her yazarı kendine özgüdür.
- C) Klasik eserlerin farklı yanı özgünlükleridir.
- D) Klasik eserler diğer eserlerden farklıdır.
- E) Yazarların becerikliliği anlatımlarından gelir.

DATA YAYINLARI

1. Bir sanatçıyı okuyup anlamak için onun yaşadığı zamanın atmosferine girmek zorundasınız. O sanatçının inançlarını paylaşmak zorunda değilsiniz. Çünkü sizin inancınız, sanatçıyı okuyup değerlendirmede hiçbir işe yaramaz. Fakat sanatçının inançlarını bilmekle onun eserini daha iyi anlarsınız. Daha ileri aşamada bu, inanç meselesinden çok bilgili veya bilgisiz olma meselesidir.

Yukarıdaki parçadan aşağıdaki düşüncelerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Birinin eserinden zevk almak için onun inançlarını bilmek yeterli olmayabilir.
- B) Bir eserden zevk almak için yazarla aynı inanca sahip olmak gerekir.
- C) Bir eseri anlamak için yazar hakkında bilgi sahibi olmaya gerek yoktur.
- D) Sanatçı ve çağı hakkında bilgili olmak onun eserini anlamada etkilidir.
- E) İnancsız sanatçılar, toplumla kolay anlaşılmazlar.

2. Önce yazarın kendi dili, kendi sözlüğü olmalı. Hemen her yazınsal türün de ayrı bir sözlüğü, ayrı bir yapısı... Romanda geçen her kişinin yetişip gelişmesi, dünya görüşü, insan anlayışı doğrultusunda bir anlatım biçimi geliştirilmeli...

Bu parçada anlatılmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her yazar, özgünlüğünü yitirmeyen bir dil ve anlatım biçimi bulmalıdır.
- B) Her yazar kendi sözlüğündeki sözcükleri kullanmalıdır.
- C) Anlatım biçimi eserin konusuna göre değişir.
- D) Romanın ve şiirin anlatım biçimi birbirinden farklıdır.
- E) Yazarın dünya görüşü, eserin anlatım biçimini etkileyen bir unsurdur.

3. Heykel konuşmaya kalkarsa, müzik betimlemeye başlarsa, mimari önüme, arkasında bir şey olmayan bir dekor koyarsa, resim insanları dans ettirmeye koyulursa arkamı dönerim. Neden mi? Bir sanatın yabancı bir dille kekelemesinden öze dilini kullanmasını isterim de ondan.

Parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatta üslup içerikten daha önemlidir.
- B) Mimaride önemli olan, çok işlevli mekânlar üretmektir.
- C) Müzik, seslerin uyumlu birlikteliğinin eseri olmalıdır.
- D) Heykel sanatında gerçekçilik önemlidir.
- E) Her sanat dalı, kendine özgü bir işlevi yerine getirmelidir.

4. Bugün altında imzası olmasa da, hangi karikatürün bu sanatçıya ait olduğunu kolayca çıkarabiliyoruz. Bu kadar az çizgiyle kendine özgü üsluba, biçime ulaşabilmenin ne kadar zor olduğunu anlatmaya gerek yok. Onun gibi bu aşamaya ulaşmış pek az sanatçı var. Hem kişiliğinin damgasını vurabiliyor yapıtına, hem de bunu son derece az çizgiyle yapıyor, gerçek sanat eserleri oluşturuyor. Öyle ki doğadaki görüntülerden tüm fazlalıkları, ayrıntıları ayıklayıp, bunların öz ve temel çizgilerini yakalayıp sadece onunla yetinebiliyor. Kısacası imikten geçirilmiş bir saydamlığa ve duruluğa erişiyor; böylece yapıtı daha unutulmaz bir biçimde belleğine yerleşiyor toplumun ve bireylerin.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir eser, ustasının kendine has üslubunu ve karakterini yansıtabiliyorsa sanat eseri olur.
- B) Sanatçı gördüğü şeyi algıladığı biçimde yansıtmalıdır eserine.
- C) Sanat, gösterildiği gibi kolay olmamalıdır.
- D) Toplumun kafasına yerleşmek, orada yaşamak her sanatçının yapabileceği bir iş değildir.
- E) Bir eserin değerinin anlaşılması için üzerinden çok zaman geçmelidir.

5. Şiir, bizde olduğu gibi Batı'da da hem yetenek hem de sabır isteyen bir bilgi işi olarak anlatıla gelmiştir. Bazı ekoller daha çok ilhama, bazıları daha çok zekâ gücüne önem verseler de şair, hepsinde bilen, arayan, bulan, özellikle dilin doğrusu yanlış kendinden sorulan adamdır. Suyun aktığı kuşun öttüğü gibi şiir söylemiş, içini dökmüş bir şair, ancak bazı hayallerini yazmış olabilir.

Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek şair, yetenek ve zekâyı, bilgiyle ilhamı birleştirendir.
B) Şair, içine doğanları sözcüklerle anlatandır.
C) İçinden geleni olduğu gibi anlatan kişi de şair tanımı içinde yer alır.
D) Şiir, bir çalışmanın ürünüdür, çalışan herkes şiir yazabilir.
E) Şiir, suyun akışı kadar doğal ve pürüzsüz olmalıdır.

6. Bir şiire yazılmış olduğu çağın damgasını vuran özellikler, onun yazarından değil, onun dilinden kaynaklanmaktadır. Gerçek şiir tarihi, bana göre, birbirini takip eden dönemlerde yazılmış şiirlerin dilinde meydana gelen değişikliklerin tarihidir. Dildeki bu değişiklikler, sosyal baskılar ve fikir akımları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Bir eser, yaratıldığı zamanın özelliklerini taşır.
B) Dil zamanla değişen bir varlıktır.
C) Şiir tarihi ile dil tarihi arasında sıkı bir bağ vardır.
D) Sosyal olaylar ve fikir akımları toplumların geleceğini belirler.
E) Şiiri şiir yapan, yaratıldığı dönemin dil özelliklerini başarılı biçimde yansıtmıştır.

7. Ozanlar söz insanıdır. Yaşama alanı dildir onların. Dili sevmeyen, bütün varlığını bu sevgide toplayan, ozan olmaz. Ozanlığın özü, sevgiye dayanan bir dil saygısıdır. Sözcüklere ilgisiz, dil kurallarına kaba, konuşma inceliklerine anlayışsız bir ozan düşünülemez. Ses değerlerinden habersiz bir Verlaine, anlamlara sağır bir Rilke düşünebilir misiniz?

Yukarıdaki paragrafın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Usta ozanlar, başarılarını az kelimeyle çok şey anlatmaya borçludur.
B) Dil, düzgün kullanılmayınca söylenmek isteyenler yanlış anlaşılabilir.
C) Dili iyi kullanabilen her insan iyi bir ozan olabilir.
D) Ozanı ozan kılan her şeyden önce dille arasındaki güçlü bağıdır.
E) Önemli olan, ozanın kullandığı dil değil anlattığı şeydir.

8. Gece, her çeşit kuruntuların kafatasımızın kovuklarından çıkıp, hakikat çehreleri takınarak, sürü sürü ortaya dağıldıkları, yeri ve göğü tuttukları saatlerdir. Uyku, geceye bir panzehir gibi tesir etmese, insan, karanlıklar içinde duyacağı ve göreceği şeylerle kolayca aklını oynatabilir.

Parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuruntulu insanlar uykusuzluk çeker.
B) Gerçekler, gece daha korkunç görünür.
C) Geceleri, düşüncelere yön vermek mümkün olmaz.
D) Uyku, gecenin üzerimizde uyandırdığı kötü tesirlere engel olur.
E) Akıl hastalıkları gece karanlığında daha da belirginleşir.

9. Yeşillığe hasret gideceğim. Eskiden bahçeli evlerde otururduk, şimdi apartmanlarda oturuyoruz. Eskiden balkonlarımızda sardunyalar yetiştirirdik, şimdi ise çamaşır asamıyoruz. Eskiden salonumuzda devetabanı vardı, şimdi naylon bitkiler.

Bu paragraftan çıkarılacak en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal yaşamdan giderek uzaklaşıyoruz.
B) Apartman hayatının dışına çıkamıyoruz.
C) Günlük hayatımızda bir tekdüzellik var.
D) İnsanların çoğu geçmişlerini özler.
E) Yapay şeyler, doğallığı bozduğu gibi onların tadını da vermezler.

10. Mutluluğu aramak, ama hiçbir zaman mutlu olmak için dünyadadır sanatçı. Yaşamamanın anlamı budur. Onun için hep arayacaktır; hiç doymadan, var olanla yetinmeden... Değişmek, değiştirmek; değişmekten, değiştirmekten korkmamak onun mayasında vardır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı, sürekli bir arayış içindedir.
B) Mutluluk sanatçının kaderidir.
C) Sanatçı, mutlu olmayı başaramaz.
D) Değişiklikler sanatçıyı korkutmaz.
E) Yaşamamanın anlamı, değişmektir.

1. Bir sanatçı, yapıtlarını oluştururken gözlemlerine yer verebileceği gibi kendi yaşadıklarından da yararlanabilir. Yalnız, bu noktada anı yazarıyla roman yazarını karıştırmamak gerekir. Anı yazarı doğrudan doğruya kendini, kendi başından geçenleri kâğıda döker. Roman yazarı ise, kendi yaşantısındaki bazı ayrıntılara yer verirken bile onları bir yabancıyı gözler gibi inceler.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Gözlemlerden yararlanmanın sanat ürünlerinde önemli bir faktör olduğuna
- B) Anı ve roman türlerinde, yazarın tutumunun farklı olduğuna
- C) Anı yazarının, yapıtlarında kendi yaşadıklarına yer vermekten kaçınamayacağına
- D) Okuyucuların anı ve roman türleri arasındaki ayrımı göremediğine
- E) Kimi sanat yapıtlarının, gözlem ve bireysel yaşantının senteziyle oluşturulduğuna

2. Yapıtlarında bireyin toplumla, gelenekle ve modern dayatmalarla çatışmasını, günlük yaşamın doğallığına bağlı kalarak olduğu gibi yansıtır. Kalem aldığı şeyler, olağanüstü durumlar ve olgular değildir. Yaşadığımız dünyanın ve ülkenin birçok yöresinde, onun yapıtlarındaki benzer yaşamlar hâlâ vardır. Dikkat edilirse basit halk inançları hatta masallar bile onun yapıtlarını süsleyip zenginleştirir. Geçim derdi, tarihi öğeler, karşılık bulmayan aşklar, toplumsal değişmeler sade fakat sarsıcı, derinlikli bir anlatıma kavuşur onun elinde.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen yazarın bir özelliği değildir?

- A) Yaşamın içindeki kimi çatışmalardan yararlanması
- B) Sıradan öğeleri farklı, çarpıcı bir anlatımla sunması
- C) Okuyucuya çeşitli konularda ders vermeyi amaçlaması
- D) Yapıtlarının anlatımında doğallığı, içtenliği benimsemesi
- E) Folklorik öğelere, kimi halk inançlarına yer vermesi

3. Ülkü Tamer'in bu yapıttaki şiirleri türkülerimizle yapısal bir akrabalık oluşturur; lirizmi, yalınlığı ve bir öyküyü sezdirişle... Belli bir olayı belgelemek, bir döneme tanıklık etmek için yakılır türküler. Ama insanın en güçlü, belirgin duygularını, değişmez yaşam gerçeklerini anlatışları; onları zaman ve mekân kısıncısından, sınırlılığından kurtarır.

Aşağıdakilerden hangisi, Ülkü Tamer'in şiirleriyle türkülerin ortak bir yönünü oluşturmaz?

- A) Yaşanan olayların dile getirilmesi
- B) Yalın bir halk diliyle söylenmesi
- C) Aynı ölçü ve uyaklarla oluşturulmaları
- D) Duygu yönünün ağır basması
- E) İnsanlığın ortak temalarının işlenmesi

4. Sanatçı da diğer insanlar gibi duygularını, düşüncelerini çevresinden edinir. Onun ayırt edici özelliği bu duyguları, düşünceleri yazması ve yaymasıdır. Böyle olduğu için de belli bir zamanın özelliklerini araştıran tarihçi, o zamanda yaşamış sanatçıların yapıtlarına başvurur.

Bu parçada sanatçılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmamıştır?

- A) Toplumla olan iç içelikleri
- B) Yaşadıkları döneme ışık tutmaları
- C) Başka bilim dallarına kaynaklık etmeleri
- D) Topluma öncülük etmeleri
- E) Duygu ve düşüncelerini yazarak dışa vurmaları

5. Onun şiirleri bir yanıla halk kültürüne dayanır. Bu kültürün verilerini kendisi de bir köylü çocuğu olan şair iyi özümlemiştir. Sağlam bir görüşle onları süzgeçten geçirmiş, yaşayan öğelerini bularak şiirine aktarmıştır. Bunu yaparken popülizme kapılmadığı gibi halk şiirinin aynen sürdürücüsü de olmamıştır.

Bu parçada sözü edilen şair için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk kültüründen gelenekçi değil, yenilikçi bir anlayışla yararlanmıştır.
- B) Ürün verirken, daima halkın beğeni düzeyini ölçü almıştır.
- C) Halk kültürünü özümlemesinde köylü çocuğu olmasının da etkisi vardır.
- D) Geçmişin kimi sağlıklı, yaşayan değerlerini bugünün değerleriyle kaynaştırmıştır.
- E) Şiirde kullanacağı malzemeyi belirlemede seçici davranan biridir.

6. Bir şairin kalıcı olup olmadığını anlamak için önce sıkı yapıtlar verip vermediğine bakarım ben. Sonra, yazdıklarıyla gelen özel bir dünya, üslup, dil, yaklaşım, musiki var mı? Başka dillere dayanıklı mı? Çeyrek, yarım, tam yüzyıl eleği kullanıldığında, ülke ölçeğinden dünya ölçeğine, deliklerden sıvışıp gidiyor mu, üstte kalıyor mu? Bunlara isteğim karşılıkları alabiliyorsam, işte o şair benim için büyük bir şairdir.

Görüşlerini bu sözlerle aktaran biri için, aşağıdakilerden hangisi büyük bir şair olmanın koşullarından biri değildir?

- A) Okuyanı etkileyecek nitelikte, doyurucu yapıtlar vermesi
B) Zamana karşı koyabilmesi
C) Özgün bir anlatıma sahip olması
D) Dil ölçeğinde evrensel bir boyutu yakalamış olması
E) Okuyucuyu sevgi ve barış dolu bir dünyaya taşımaması

7. Yaralıyız. Yalnızız. Yorgunuz. Ruhsuz gövdeler gibi sallanıyoruz ortaklıkta. Doludizgin bir ırmağın sularına nedensiz düşüvermiş solgun yapraklar gibi sürüklüyor hayat bizi. Bilinmeyene doğru akıyoruz. İrmağın sonu ya dingin bir deniz ya cehennem gibi bir çağlayan; bilemiyoruz.

Bu sözleri söyleyen kişi için, aşağıdakilerden hangisi ileri sürülemez?

- A) Kendisini yaşam karşısında güçsüz hissetmektedir.
B) Geleceğin neler getireceğini bilmemektedir.
C) Yaşamının gidişine yön verememektedir.
D) Başkaları tarafından hayal kırıklığına uğratılmıştır.
E) Yaşamı, belirgin bir amaç doğrultusunda sürdürmemektedir.

8. Roman yazarı, seçtiği karakteri ya romanının başında ya da olayın içine girdiği anda genel ve belirgin yönleriyle tanıtır. Ailesini, geçmişini, kişiliği ile ilgili özelliklerini, ahlakını, meraklarını kısaca anlatır. Roman boyunca kişinin bu temel özelliklerine bir şey eklemeyiz. Yalnızca onun çizilen kişiliğe uygun bir biçimde davrandığı ve konuştuğu görülür.

Bu parçadan, roman yazarı ile ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Romandaki kişilerin tanıtımına öncelik verir.
B) Seçtiği karakterleri ana çizgileriyle belirtir.
C) Olayları anlatırken, karakterlerin ayrıntılarına iner.
D) Yarattığı tipleri, kişiliklerine uygun konuşturur.
E) Kahramanların, beklenmedik davranışlar göstermesine izin vermez.

9. Zaman her şeyi eskitemiyor kolay kolay. Bugün yazılmış gibi okuyorum günlerden beri "Karakterler" deki yazıları. La Bruyere geniş kültürü ile insanı ilgilendiren neredeyse her konuya en can alıcı yerinden değinmeyi başarmış. Eski bir alışkanlıkla kiptan kimi sözleri bir yere yazacak oldum ama daha sonra vazgeçtim. Keşke benim de insanları, toplumları tanıma, değerlendirme gücüm, yeteneğim olsaydı da yeni bir "Karakterler" kitabı yazsaydım!...

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçaya göre La Bruyere'i başarılı kılan etkenlerden biri değildir?

- A) İnsanlığın değişmeyen özelliklerini iyi saptayabilmesi
B) Etkili ve özlü anlatımı
C) Olay ve kişileri değerlendirmedeki gücü
D) Geçmişe ve alışkanlıklarına bağlılığı
E) Geniş bir bilgi ve birikime sahip olması

10. Bir şiirinde hayal ile alışverişi olmadığını, her ne demişe görüp de söylediğini belirten, bütün şiirlerinde aruzu büyük bir kolaylık ve ustalıklı kullanan Mehmet Akif; toplumun dertlerini kendine dert edinmiş az sayıdaki şairlerimizden biridir. Şiirleri ya esinini gerçek hayat sahnelerinden alan lirik - epik ya da ahlâk, din, vatan konuları üzerine öğüt, hitabe, vaaz niteliği taşıyan lirik - didaktik şiirler olmak üzere iki ana öbekte toplanabilir.

Bu parçada Mehmet Akif ile ilgili olarak, aşağıdaki yargılardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Toplum sorunlarıyla yakından ilgilendiğine
B) Şiirlerinin içeriğine uygun biçimler kullandığına
C) Öğretici şiirler de yazdığına
D) Şiirlerinde din lirizmine yer verdiğine
E) Aruzu ustalıklı kullanan bir şair olduğuna

11. İnsanoğlunun yeryüzünde görüldüğünden bu yana ortaya koyduğu her edim, her eylem yazarın öykülerini biçimlendiren, içerik yönünden zenginleştiren öğelerdir. Bu değişmeyenleri, değiştirilemeyenleri abartmadan, görkemli tablolara taşımadan, tıpkı yaşananlar gibi yalın bir tavırla, titizlikle ele alıp işlemektedir. Tipleri; tanıdığımız, bildiğimiz, hiç yabancılık çekmediğimiz, yakınımızda dolaşan kişilerden seçmiştir.

Bu parçada öykülerinin özellikleri verilen sanatçıyla ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ele aldığı konuları doğal, yapmacıksız bir dille anlatmaktadır.
B) Konu zenginliğine önem veren yazar, biçim kaygısını da elden bırakmamaktadır.
C) Halkı çok iyi tanımakta ve halk tiplerini yapıtlarında başarıyla anlatmaktadır.
D) Onun hareket noktası gerçeklerdir; bu nedenle öyküleri tam anlamıyla bir belgeseldir.
E) Her kişiden ve yaşanan her olaydan bir öykü çıkarabilecek yaratıcılıktadır.

1. Etkin eğitimin amacı; yaratıcı ve yenilikçi, geleceğe hazır, kendisiyle ve toplumuyla barışık, mutlu insanlar yetiştirmektir. Öğrencilerin aktif katılımı olmadıkça işlevsel bir öğrenme gerçekleştirilemez. Etkin eğitim, insanı düşünme, fikir üretme, problem çözme ve yeni bakış açıları geliştirme sürecine doğrudan katarak onu merkeze taşımaktadır. Ona özgün, yapıcı ve yaratıcı bir kişilik kazandırma etkin bir rol oynamaktadır.

Bu parçadan "etkin eğitim"le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Farklı ve yapıcı bir kişilik kazandırır.
B) Öğrencilerin aktif katılımını gerektirir.
C) Kendisiyle ve toplumla çelişmeyen bireyler yetiştirir.
D) Bireyi düşünme ve yenilik sürecine katar.
E) Bireysel farklılıklara göre düzenlenen bir eğitimidir.

2. Bizce Nasrettin Hoca'nın en büyük özelliği halk klasiği olmasıdır. Onda, Anadolu insanının saflığı ile zekâsı birleşmiştir. Ayrıca onun nüktelerinde incelik ve gizli bir içgörüyle, yaşam felsefesiyle yüklü derin ve şaşırtıcı bir duygu zenginliği vardır.

Bu parçaya göre, Nasrettin Hoca'nın klasikleşmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Nüktelerindeki incelik
B) Halkıyla bütünleşmişlik
C) Fıkralarındaki yalınlık
D) Zekâsındaki derinlik
E) Duygularındaki zenginlik

3. Gençlerimiz ne yazık ki yeterince okumuyor ve geniş boyutlu düşünmüyorlar. Edebiyata, sanata, kültürel gelişmelere ilgi duymuyorlar. Hatta bu uğraşları sevmiyor ve bazen açıkça küçümsüyorlar. Yakınları tarafından da tek tip düşünceleri benimsemeye, tek boyutlu yaşamaya zorlanıyorlar. Tarihin, felsefenin, dahası hayatın süzgecinden geçirilmiş bilgiler yerine, kolaycılığı ve hazır bilgileri tercih ediyorlar. Derinlikli, donanımlı insanları gör-düklerinde de imrenip faydalanmak yerine, onlardan rahatsız oluyorlar. Bu durum içten içe sığılı, hoşgörü eksikliğini besleyerek düşüncenin özgürleşmesini ve çoğullaşmasını da engelliyor elbette.

Bu parçada gençlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Hazır bilgilerle yetinip ezberciliğe başvurduklarına
B) Okuma ve düşünme alışkanlıklarının yeterince gelişmediğine
C) Birçok konuda yakınları tarafından yönlendirildiklerine
D) Sadece eğlenmeye, hoşça vakit geçirmeye çalıştıklarına
E) Tek boyutlu düşünmekten kurtulamadıklarına

4. Paragraf sorularındaki metinlerin birbirine ne kadar benzediğine hiç dikkat ettiniz mi bilmiyorum. Sanki, yöneltilen soruların hepsi aynı kişinin kaleminden çıkmış. Ya bir doğa parçası betimlenir ya da yazarların, eleştirmenlerin üzerine gidilir. Söz-gelimi günlük yaşama, geçim sıkıntısına, trafik kazalarına hatta politik gelişmelere ne kadar az yer verilir. Sonra hep soğuk ve ağırbaşlı cümleler, tumturaklı sözler, hep birbirini çağırıştıran soru tipleri... Üstelik sonuna gelince, başında ne söylenildiğini unutursunuz. Bu durum, paragrafın uzun olmasının yanı sıra, onda dile getirilenlerin yaşamla ilgisinin zayıflığından kaynaklanır çoğu kez.

Bu parçada aşağıda verilenlerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Paragrafla ilgili soruların genelde birbirine benzediğine
B) Sorularda anlatılanların güncel ve ilgi çekici olmadığına
C) Hazırlayanların sıcak ve canlı bir dil kullanmadığına
D) Anlatılanların uzatıldığına ve akılda kalmasının güçlüğüne
E) Paragraf soruları arasında tutarsızlıklar, çelişkiler bulunduğu

5. Bu sıra dışı köye ne zaman gelsek, her seferinde biraz daha çarpıyoruz. Daha girişinden itibaren insanı büyüleyen olağanüstü bir mimari zenginlik... Köy değil sanki kent. Doğuya uyumlu yerleşim düzeniyle, insana saygılı evleriyle, saçaklarla korunmuş sokaklarıyla ve kent kültürünün simgesi meydanlarıyla... Minyatür bir uygarlık şaheseri, bir hünerli eller abidesi...

Aşağıda verilenlerden hangisi, tanıtılan yerleşim merkeziyle ilgili değildir?

- A) Mimari zenginliği
B) Doğa - mimari uyumu
C) Sosyal yaşamdaki canlılık
D) Planlı yerleşim
E) Yapılaşmadaki incelik ve ustalık

6. Öğrencilerin, Türkçe dersini yalnızca bir "ders" olarak görmeleri kuşkusuz büyük bir yanlış. Çünkü Türkçe dersi, her şeyden önce, sözlü ve yazılı olarak kullandığımız dili doğru öğrenmemizi sağlar. Kişinin zihin ve gönül coğrafyasını ayıklar, arındırır, zenginleştirir. Diğer derslerde öğreneceğimiz bilgilere zemin hazırlar ve onların belleğimizde kalmasına katkıda bulunur. Düşünmeyi, insanlarla sağlıklı bir iletişim kurmayı ve donanımlı, kültürlü, duyarlı olmayı önemsemeyen bir insan olabilir mi?

Bu parçada, Türkçe dersiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Öğrencilerin, bu dersin önemini yeterince kavramadıklarına
B) Türkçenin sözlü ve yazılı anlatımda başarıyı artıracağına
C) Türkçenin duygu ve düşünce dünyamızı canlandırıp genişleteceğine
D) Türkçe dışındaki derslerin ikinci planda olması gerektiğine
E) Türkçenin bilgiyi edinme ve akılda tutmadaki işlevine

7. "Geleceğin Yüzü", görünen gerçeğe ayna tutan, günlük yaşamı taklit eden oyunlardan değil. Bu oyunda ne mantıklı bir neden - sonuç ilişkisi içinde gelişen bir öykü ne de derinliğine çizilmiş oyun kişileri var. Bu oyunda yazar, genel ve evrensel bir gerçeği, bu gerçeğin çeşitli yönlerini sadece söz, ses ve görüntüyle ifade etmiş.

Bu parçada sözü edilen oyun ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Oyunda anlatılanlar mantıklı bir neden - sonuç ilişkisi içinde gelişmemektedir.
B) Yazar, bu oyunda alışılmış kalıpların dışına çıkmıştır.
C) Oyunda ses ve görüntü düzenlemelerine özellikle yer verilmiştir.
D) Yazar, gerçeği evrensel yönleriyle araştırmıştır.
E) Yazarın amacı, farklı yaşantılardaki ortak serüveni anlatmaktır.

8. Amin Maalouf'un romanları çevrildiği her dilde, onlarca ülkede büyük bir beğeniyle karşılanmaktadır. 80'li yıllarda adını duyurmaya başlayan ve daha ilk romanı Afrikalı Leo ile büyük bir çıkış yakalayan yazar hakkında bine yakın web sayfası bulunmaktadır. Sergilediği tema zenginliği sayesinde, bir sonraki eseri merakla beklenen Maalouf, üç yıl önce İstanbul Kitap Fuarı'na da onur konuğu olarak katılmıştır.

Bu parçada tanıtılan yazarlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Romanlarındaki içerik zenginliğine
B) Yapıtlarının birçok dile çevrildiğine
C) Ülkemizde ve dünyada büyük bir ilgi gördüğüne
D) İlk yapıtından itibaren önemli bir başarı yakaladığına
E) Romanlarında, tarihi konu ve kişilikleri ele aldığına

9. Bilgileri, belgeleri, verileri sıralamak, fişlemek, karşılaştırmak, bir araya getirmek biçimindeki mekanik diyebileceğim bir yöntem anlayışı bizi yaratıcı bilime götürmez. Üretici, yaratıcı, ufuk açıcı olmayan bir şey ise bilim değil, sadece bir bilgi yığıdır. Gerçek bilim adamı, her şeyden önce bu yığını ortadan kaldırmak ister. Kendi alanındaki bilgileri sadeleştirir. Öyle ki konuyu ondan dinleyince her şeyin ne denli basit olduğunu görür şaşarız. Yoksa bilim dallarında yeni buluşlara varmanın olanağı kalmazdı.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bilim adamlarının yeni buluşlara ulaşmasını sağlayan bir özellik olamaz?

- A) İnsanlığın değişmeyen özelliklerini iyi saptayabilmesi
B) Etkili ve özlü anlatımı
C) Olay ve kişileri değerlendirmedeki gücü
D) Geçmişe ve alışkanlıklarına bağlılığı
E) Geniş bir bilgi ve birikime sahip olması

10. Mehmet Eroğlu'nun "İssızlığın Ortasında" adlı romanı, insanı uzun uzun düşünmeye, yorum yapmaya yönlendiriyor. Okudukça havasına giriyor, meraklanıyorsunuz. Bu roman 70'li yıllardaki insan ilişkilerini veren; kişisel olayları, uğraşları içeren, su gibi akan bir anlatımla güçlenen ve aynı zamanda derinliğinden bir şey yitirmeyen sıra dışı bir yapıt.

Bu parçada sözü edilen romanın aşağıda verilen yönlerinden hangisiyle ilgili bir ipucu yoktur?

- A) Konusuyla
B) Anlam yoğunluğuyla
C) Etkileyiciliğiyle
D) Yazarının yaşamıyla
E) Akıcılığıyla

1. Şiir, bir büyücünün bize sunduğu gizemli bir koku-
dur. Bu koku sayesinde başımız döner, kendimiz-
den geçer, gerçekliğin arkasında yatan daha gi-
zemli, kimsenin bilmediği bir gerçeğin sırrına ere-
riz. Biz her zamanki tavrımızla olduğumuz yerde
dururuz. Şiir adlı bir gözlüğü takar takmaz, birden
dünyanın rengini ve biçimini her zamankinden
farklı görmeye başlarız.

Bu paragraftan şiirle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Şiir, ilk okunduğunda anlaşılabilen bir tür de-
ğildir.
B) Şiirde anlam kapalılığı söz konusudur.
C) Şiir bize farklı bakış açıları kazandırır.
D) Şiir, görüneni değil, görünenin ardındaki ger-
çekleri sunar.
E) Şiir, toplumsal yaşantıyı yansıtan bir aynadır.

2. Sinemanın ilk bulunduğu, sonra da yayılmaya
başladığı yıllarda düşüncelerde beliren sorulardan
biri de tiyatrunun sinema karşısında yaşamını sür-
dürüp süremeyeceğiydi. Sinema yeni bir buluştu o
zaman. Şaşılacak bir hızla geliyor, alanını geniş-
leterek seyircisinin sayısını günden güne artırıyor-
du. Başlıca özelliklerinden biri de çok sayıda insa-
na seslenme gücüyü. Çağımızın yaşayışını da,
sanatını da etkilediği, şu ya da bu oranda incelen-
diğinde sinemanın etkileri gözden uzak tutulmaya-
caktır.

**Bu parçada sinemayla ilgili olarak aşağıdaki-
lerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Çok hızlı bir gelişme gösterdiğine
B) Toplum yaşamını etkilediğine
C) Diğer sanatlar üzerinde etkili olduğuna
D) Geniş bir kitleye seslenir duruma geldiğine
E) Ortaya çıkışıyla, tiyatrunun önemini yitirdiğine

3. Faruk Nafiz son dönem şiirimizin en büyük ustala-
rından. O lirizm, o vurgulu söyleyiş, aruzu ya da
heceyi o usta kullanış, anamın sütü kadar ak ve
hoş Türkçe... Eşkıya duygularını ele alan şiirleri
olmazsa konusuna da diyecek yok ya... Faruk Na-
fiz işte böyle sevapları günahlarından çok bir şair.

**Bu parçada Faruk Nafiz'le ilgili olarak aşağıda-
kilerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Coşkulu bir söyleyişe sahiptir.
B) Şiir alanında kendini kabul ettirmiştir.
C) Hem aruzla hem de hece ölçüsüyle şiirler
yazmıştır.
D) Türkçeyi ustalıkla kullanmıştır.
E) Her bakımdan kusursuz bir sanatçıdır.

4. Birkaç kitabı birden okumak en hoşlandığım şeydi.
Her biri beni başka dünyalara götürür, bende farklı
lezzetler bırakırdı. Büyükbabamın kitaplığından iki
üç kitabı alıp odama götürdüğüm ilk gençlik gece-
lerini anımsıyorum... Büyükbabam takılırdı: "Çok
kitabı olandan değil, bir kitabı olandan korkmalı."
Hepsini okur muydum o kitapların? Nerede... Ki-
minin birkaç yaprağını, kiminin tümünü, kiminin ya-
rısını...

**Bu parçada aşağıda verilenlerden hangisine
değinilmemiştir?**

- A) Birden fazla kitabın bir arada okunabildiğine
B) Okurun, gençlik yıllarında okuduğu kitapların
hepsini bitirmediğine
C) Okuduğu kitapların her birinden ayrı bir tad al-
dığına
D) Okurun, kitap okumayı çok sevdiğine
E) Çok kitap okumanın okura yararı olmadığına

5. Batı dünyasında çocukları adeta televizyona bağımlı kılmak için yollarını arayan büyük bir endüstri mevcut. Hayal dünyalarının genişliği, tükenmeyen enerjileri, güce olan merakları ve gerçeği değerlendirme yetilerindeki zafiyet kullanılarak akıllıca üretilen çizgi filmlerle, çocuklar ekranlara kolayca bağlanıyor. Moda kahramanlar üretilerek bu kahramanlar üzerinden çocukların sadece hayal dünyalarına değil, gerçek yaşamlarına da giriliyor.

Yukarıdaki paragrafta aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çocukların hayal dünyalarının geniş olduğuna
- B) Üretilen hayal kahramanlarının, çocukların gerçek dünyasına girebildiklerine
- C) Çocukların çizgi filmlerle ekrana bağımlı hale getirilmeye çalışıldığına
- D) Çocukların hızlı değişime ve maceraya hayran olduklarına
- E) Çizgi filmler hazırlanırken çocukların zayıf yanlarının kullanıldığına

6. Maw Frisch'in romanlarında hiçbir şey kesin değildir. Yazınsal tutumu, onun düşünce yapısının bir göstergesidir. İnsanın iç yaşamı da, toplum da dünya da karşıtlıklara dayanan ilişkiler arasındaki gerilimden doğan bir devingenlik içinde sürekli değişir; her şey değişkendir, en kesin gözle bakılan bir gerçekliğin bile varyasyonları vardır.

Paragrafta aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Romanlarında kesin bir şey bulunamayacağına
- B) Edebi tutumunun, fikri yapısını gösterdiğine
- C) Yapıtlarındaki insanın devingenliğine
- D) Yapıtlarındaki dünyanın değişkenliğine
- E) Yapıtlarında tür çeşitlendirmeleri olduğuna

7. İnsanlar düşünmeye devam ediyor. Demokratik bir toplum gereği insanlar, sınıflar arasındaki ilişkiler açıklık kazanacak, belirli kurallara göre saptanacaktır. Bu doğrultuda tarih önemli bir kaynaktır. Tarih yol göstericidir, rehberdir. Ancak tarihe yön veren, insandır.

Bu yazıda aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanın, düşünmeyi sürdürdüğüne
- B) İnsanların birbirleriyle anlaşamadıklarına
- C) Tarihin kaynak özelliği taşıdığına
- D) Tarihin insanlara yardımcı olduğuna
- E) Tarihi, insanın yönlendirdiğine

8. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın ilk cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Sanat eseri, insanoğluna yeni ufuklar açtığı, yeni bakışlar kazandırdığı ölçüde başarılıdır.
- B) Kimi yazarlar, bu sorunların çoktan çözüldüğünü belirtmekte ısrar ediyor.
- C) Eserin içeriğindeki söz konusu malzeme elbette önemlidir; ama her şey değildir.
- D) Belirtmek istediğimiz niteliklere sahip bir edebiyata, bugünkü koşullarda ulaşmak kolay değildir.
- E) Yazmaktan okumaya zaman bulamayan bir yazar olmak da hep korkutmuştur beni.

9. Anlatım sıcaklığına en aykırı olan şey, her tarafa parlak sözler koymak hevesidir. Bir an için gözlerimizi kamaştırdıktan sonra bizi karanlıkta bırakan kıvılcımların eseri boydan boya sarması, yazının her yerini aynı ışıqla aydınlatması gereken açıklığa, en aykırı ögedir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Yazıyı güzelleştiren, sade bir anlatımdır.
- B) Yazıda gereksiz süslerden kaçınılmalıdır.
- C) Süslü anlatım, yazının anlaşılmasını güçleştirir.
- D) Anlatımda içtenliği korumak gereklidir.
- E) Okuru etkileyen sözler yazının aydınlanmasını sağlar.

10. Sanatçının bir ahlakçı, ahlak öğreticisi gibi algılanması, sanatın alanını daraltmak, sanatsal yapının oluşumundaki sayısız etkeni fazlaca basite indirmek olur. Siyasetçinin görevi, öğretmenin ve hatta bilim adamının görevi soruları yanıtlamakta güçlük çıkarmamaktır; fakat sanatçı kavramıyla görev kavramı daha farklı olarak varsa eğer, bu her şeyden önce sanatçının kendi yeteneğine, kişiliğine sadık kalmasıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Sanatçının görevi, toplumu düzeltmek değildir.
- B) Sanatçı kendi yeteneklerine göre hareket etmelidir.
- C) Sanat eserinin oluşumunda değişik etkenler vardır.
- D) Sanatçı ile siyasetçinin, bilim adamının sorumlulukları farklıdır.
- E) Yazarlar, gerçekleri olduğu gibi aktarmakla yükümlüdür.

1. Günlük türünün baş özelliği samimiyettir. Samimiyetin sınırları yazarının elinde çizilir. Ya bütün duygularını, iç fırtınalarını, temas ettiği insanların her yönünü anlatır ya da bir seçme, ayıklama yapar; gizler bazı şeyleri. Fakat yalnızlık, anlaşılammama, derdini ve düşüncesini başkalarıyla paylaşamama insanı, içinin bütün kıvrımlarını sayfalara dökmeye iter.

Bu parçada "günlük" ile ilgili aşağıdaki düşüncelerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) En önemli özelliği içtenliktir.
- B) İnsanın iç dünyasını anlatmada bir araçtır.
- C) Sadece yaşamın belli yanları anlatılır.
- D) Samimiyet sınırını yazar belirler.
- E) İnsanların her yönü anlatılabilir.

2. Tanık Buğra, Cumhuriyet döneminin hikâyecisi ve romancısıdır. Toplumsal çalışmaları konu edinmiş bir yazardır. Sanatı, sanat yapmak amacıyla kullanır. Toplumcu geçinen sanatçıları sanatın amacının dışına çıkmakla suçlar. Buğra, toplumsal sorunlara da değinir; ancak bunu yaparken sanatı katletmez. Sanat, sanata giden yolda amaçtır onun için; araç değil.

Bu parçada Tanık Buğra ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplumcu sanatçıları beğenmediğine
- B) Toplumsal sorunlara değindiğine
- C) Amacının sanat yapmak olduğuna
- D) Cumhuriyet dönemi sanatçısı olduğuna
- E) Sanatı, sorunları dile getirmede bir araç olarak kullandığına

3. Yazar, romanlarında hitabete yer vermez. Yapmacıksız, uydurmasız, konuşma diline has bir sözcük seçimiyle oluşturur eserlerini. Edebi sanatlara bol bol yer vermişse de bunlar gereksizmiş hissi uyandırmaz. Yazarın düşünce ve hayalle başkalaşan gözlemlerinin dolaştığı İstanbul sokakları, camileri, çarşıları içinde geçmiş olan gençlik çağı, romanını zevkli kılan unsurlar arasındadır.

Bu parçadan yola çıkarak sözü edilen yazarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Günlük dilden seçtiği kelimeleri kullandığına
- B) Edebi sanatları gereksiz kullanmadığına
- C) Toplumsal sorunlara değindiğine
- D) Hayatının yazdıklarını etkilediğine
- E) Eserlerinde hitaplara yer vermediğine

4. Sanatçının yapıtlarında; hem ölçüden, uyaktan yoksun, yalnız dizelerin sıralandığı hem de hece dizeleriyle, dördlük, beşlik gibi kümeler halinde düzenli uyakları bulunan şiirlere rastlanır. Yazar, bazen oldukça katı bir Türkçeci kesilir. Karşılık bulamadığı kavramlara kendinden kelimeler türetir. Şiirlerinin kimisi oldukça açık ve yalın, kimisi de sembol yüklüdür.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı tarzlarda şiirler yazdığına
- B) Kimi şiirlerinde sadece Türkçe kelimeler kullandığına
- C) Açık ve anlaşılır bir dilde yazılmış şiirlerinin olduğuna
- D) Konularını gerçek hayattan seçtiğine
- E) Bazı şiirlerinin pek anlaşılır olmadığına

5. Metrolar, bazı müzik akımlarının yeşerdiği, sokak ressam ve müzisyenlerinin sanatlarını icra edebildiği, duvar resimlerinin geliştiği, yani tamamen farklı bir kültürün geliştiği yerlerdir. Dünyanın büyük metropollerinde bir ulaşım aracı olmaktan öte, bir yaşam alanı oluşmuştur. Alt tabakadan, onların toplumla uyum sağlayamayanların yaşam alanı haline gelmiştir. Burada yaşayan insanlar, kendini buralarda ifade ediyorlar. Duvarlara çizdikleriyle, yazdıklarıyla insanlara bir mesaj, daha doğrusu bir çığlık gönderiyorlar.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Metrolarda sokak sanatçılarının sanatları sergilenir.
- B) Metrolar toplumun alt kesimindeki insanların yaşam alanıdır.
- C) Metrolarda farklı bir kültür vardır.
- D) Büyük metropollerdeki metrolar daha işlevseldir.
- E) Metrolar sadece bir ulaşım aracı sayılmamalıdır.

6. Şair hayatının sonuna doğru halk kültürüyle yakından ilgilenmiştir. Bu dönemde, şiirlerinde halk kültürünün izleri artmış bir şekilde görülmektedir. Ancak şairin erken yaşta ölümü, onun bu konuda derinleşmesine, daha olgun eserler vermesine engel olmuştur. Onun halk kültürüne dikkatini çevirmesi, yalnız şiirlerinde değil, nesirlerinde de görülmektedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanatçının hayatının son anlarında halk kültürüne ilgi duyduğuna
B) Şiirlerinde halk kültüründen izler bulunduğuna
C) Şairin halk kültürü konusunda uzmanlaşmadığına
D) Şairin nesir türünde de halk kültürüne yöneldiğine
E) Sanatçının hayatı boyunca hakla iç içe yaşadığına

7. Ben öykü kelimesinin, eski hikâye tarzından farklı olan, şimdiki modern edebiyatta söz konusu türe karşılık gelen bir kavramı ifade ettiğini düşünüyorum. Öykü özetlenemez, başkasına anlatılamaz bir türdür. Okuyucu ancak öykünün metniyle karşı karşıya geldiği zaman onu anlar. Öyküyü başka türlerin diline de dönüştüremezsiniz.

Bu parçadan, öykü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Öykü genellikle güncel olayları anlatır.
B) Öykü, sadece onu okuyan kişilere seslenir.
C) Öykü, diğer edebi türlere uyarlanamaz.
D) Öykü eski hikâye tarzından farklı modern bir türdür.
E) Öykünün özetlenebilecek bir yapısı yoktur.

8. Edebiyat adamlarının, sanatçıların sporla tutkulu ilişkiler geliştirmeleri her zaman yadırgayıcı görünmüştür nedense. Sanıyorum, soyutlama eğilimi yüksek uğraşların insanları için somut cephesi ağır basan bir alan sayılıyor spor. Gövdeyle zihni böylesine kısıp çizgilerle birbirinden ayırmak yanlış olsa. Sporun zihinsel dayanaklarını yok saymak iyiden iyiye yanlış ayrıca. Bütün başarıların arkasında performansı yönlendiren zekâ vardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Her başarı gibi spordaki başarılarda da zekânın payı vardır.
B) Spor salt bedensel bir etkinlik sayanlar, onun zihinsel boyutunu görmeyenlerdir.
C) Edebiyatçıların sporla yakından ilgili olmasında yadırganacak bir şey yoktur.
D) Soyutlama eğilimi yüksek uğraşlar arasında sanat ve edebiyat da vardır.
E) Soyutlama yeteneği beden gücü arttıkça gelişir.

9. Üçüncü günün akşamı, o küçük koydan ayrılmak zorundayım. Ankara yolunda, orda bıraktıklarımı ve bende kalanları toplamaya çalışıyorum. Aralarında hemen hemen hiçbir ayırım yoktu. O erguvan bitkiyi, uzakta kendini göğe hoyratça çizen o taçlı dağ doruğunu, suyun içinde dev iki kurbağaya benzeyen iki kaya parçasını, asfaltta hemen önümüz sıra yürüyen ve içimize ürkü salan o kaçak boğayı, günbatımını, otobüste kendi halinde oturan çocuğu olduğu gibi içime sindirmiştım.

Kendisini yukarıdaki gibi anlatan kişi, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Bulunduğu yerden ayrılmak zorunda olduğu için üzülen biridir.
B) Betimleme yetisi oldukça gelişmiş biridir.
C) İzlenimleri benzetmelerle anlatan biridir.
D) Aynı yere tekrar gitme arzusunda olan biridir.
E) Yaşadıklarını ve gördüklerini özümsemiş biridir.

10. Gerçek tiyatro, her şeyden önce bir şair işidir bence. Hatta tiyatro için, şiirin en güzel türüdür diyebiliriz. Ama günümüzün tiyatro anlayışı biraz değişti hiç şüphesiz. Tiyatro daha kolay kaçıyor artık. Geniş tabakaların ihtiyacına cevap vermek için daha kolay hâle getirilmiş. Benim tiyatro eserlerim biraz önce izah ettiğim anlayış içinde yazılmış eserlerdir.

Böyle düşünen birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Tiyatro, şiir gibi yazılırsa gerçek tiyatrodur.
B) Tiyatronun şiire yaklaşması gerekmez.
C) Günümüzde tiyatro, kitlelere seslenmektedir.
D) Tiyatroda kolay kaçmak, kaliteyi düşürmektedir.
E) Tiyatro yazarlarına şair de denebilir.

11. "Şu dünyada üç beş arşın bezin var/Bedestenler senin olsa ne fayda?" İnsanı vuruyor bu türküler. Bir insandan değil, bir toplumun yüreğinden kopmuş bunlar. Bir kişi, üç kişi, beş kişi yaşamamış bunu, duymamış bunu; yüzbinler, milyonlar yaşamış, duymuş... Korkunç güzelliği burada halk türkülerinin. Çünkü halk türkülerinde insanımız yaşıyor. Onlarda buluruz kendimizi, özümüzü, kişiliğimizi.

Yukarıdaki parçada, türkülerin aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Türkülerin, insanı sarsacak biçimde derinden etkilediğine
B) Türkülerin bütün bir toplumun yaşadıklarının sonucu olduğuna
C) İnsanların kimlik ve kişiliklerini türkülerde bulduklarına
D) İnsanımızın varlığını halk türkülerinde sürdürdüğüne
E) Türkülerimizin belirli bir konusu ve ezgisi olduğuna

1. (I) Düşünen kişi, gerici, tutucu olmaz. (II) O, bütün düşüncelere, kanılara saygılıdır, demeyeceğim. (III) Her kanı her düşünce doğru değildir ki saygılı olsun. (IV) Kimi düşünceler yanlış, zararlıdır; düşünen kişi, bunu bildiği için çarpışır onlarla. (V) Neden yanlış, niçin zararlı olduklarını açıklar, onları çürütür, yıkmaya çalışır. (VI) Tutucu kişi, görüşleri inceleyip doğruları bulmaya, yanlışları ayıklamaya çalışmaz. (VII) Kendisinin yanlış diye belleği ya da kendisine yanlış diye belletilen görüşlere saldırır. (VIII) Kendisine belletilen görüşlere karşı çıkanları yok etmeye çalışır.

Bu parçadan iki paragraf oluşturmak istense ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisiyle başlamalıdır?

- A) VIII. B) VII. C) VI. D) V. E) IV.

2. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın başlangıç cümlesi olabilir?

- A) Roman da bunlar gibi duyguları yansıtır.
B) Kısaca şiir, kitleler arası iletişim sağlayan en önemli araçlardan biridir.
C) Şiir insanı etkilerken, insan da şiirin özünü, biçimini değiştirir.
D) Böylece hisler var oldukça şiir de var olacaktır.
E) Roman, bunları insana yaşatan bir sanattır.

3. (I) Kitaplara olan düşkünlüğüm çocukluğumda başladı. (II) Küçükken babamdan ve dedemden aldığım harçlığı biriktirip kitapçıya koşardım. (III) Kasabamızın yaşlı ve mütevazı bir kitapçısı vardı. (IV) Fakir biri olmasına rağmen insanlara iyi davranırdı. (V) Kasabamızda kitap okuma alışkanlığını herkes ondan almıştı. (VI) Şimdi etrafıma bakıyorum da onun gibi babacan bir kitap aşığı göremiyorum.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragrafın kaçınıcı cümleyle başlaması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

4. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Öykü, insanın iç dünyasını yazması değil, bir iç dünyanın düşünüy kurmasıdır.
B) Yollarda yazabilen yazar, sabah erken yazabilen yazardır.
C) Yazdığım eserlerin en çok bu yönünü seviyorum.
D) Benim en önemli özelliğim, karakter oluşturmayla ilgili çabamdır.
E) İyi kitap yaşamı anlatır ve yaşam doğumdan ölüme bir destandır.

5. I. Benimde annemin yanında bulunuşumu fırsat bilmiş olacaklar ki Zuhal'e dünür olduklarını söylediler.

II. Zuhal birden sinirlendi, onun böyle bir tepki verdiğini hiç beklemiyorduk doğrusu.

III. O gün evimize annemin misafirleri olan Zekiye Hanımlar gelmişti.

IV. Bir süre sonra yemeği yedik, arkasından çay içiyorduk.

V. Ben haftalık ziyaretlerim için her zamanki gibi annemi görmeye gitmişim.

Yukarıdaki cümlelerden bir paragraf oluşturulsa, paragrafın son cümlesi kaç numaralı cümle olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Bahçeye girince içerde altı fil gördük. (II) İlk defa bu kadar yakından fil gördüğüm için heyecanlanmışım. (III) Bunların her birinin sırtında tahtadan bir kale vardı. (IV) Bu kalelerin üzerinde de ikişer bayrak dikiliydi. (V) Doğrusunu söylemek gerekirse bunu da başarıyorlardı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Kalelerin içindeki biniciler, fillere türlü marifetler yaptırarak izleyenleri eğlendirmeye çalışıyorlardı." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Cengiz Aytmatov'un öykülerinde gizem vardır. Ancak bu gizem maceraya dayalı değil, boşluğa, belirsizliğe dayalı bir gizemdir. O, öykülerinin hemen hemen hepsinde "son"a varmaz. Sonun okuyucu tarafından tamamlanmaya bırakılması asıl gizemi sağlar. Böyle bir anlatım tarzı —.

Parça aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanmaz?

- A) okuyucunun merakını kamçılar.
B) öykülerin değerini artırır.
C) öykünün etkisini güçlendirir.
D) okuyucunun hayal gücünü geliştirir.
E) anlatılanların sonucunu daha da belirginleştirir.

8. (I) Bütün zengin diller gibi Türkçenin zenginliği de onun kullanılmasına bağlıdır. (II) Dilin, yazılı ve sözlü olmak üzere iki boyutu vardır. (III) Bunlardan söze dayananlar her türlü konuşma, ders, konferans gibi etkinlikleri içerir. (IV) Yazılı olanlarsa roman, öykü, deneme, mektup gibi türlerde dilin bütün olanaklarıyla kullanılmasını zorunlu kılar. (V) Öte yandan birçok yabancı ülkede Türkçe öğretimine yer verilmesi onun geniş bir coğrafyada konuşulduğunun göstergesidir de.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Nerede bir insan varsa, orada sayısız öykü vardır. (II) Fakat yaşamın yoğunluğu, hızı ve zorunluluğu çoğu kez su üstüne çıkarmaz bu öyküleri. (III) Yaşam, bu öykülerin ortaya çıkmasına izin vermez. (IV) Bizim Türklerde olayları abartarak ve süsleyerek anlatma yeteneği oldukça gelişmiştir. (V) Destanlar ve halk hikâyeleri, Türk insanının bu çoğaltıcı zekâsının yardımıyla bugünkü formuna ulaşmıştır. (VI) Daha sonraki dönemlerde bu halk ürünleri çağdaş edebiyatın yararlandığı bir kaynak değerine ulaşabilir.

Yukarıdaki parça iki paragrafa ayrılmak istense, ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. İnsanların davranışları üzerine fikir yürütmek isteyenler bu davranışları birbirine uydurmayı, hepsini bir kalıba dökmeyi planlarlar. Böylece daha kolay genellemeler yapabileceklerdir. Ama burada çektikleri zorluğu hiçbir yerde çekmezler. Çünkü bu davranışlar çoğu zaman birbirini tutmaz; birbirine öyle aykırıdır ki —.

Düşüncenin akışına göre bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) insan hayrete düşer.
B) aklımız almaz.
C) bunu hiçbir veri açıklayamaz.
D) insanlar birbirine yabancılaşır.
E) söylenecek söz bulunmaz.

11. (I) Bulgucu bir şairdir. İnsanı etkileyen, o güne kadar duyulmamış ifadeler kullanır. (II) Hem ferdi hem de toplumsal konulara yer vermiştir. (III) Dağınık şiirler yazmış, konudan konuya atlamıştır. (IV) Şiirleri bir konuyla sınırlandırılmaz. (V) Kafiyeğe bağlı değildir; fakat kullanmasını bilir.

Bu parçadan aşağıda numaralandırılmış cümlelerden hangisi çıkarılırsa parçanın anlamında önemli bir daralma olmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. I. Türkçenin söz varlığının ne oranda zengin olduğunu herkes bilmektedir.

II. Teknolojik gelişmelerin hızı karşısında insanın başı dönmektedir.

III. Öykünün de üzerinde yoğunlaştığı ana tema gelenekle bağı sürdürmek konusu olmuş.

IV. Coğrafya; insanın diline, kültürüne kısaca yaşamına çok büyük bir etki yapmaktadır.

V. Şiir, yüzyıllar içinden akıp gelen bir pınar gibidir.

Yukarıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

1. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) İyi bir roman ne anlatırsa anlatsın, anlattığı şeyin altını çizmez; onu yalnızca gösterir.
- B) Güzel bir şiir okurken gözünüzün önünde sanki bilinmeyen bir dünya açılır.
- C) Usta bir romancı, okuruna güvenmeli, ondaki yaratıcılığa inanmalı, hiçbir şeyi doğrudan söylememelidir.
- D) Çağımızda, halkın büyük çoğunluğuna açılmanın yolu reklamlardan geçmektedir.
- E) Birçok sanatçımızı, evrensel üne kavuşturan, kuşkusuz, bu anlayıştır.

2. Ama gökyüzünde kopuk kopuk bulutlar uçuşuyordu. Ağaçlardan titrek damlalar düşüyordu otların üzerine. Denizin aldığı kurşuni renk, yerini yeniden pırlı pırlı maviliğe bırakıyordu.

Bu parçayı, aşağıdaki cümlelerden hangisiyle başlatmak uygun olur?

- A) Yağmur çoktan dinmişti.
- B) Yağmur yağmak üzereydi.
- C) Bir sağanak başlamıştı.
- D) Günlerdir yağmur yağıyordu.
- E) Bir türlü dinmek bilmiyordu.

3. (I) Anlatım birimi tümcedir. (II) Bir yazıyı sağlıklı kılan dilsel ve düşünsel nitelikler, tümcelerin sözcüksel ve sözdizimsel yapısına bağlıdır büyük ölçüde. (III) Gerçekte güç bir iştir bu. (IV) Kimileyin yazarları yeniden yazmaya zorlar. (V) Bu yüzden çoğu yazarımız yanaşmaz buna.

Düşüncenin akışına göre, "Bu yönden, anlatım birimi olarak tümcenin bir tartımdan, bir denetimden geçirilmesi gerekir." cümlesinin hangi cümleden önce ya da sonra getirilmesi uygundur?

- A) I. den önce
- B) II. den sonra
- C) III. den sonra
- D) IV. den sonra
- E) V. den sonra

4. Yaşam, hastalıklarla, kazalarla, acılarla, mutluluğu engelleyen birçok tesadüfle, kısacası birçok tuzakla doludur. İnsan bu tuzaklar arasında mutluluğun peşinde koşar. İnsan, mutluyum dediği zamanlarda bile sadece yüzeyde mutludur. Çünkü bilinçaltında ölümü beklemeye, ölüm korkusunu duymaya mahkumdur. Bununla beraber ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) insan, yenileceğini bile bile yaşam savaşını sürdürür.
- B) her türlü güçlüğü karşı koymaktan kendini alamaz.
- C) insanoğlu, yaşamın zorluklarına karşı koyar.
- D) ölümü bir mahkumiyet olarak görmek istemez.
- E) gerçek yaşamda, kimse bu gerçeğin farkında değildir.

5. Bir zamanlar Türkiye'de sekiz yüz kelimelik bir küçük hikâyenin üslubunda, sağlam yetenek belirtileri görebilen, görmekle yetinmeyip ona destek olan dergi, haftalık gazete sahipleri ve yayın yönetmenleri vardı. Edebiyatımızı güçlendiren ve besleyiciliğine kavuşturan onlardı. ----.

Bu parçada, boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Bugün var olan birçok sanatçı onlar sayesinde gelişmiştir.
- B) Bu insanlar, edebiyatın ölümsüzlüğünü çok çabuk anlamışlardı.
- C) Edebiyat, o dönemin dergi ve gazetesinde onlarla gerçek kimliğini buluyordu.
- D) Böyle insanları günümüzde bulmak çok zor.
- E) Bir ressam olarak o dönemlerde yetiştiğim için şanslıyım.

6. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi **olamaz**?

- A) Okuma ve yazma zevki kendiliğinden doğmaz.
- B) Demokratik yönetimle diktatörlük arasında birçok fark vardır.
- C) Bir anlatımda sözcüklerin ve hecelerin sesçe uyuşur nitelikte olması gerekir.
- D) Artık bu doğrular sizin doğrularınıza dönüşecektir.
- E) Düşünme, insanoğlunu diğer canlılardan ayıran en önemli yetilerden biridir.

7. (I) Gerçekle imgesel olanı kaynaştırıp emiştirmek bir dil sorunsalıdır, her şeyden önce. (II) Bunu bilen; somut yaşanmış, yaşanmakta olan olay, olgu ve durumları yazınsallığa dönüştürmenin gizini dilde arayan bir yazar Oktay Akbal. (III) Dilin sunduğu düzende oynarken, yeni düzenlemelere yönelirken yazınsallığa sıkı sıkıya bağlı kalır. (IV) Bunu yaparken de gücünü sözden almaya, söze yaslanmaya çalışır. (V) Yazılarının ilk okuyuşta insanı çarpan bir yanı yok gibi gelir.

Düşüncenin akışına göre, "Düşlerin, anıların, özlemlerin gelgitinde gerçeği yeniden üretir, yeniden biçimlendirir." cümlesinin nereye getirilmesi uygundur?

- A) I. den sonra
- B) II. den sonra
- C) III. den sonra
- D) IV. den sonra
- E) V. den sonra

8. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi **olmaya uygundur**?

- A) Anlatmaya çalıştığım bu düşünce ve eleştirileri bilen ve yaşamış olan yazar, kendisiyle bire bir benzerlik kaygısıyla kendisine sınırlar koyar çoğu kez.
- B) Bütün bu anlatmak istediklerini bütün boyutlarıyla ve doğallığıyla anlatmayabilir.
- C) Yaşanmış yazmanın en güç yönü, yazarın kendisiyle ilgili bazı olayları ve düşünceleri gizleme zorunluluğudur.
- D) Örnekler ve kendi deneyimim, bunun hiç de kolay olmadığını gösterdi bana.
- E) Bazen bu güçlükleri aşamadığım ve tuzaklara düştüğüm noktalar olduğunun da giderek daha çok ayırımına varıyorum.

9. — Hiçbir zaman çevresinde olup bitenlere kayıtsız kalmaz; ama bu, şairin, gününün tarihçisi olduğu anlamına gelmez. Şair güllerle ilgili bir şiir yazar, biz ondan birtakım olayların olup bittiğini anlarız. Yani şairin politikayı doğrudan etkilemek, yansıtmak gibi bir görevi yoktur.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Yaşanmış olayları olduğu gibi yansıtmak, şairin temel görevidir.
- B) Şair, çevresine yeni duygular, yeni düşünceler aşılayan kişidir.
- C) Yaşanan her olay, şiirde kendine belli bir yer bulabilir.
- D) Şair toplumsal yaşamın içinde, toplumsal sorunlarla iç içedir.
- E) Şair gerçeklere sırt çeviren bir duygu adamıdır.

10. (I) O eski aile içi muhabbetler bitti; bireyler artık, birlikte yaşamıyor; yan yana yaşıyor. (II) Hepsî, yan yana oturup televizyon seyrediyor. (III) Aile fertleri birbirinden koptu. (IV) Acaba gün gelecek, toplumumuz hoşgörülü olma yolunda ilerleyebilecek mi? (V) Sizce umut var mı? (VI) Umutların yok olması, ruhsal intiharın ta kendisidir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlamalıdır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

11. (I) İnsan, yaşamı içinde hissederse, kendisini çevreleyen evreni tanırsa iyi bir eğitim almış demektir. (II) Toplumsal sorunlara gerçekçi çözümler getirmek, eğitimin kalitesini artırmakla olanaklıdır. (III) Bireyleri bilinçli bir eğitimden geçirmek önemlidir. (IV) Yalnız, sorunların çözümünde bu tek başına yeterli değildir. (V) Kendini yenileyebilen bir toplum yapısına da sahip olmak gerekir. (VI) Denilebilir ki aksaklıklarla dolu bir toplumda eğitimden ilahî mucizeler beklemek doğru değildir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak yeni bir paragrafa geçilmelidir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

12. (I) Kitap okumak için yaz, daha uygun bir mevsimdir. (II) Havalarda ısınınca, tabiatın her köşesi bir okuma yeri olur. (III) İstedığınız yerde okuyabilirsiniz. (IV) Parkta, bir ağaç altında, sahilde gönlünüzce okuyabilirsiniz. (V) Okuma biçimi ve yöntemi kişiye göre değişir. (VI) Kimileri bir sürü kitabı birden okumayı sever. (VII) Kimileri de bir kitabı birtirmeden başkasına geçmez.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlatılmalıdır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

1. (I) Tarancı'nın şiir temaları zengin ve çeşitli değildir. (II) İlk şiirlerinde kendisini genellikle "yalnızlık" içinde hisseder. (III) Ölüme, yaşama sevgisiyle ve onun sembolleriyle savaş açar. (IV) Olgunluk şiirlerinde ise "ölüm" ve "yaşama sevinci" ön plandadır. (V) Bu yüzden de "ölüm" de bile yaşama isteği hakimdir.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğu gidermek için, numaralandırılmış cümlelerden hangilerinin yeri değiştirilmelidir?

- A) I. cümleyle V. cümle
B) II. cümleyle II. cümle
C) III. cümleyle IV. cümle
D) IV. cümleyle V. cümle
E) III. cümleyle V. cümle

2. Biliyoruz ki dünyada çirkin, kaba, hoş gitmeyen şeyler, haksız olaylar vardır. Sanat eserinin zevk vermesi beklendiğine göre, bu hoş gitmeyen şeyleri atması ve yalnız güzeli, hoş olanı seçmesi gerekir. Şairlerin, yazarların bahsettikleri nehirler, kırlar, mis kokulu çiçekler dünyada bulunamayacak kadar güzeldir. O halde sanatın, dünyadaki gerçekliği yansıttığını savunanlar, —

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) bizim gördüğümüz gerçek dünyayı ve hayatı değil, hayal edilen mükemmel bir dünyanın yansıtılması gerektiğini söylüyorlardı.
B) buna rağmen sanat görüşleri yine de gerçekliği yansıtmaya ilkesine dayananlardı.
C) tamamiyle uydurma, hayal ürünü bir eserin neyi yansıttığını zannediyorlar ki...
D) tabiattaki nesnelerin taklidini veriyor diye sanatı hor görenlerdi.
E) onları olduğu gibi değil, olması gerektiği gibi yansıtmak isteyenlerdi.

3. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Beğeni, ne yalnızca doğuştan getirilen, ne de doğuştan geldiği gibi kalan bir yetenektir.
B) Bir sanatçı, ne denli nesnel olursa olsun, nesnelliği ancak kendi sanat anlayışının tutarlılığını denetleyecek güçtedir.
C) Her sanat eseri adına layıksa, önce gerçekçi olmaya mecburdur.
D) Sanatçının eserine bakarak kişiliği hakkında sonuçlar çıkarma yönteminin bazı sakıncaları vardır.
E) Romantik sanatçıların kişiliklerinin değişmeden, olduğu gibi eserlerine yansıdığı inancını da şüphe ile karşılamalıyız.

4. Seminerde öğrencilere sordum: "Kim zengin olmak ister?" Kimse el kaldırmadı, soruyu bir de değiştirerek şöyle yönelttim: "Kim muhtaçlara, çaresizlere, kimsesizlere yardım etmek için zengin olmak ister?" Bu defa herkes el kaldırdı. Anladım ki —

Bu parça düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) zenginlik, onu kötü kullanan zenginlerin yaptıklarıyla özdeşleştirilmiş.
B) herkes birilerine yardım etmek için zengin olmak istiyor.
C) zenginliğin bir sınırı olmadığı gibi faydası da yokmuş.
D) zenginliği toplumsal amaçlar için kullanmak istiyorlar.
E) hala insani değerlerimizi kaybetmemişiz.

5. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olabilir?

- A) Halit Ziya devrinin tüm özelliklerini romanlarında yansıtmıştır.
B) Sait Faik, birçok hikâye de yayımladı.
C) Mehmet Rauf'a göre romanda insan psikolojisi ve sosyal olaylar da bulunmak zorundadır.
D) Bu, Hüseyin Cahit'in romanlarında çok farklı şekillerde kendini gösterir.
E) Servet-i Fünun'da ise edebiyat alanındaki en büyük gelişme romanda olmuştur.

6. (I) Bizde deneme adıyla ortaya konanların büyük bir kısmı, ilginç olayların, kişisel yaşantıların anlatıldığı yazılardır. (II) Bu yazıların deneme olabilmesi için öncelikle bize, bütün yalınlığıyla insanı vermesi gerekir. (III) Denemeci, ele aldığı konuyu özgürce yazmalıdır. (IV) Deneme insanı yansıtabiliyorsa o zaman adına layık olur. (V) Yansıtma işi de ancak yaratıcıların yapabilecekleri bir şeydir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) Edebiyat ve sanat sahası, daha çok çarpıcı "yenilikler" ile doludur. (II) Çünkü edebiyat ve sanatta "yeni" ve "orijinal" olmayan eser ölür. (III) Gerçek ve faydalının kontrolü altında bulunmayan edebiyat ve sanatta "hayal" ve "fantezi" büyük rol oynar. (IV) Çağdaş sanatta "şuuraltı" ve "gerçek üstü" akımlar hükmünü sürdürmektedir. (V) Bu da sıradan okuyucuyu şaşırtan eserin doğmasına sebep olmuştur.

Bu parçadan iki paragraf oluşturulmak istense, ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlatılmalıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) Sekiz küçük roman yayımladım. (II) Ama bunlardan biri dışında öbürleri beni hiç doyurmadı. (III) Yeniden incelediğimde neden doyurmadıklarını anladım. (IV) Bunun üzerine şu kaniya vardım: Sağlam bir kültürel temele oturmaya, iyi sanat yapılamaz. (V) Özellikle roman ve hikâye sağlam bir kültür ister.

Yukarıdaki parçada, numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bilgi yönünden eksiklerim vardı." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Bizde tabiatın şiire konu edilmesinin tarihi seksen, doksan yıl önce başlar. (II) Eski edebiyatımızda tabiatla ilgili çok ince ve derin söyleyişler vardır. (III) Halk edebiyatında ise tabiatla ilişkin söyleyişler görkemli olmaktan ziyade samimice ve sadedir. (IV) Güz şiirleri denince akla ilkin Cenap Şehabettin gelir. (V) Cenap, uzun tuttuğu güz şiirini aşırı benzetmelerle süslediği için anlam, kendini gizler.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf kaçınıcı cümle ile başlar?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. (I) Bir dönem ülkenin neredeyse en önemli konularından biriydi arabesk. (II) Herkes ne olduğu tam olarak tanımlanamayan bu müziğin peşine düşmüş gibiydi. (III) Üzerine tezler yazıldı, belgeseller yapıldı, nereden çıktığına ilişkin fikirler yürütüldü. (IV) Ne var ki zaman içinde "arabesk müzik" yerini yavaş yavaş "fantezi müzik"e bırakmaya başladı. (V) "Arabesk'in bu yükselişi müzik eleştirmenlerinin gözünden kaçmıyor. (VI) Artık arabeskin, üzerinde uzun uzun düşünülen, toplumsal kökleri sorgulanan bir kavram olmaktan çıktığını söyleyebiliriz herhâlde.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Ben satın alınan dergilerin de okunduğuna inanmıyorum. (II) Yıllar önce satışı pek de az olmayan bir dergide bir tahlil yazısı yayımlamıştık. (III) Ben yazı işlerinden sorumluydum. (IV) Benim önerim sonucu, üç bölüm halinde yayımlayacağımızı duyurduğumuz yazının son bölümünü yayımlamadık. (V) İnanır mısınız; binlerce satan bir dergiye tek bir okuyucudan bile "Bunun üçüncü bölümü nerede?" diye bir mesaj gelmedi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Amacımız okuyucunun tepkisini ölçmektir." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) Hele Yahya Kemal, sevgiliyle birlikte uyumasını dünyanın bütün acılarını unutturacak nitelikte görür. (II) Gün boyunca sürüp giden savaşımlardan yorulanlar, konuşmalardan yenik düşenler onda bulurlar en güvenli sığınağı. (III) İnsanların çoğu uykuyu gerçek bir dost bellemiştir. (IV) "Uykuyu yaratmış olana bir teşekkür!" der Cervantes de. (V) Shakespeare ise ona tanrısal güçlerle donanmış bir avutucu gözüyle bakar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün olur?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve V. D) III. ve V. E) IV. ve V.

PARAGRAF-1

PARAGRAFİN YAPISI

1. —. Eğer her şey değilse, üstünde bir saat bile durmaya değmez. Edebiyatı sadece şiirlere, türkülerle indirirseniz, durduğu yerde kurur.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisinin gelmesi en uygundur?

- A) Edebiyat her şeydir
B) Müzik her şeydir
C) Kitap her şeydir
D) Sanat eseri her şeydir
E) Şiir ve türkü her şeydir

2. (I) Şiir, eleştirmen eksikliğinden dolayı okuruyla buluşamıyor. (II) Yazılan şiirin niceliği göz önüne alınırsa tanıtma, değerlendirme, eleştiri yazıları çok yetersiz. (III) Şiir ve şiir okuru, aralarında ilgi kuran olmadığından karşıt yönlerde değiştiler. (IV) Şairler şiirlerinde daha çok kendi sorunlarını anlatıyorlar. (V) Okur tembelleşti şiiri okurken, yol gösterici olmadığından bir kez daha yaratmayı sevmiyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Kültür, insan olmak hüneri; uygarlıksa işlemek, üretmek, yönetmek, nesneleri daha mükemmel yapmak ustalığıdır. (II) Kültür, durmadan kendini yaratmak, uygarlıksa dünyayı durmadan değiştirmek demektir. (III) Düşünürler binlerce yıldır topluma yol göstermeye çalışıyorlar. (IV) Kültürün taşıyıcısı insandır, uygarlığın taşıyıcısıysa toplumdur. (V) Kültürün amacı eğitim yoluyla kendine hakim olmak, uygarlığın amacıysa bilimin katkılarıyla doğaya egemen olmaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Size çok okunan bir romandan dem vurayım: Albert Camus'nun "Veba"sı. (II) Roman dünya edebiyatında her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. (III) Yazar, sözde bir veba salgını anlatıyor. (IV) Ama asıl amacı savaş, işgal, direniş, kurtuluş sırasında insanların ne halleri girdiklerini veya girebileceklerini anlatmak. (V) Tezini bu kadar ustalıkla gizleyen roman az bulunur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Bilimin ilk gerçek kaynağı doğa sevgisidir. (II) Çünkü insan sevdiği şeyi tanımak ister. (III) İnsan bu sevgi ile doğayı tanımak, öğrenmek istemiştir. (IV) Ne yazık ki bilim bu sevgi kaynağından zamanla ayrılmıştır. (V) Bazılarının elinde nefretin öldürücü silahı olarak kullanılmıştır.

Bu parçada anlatımın akışını düzeltmek için hangi cümlelerin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

6. (I) Roman kişileri, sokakta, işte, hemen her yerde karşılaşabileceğimiz insanlar. (II) Doğal kişiliklerine uygun konuşturulmuş yapıtta. (III) Daha önce de yazarın bir romanını okumuştum. (IV) Dilinin sade olması elbette yazarın gerçekçi tutumundan kaynaklanıyor. (V) Anlatımında gereksiz hiçbir süs ögesine rastlamıyoruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) Olayların ayrı kişilerce yazıldığında, birbirine benzemez yanları vardır. (II) Hangisi doğru diye düşünürsünüz. (III) Her roman içinde farklı bir dünya barındırır. (IV) Bir olayı çeken kameraların görüntüleri birbirine nasıl benzesin? (V) Herkesin kendisine özgü çekimi vardır. (VI) Hepsinin açısı ayırdır.

Bu paragrafta numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. Behçet Necatigil incelemelerinde, şiiri anlama, değerlendirme, ondan tat alma yöntemleri üzerine çeşitlemeler yaparken bir ilkeyi yinelemiştir. Kimi şiirler kendi emekleri ağırlığına okurdan da emek isterler. Okuru, kolay kolay şiir ülkelerine adım atırmazlar. Bu şiirin olmazsa olmaz ilkesi midir bilemem.-----

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle en uygun biçimde tamamlanabilir?

- A) Ama bunun şiirin değerini yücelttiği, okurun kültür düzeyini yükselttiği kesindir
B) Böyle bir ilkeyi okura dayatmak fayda getirir inancındayım
C) Şair kadar emek verecek okur oluşturmak gerektiğine inanıyorum
D) Bu durumda okurla şair arasında fark kalmayacağını söyleyebilirim
E) Okurdan bu kadar çaba beklemenin kazancı ne olur bilemiyorum

9. (I) Şiirin çizgileri bellidir uygarlık ortamında. (II) Onun işlevi topluma aykırı bir nitelik olamaz. (III) Şiirin yaratılmasında en önemli işi gören, dilin bağımsız oluşudur. (IV) Böyle bir şiiri toplum, kendiliğinden dışarı atar. (V) İşte şiirin ölümü böyle başlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. (I) Yaşlandıkça metabolik hızınızın yavaşladığı doğrudur. (II) 30'lu yaşları takiben vücudunuz her 10 yıllık dönemde yüzde 2-4 daha az enerji yakmaya başlar. (III) Kadınlarda menopoz, erkeklerde andropoz gibi hormonal faktörlerin araya girmesi ise metabolizmanızı daha da yavaşlatacaktır. (IV) Kadınlar erkeklerden daha az kalori yakarlar. (V) Zayıf düşen erkeklerin düzenli egzersiz yapmaları tavsiye edilmektedir. (VI) Bu nedenle metabolizması düşen kadınlarda kilo kontrolü erkeklerle oranla daha güç hale gelir ve erkeklerden zaten fazla olan vücut yağ yüzdesi daha da artar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Dün olduğu gibi bugün de şairlere ait şiir anlayışları çok çeşitlidir. (II) Bundan dolayı her şairi tek tek değerlendirmek oldukça güç bir iştir. (III) Deneyebilir ki şair sayısı kadar şiir anlayışı vardır. (IV) Her şiir okurunun da kendine ait bir sanat anlayışı olmalıdır. (V) Şairlerin çok sayıda şiir anlayışı olmasına karşın bazılarınınki birbirine yakındır. (VI) Birbirine yakın olanlar bir araya geldiğinde edebiyat akımı ortaya çıkar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

12. I. Bu soruyu eminim ki siz de hayatınız boyunca birkaç kez düşünmüşsünüzdür.
II. Kimileri ise binlerce sözcükle bile anlatmak istediğini tam iletmiyor olmanın sıkıntısını çeker.
III. Kimileri beş yüz sözcükle geçirir bütün yaşıntısını.
IV. Yani bu durum kişiden kişiye büyük değişiklikler gösterebilir.
V. Bir insanın yaşamını sürdürmesi için kaç sözcüğe gereksinimi vardır?

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle bir paragraf oluşturulmak istense bu paragrafın giriş cümlesi hangisi olabilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. (I) İnsanlar kalabalık içinde yaşamayı yalnız ve rahat yaşamaya tercih ederler. (II) En candan dostlarını bile yanlarında istemezler. (III) Kalabalıktan en hoşlanan insan bile, vagona ayak attı mı derhal bir inziva hastalığına tutulur. (IV) Yalnız trenler, yatılı trenler dışında. (V) Dostu şöyle yakın bir kompartımanda olsun da ara sıra nasıl olsa gidip görülebilir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün oluşturur?

- A) I. ve IV. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) III. ve V.

14. I. Edebiyat, felsefe, tarih, psikoloji alanlarında o yıllar için olağanüstü sayılacak bilgiler edildi.
II. Devletten hiçbir şekilde yardım almadı, gazete yazıları ve kitaplarının telif ücretleriyle geçinmeye çalıştı.
III. On dokuz yaşına başladığı gazetecilik mesleğini ölene değin sürdürmüştü.
IV. O yılların bütün büyük gazetelerinde fıkra ve makaleler, tefrika romanlar yazmıştı.
V. Roman ve öykülerde sanat ve edebiyat kaygısı ön planda tutulmuştu.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, aşağıdakilerden hangisi bu paragrafta yer almaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) Sırtınız için en iyi egzersiz: Yüz aşağı düz bir şekilde yere uzanın. (II) Ellerinizi isterseniz çeninizin altına veya hareketi rahatça yapmanıza yardımcı olacak şekilde serbestçe yerleştirin. (III) Sırt kaslarınızı hareket ettirecek şekilde 30 -35 derece yerden geriye doğru kalkın. (IV) Bu sırt ve karın kaslarınızı güçlendirir, sırt ağrılarınızı daha azaltır ve sırt incinmelerinden sonra da önerilir. (V) Ağırlaşıncaya, kendinizi taşıyamayınca kadar bu şekilde bekleyin.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün oluşturur?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

16. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Çevre kirliliği de savaşlar kadar tehlikeli oluyor.
B) Vücudunuz bu şekildeyse, aşırı zarif ve çok yüksek olmayan ince topuklardan kaçının.
C) Kendisinden 27 kat daha ağır olan Radar da günde 9 kilo yem yiyor, 75 litre su içiyor.
D) Bütün bunlar ne kadar başarılı olduğunu kanıtlıyor.
E) Düzensiz uyku çalışanların iş verimini olumsuz etkilemektedir.

17. (I) Gramer, bir dilin sağlıklı biçimde öğrenilmesini sağlayan ve o dilin sistem yapısını ortaya koyan kurallar bütünüdür. (II) Aynı zamanda dilin kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan bir araçtır. (III) Bu bakımdan, sözlük kadar önemli bir kavramdır. (IV) Gramer çalışmaları Tanzimat döneminde yoğunlaşmıştır. (V) Bu durum, dilde sadeleşme çabalarının bir sonucudur. (VI) Bu çabalar, günümüze kadar artarak sürmüştür.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

18. Efsanenin kaynağı doğadır. İnsanoğlu varolduğundan bu yana, evrenin, dünyanın, kendisinin, diğer canlı ve cansız varlıkların nasıl yaratıldığını, doğa olaylarının nasıl meydana geldiğini hep merak etmiştir. Bunların yanıtlarını bulmak için doğayı gözlemiş ve hayal gücünü kullanarak gördüklerini kendince yorumlamıştır. Biz bugün bu yorumlara "efsane" diyoruz.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Efsane nedir?
B) İnsanlar, gördüklerini niçin yorumlamıştır?
C) İnsanlar neleri merak etmiştir?
D) Efsane neyin kaynağıdır?
E) Yaratılış tam olarak nedir?

19. (I) Dünyanın en saygın haber dergilerinden Time, bu haftaki sayısında bağımlılık konusunu kapak yaptı. (II) Bağımlı bir insanın beyinde ise aktivite sadece belirli bölgelere toplanıyor. (III) Alkolden uyuşturucuya, kahveden alışverişe kadar her tür bağımlılığın beyinde benzer bölgeleri etkilediğini kaydeden Time, bilim dünyasının yıllardan beri kontrol altına almaya uğraştığı bu sorunu inceledi. (IV) Buna göre bağımlılık her ne şekilde olursa olsun beyinde ödül ve zevk mekanizmalarının aşırı aktif hale gelmesinden kaynaklanıyor. (V) Örneğin alışveriş yapmaktan büyük zevk alan bir insanın bir alışveriş merkezine girip istediklerini aldığı anda duyduğu zevk ile sigara içen bir insanın hissettiği rahatlama hissi arasında pratikte bir fark yok.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

İREM YAYINCILIK

20. —? Sorusuna karşılık olarak aklıma gelen ilk yanıt: Aradığım her kitabı bulabileceğim bir kitapçı. Ancak düşünceyi bir adım itince bir koşul eklemek gerekiyor. Şöyle demiş Mahmud Kemal İnal: "Resmi kütüphanelerimizde, kitapçı dükkanlarında malumdur ki her istediğimiz kitap bulunmaz. Şayet kitapçıda aradığımızı bulsak almaya imkan bulamayız. Çünkü vaktiyle on kuruşa satılan bir kitap için birkaç yüz kuruş isterler." Öyleyse aklıma gelen ilk yanıt "aradığım her kitabı bulabileceğim ve bütçemi zorlamadan satın alabileceğim kitapçı" biçiminde geliştirmek daha doğru olacak.

Bu parçanın başına aşağıdaki sorulardan hangisi getirilebilir?

- A) Okuyucunun istediği kütüphane nasıldır
B) Sanatçılar nasıl çalışmalıdırlar
C) İdeal kitapçı nasıl olmalıdır
D) Kitapçının temel görevi nedir
E) Kütüphanelerin asıl işlevi nedir

İREM YAYINCILIK

CEVAP ANAHTARI

1.	A	6.	C	11.	C	16.	E
2.	D	7.	B	12.	E	17.	C
3.	C	8.	A	13.	D	18.	E
4.	B	9.	C	14.	E	19.	B
5.	B	10.	E	15.	E	20.	C

PARAGRAF-2

PARAGRAFİN YAPISI

1. (I) Her canlının bir yaşam çizgisi vardır. (II) Gelişir, olgunluk çağına erişir geriler, çöker. (III) İnsan da bu çizgi üzerinde aynı dönemlerden geçerek yaşamını tamamlar. (IV) Bu çizginin son evresi olan yaşlılık, fiziksel olarak, organların görevinde gerilemenin görüldüğü bir çağıdır. (V) Paylaşma duygusu insanlarda küçük yaşlardan başlayarak geliştirilmelidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi, düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Bir kitabın kapağında "anı roman" ya da "roman" yazılmış; pek önemli değil. Önemli olan, metnin iç dinamiği, konuyu canlı kılan anlatıdır. Örneğin, "roman" bayram giysisi ise, "anı roman" günlük giysidir. Hangi hayatı yaşarsanız yaşayın, hangi türü denerseniz deneyin, olaylar ya da duyumsamalar "yazı'nın" malı kılınabiliyorsa, o, olay da değildir, duyumsama da; sanatsal bir yaratıdır. Son eserimde anlatılanların çoğu yaşadıklarımın yansımalarıdır. Onun, yaşananlardan beslenmiş bir roman sayılması gerektiğini düşünüyorum.

Bu parça aşağıdaki soruların hangisine verilmiş yanıtıdır?

- A) Eserinize "roman" mı, "anı roman" mı demeliyiz?
B) Eserinizi yazma sebebiniz neydi?
C) Son eserinizde kimlerden ilham aldınız?
D) Son eserinizin isminin ne olacağını çok düşündünüz mü?
E) Eserinizde hep aynı konuları işlediğiniz söyleniyor, siz ne dersiniz?

3. I. Karşımdaki insanın Yahya Kemal olduğundan bir zerre bile şüphe etmeyerek yanına yaklaştım.
II. Resimlerine göre hayalimde canlanan Yahya Kemal'i şöyle göz ucuyla kahvede oturanlar arasında aramaya başladım.
III. Saat dörde beş kala Beyazıt'taki kahvenin önündeyim.
IV. Sanki çift sandalyeye oturmuş gibi yayılmış, çenesini bastonuna dayamış, dalgın, Beyazıt Camisi'ne bakıyordu.
V. Hemen ilk bakışta, tam da hayalimdeki insanı kahvenin ön sırasında tek başına oturur buldum.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında baştan üçüncü cümle aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Çayırhan kömür ocaklarının 1960 yılında açılmasıyla kasaba, dışarıdan gelenlerle dolup taşmış. (II) Doğudan ve bir de Bolu'dan gelen sezonluk yarım işçileriyle nüfus daha da artınca konut sorunu patlak vermiş. (III) Yeni yerleşim alanları eski İstanbul yolunun güneyinde ve batıya doğru karayolunun kenarından gelişme göstermiş. (IV) Bir kısım İsmetiyeli de zamanla kasabayı terk etmeye başlamış. (V) Sonuçta, imar plan ve onun gerektirdiği koşulların sağlanamayışı yüzünden artan ekonomik-kültürel ihtiyaçlar doğrultusunda hızlanan kentleşme ve sanayileşme nedeniyle eski doku ve sosyal yapı çarpık bir değişim sürecine girmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden itibaren İsmetiyeli'nin nüfusundaki düşüşten söz edilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Eskiler bir "ilham"dır tutturmuş giderlerdi. Bugün artık ilhama inanmıyorum ben. Aslında şair aradığı ortamı bulur. Şiirin iklimine girse bir şeyler yazabilir. Şairin ilhamı budur bence. Yazmak için okumak, çok okumak gerek. Sanatçı en azından on okuyup bir yazmalıdır. Bilgisiz, kültürsüz sanat temelsiz yapıya benzer; —.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) kısa ömürlü ve etkisiz olur
B) uzun zamana ihtiyaç duyar
C) zamanla yıkılır, yok olur
D) kesinlikle kalıcı olamaz
E) gelecek nesillere ulaşamaz

6. (I) Bir sanatçı önce kullanacağı malzemeyi seçer. (II) Sonra da bu malzemedeki estetik dışı öğeleri ayıklar. (III) O da tasarladıklarını dil aracılığıyla kısa ve öz olarak anlatır. (IV) Şairin malzemesi de dildir. (V) Örneğin, bir yontucu, mermeri fazlalıklarından arındırarak yapıtını ortaya çıkarır.

Bu parçada anlam bütünlüğünün sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

7. (I) Sanat yapıtında ayrıntıların teker teker nitelikli olması gerekmiyor. (II) Anlatım açısından yetkinliği yakalayabilmişse sanatçının eseri başarılı sayılmalıdır. (III) Başarılı sanat eseri mutlaka kalıcı olur. (IV) Benim için önemli olan yapıtın kompozisyon bütünlüğü. (V) Bu bütünlüğü kurarken hiçbir kural gözetmiyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. I. Dilde ise önce zaman değişir, toplumun şartları yeni ihtiyaçlar doğurur; dili bu değişimlere doğru iter.
II. Bu zorlamalar ve gereklerle oluşur, zenginleşir, karmaşıklar, dil.
III. Bu akışın dışında, zamanın önüne atlayarak onu keyfimize göre değiştiremeyiz.
IV. Değiştirmeye kalkarsak bize karşı durur, gülünç eder bizi.
V. Dil zaman içinde gelişir, halkın değişinde, yaratıcılığında, buluşlarında serpilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında ilk cümle hangisi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Yağmurlardan sonra doğada ve doğanın bir parçası olan insanın içinde büyük bir arınmışlık duyarsınız. (II) O güne kadar sizi kirleten ne varsa yağmurla gitmiştir sanki. (III) Yağmur sizi tepeden tırnağa yıkamıştır. (IV) İnsan sıcak bir ortama girdi mi de hemen uykusu gelir. (V) Biraz da üşütmüş ve sıcak bir ortama gitme isteği uyandırmıştır. (VI) Hemen bir köşeye kıvrılıp yatmak istersiniz.

Bu parçada anlam bütünlüğünün sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) III. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

10. (I) Sanatı, toplumu aydınlatmak için araç olarak görmek, yaratıcılığı boyunduruk altına almaya çalışmak demektir. (II) Sanatın gelişmesine verdiği zarar çok büyüktür bunun. (III) Sanata uygulanan bir baskıdır bu. (IV) Bizde sanatı toplumun hizmetine vermek Tanzimat döneminde başlamıştır. (V) Uzun yıllar edebiyatımızda yalnızca toplumcu içerikli gerçekçi ürünlerin ortaya çıkmasının ana nedenlerinden biridir bu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir parçanın giriş cümlesi olabilir?

- A) Tam tersine birçok defa onunla görüştüm oldu.
- B) Yazar, her kitabında bunu özellikle vurgular.
- C) Türkiye de diğer Avrupa ülkeleri gibi bunlara uymak zorunda.
- D) Bir denemeyi yeniden yazmak büyük çaba gerektirir.
- E) Yalnız kaldığı günlerde ise sahilde sabahlardı.

12. I. Evet; önce ister, sonra verir.
II. Diğer yandan edebî türlerden biridir; yondur.
III. Tiyatro bir yandan yaşamın kendisidir; canlıdır.
IV. En basit bir olayı anlatanı bile izleyiciden büyük bir dikkat ister, gayret ister.
V. Verileni almaksa izleyiciye kalmıştır artık.

Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında baştan ikinci cümle aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. (I). Yürüyüş sırasında bazı kurallara dikkat etmekte yarar var. (II) Ülkemizdeki yürüyüşlerde, köy yollarının olmadığı nispeten vahşi doğa parçalarında en azından bir çoban patikasına mutlaka rastlarsınız. (III) Bu da tabii ki yürüyüşünüzü epeyce kolaylaştırır.(IV). Çobandan bahsedince çoban köpeklerini anmamak olmaz. (V) Çoban köpekleri insana saldırmaz, ancak korkutmayı çok sever.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde önce "rahat yürümek için gerekli olan bir yol türünden" bahsedilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. (I) Tuhaf bir alınyazısı var şu bizim Divan şiirinin. (II) Tanzimat'tan bu yana durmadan kötülenmiş, yerle bir edilmek, ortadan kaldırılmak istenmiş; bir yandan da şiir konusunda güzel bir örnek verilmesi gerektiğçe ona başvurulmuş. (III) Divan şiiri, orijinalitesi olmayan, başkalarından çalıp çırpımlarla ortaya çıkmış bir şiir olarak görülmüş. (IV) Divan şiiri 19.yüzyılda etkisini yitirmiş.(V) İşin tuhafı, Divan şiirine en ağır dille saldıranlar, onu en iyi bilen kişiler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) İlk başlarda yazarken isimleri değiştirmekten bile korkuyordum. (II) Yaşanan somut bir gerçeği değiştirdiğim, dönüştürdüğüm zaman ona ihanet etmişim gibi hissediyordum. (III) Sonra yavaş yavaş bunun böyle olmaması gerektiğini anladım. (IV) Çünkü öyküyü oluşturan şey, olayların bendeki izdüşümleri. (V) Kendi yaşamımı çok anlatmadım. (VI) Ama kimi anlatırsam anlatayım aslında kendimi anlattığımı biliyorum.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

16. I. Zaten bu özelliklere sahip kişiler istesense de sanattan, edebiyattan uzak kalamazlar.
II. Edebiyat dersleri her şeyden önce öğrencileri zevk sahibi bireyler haline getirmeli.
III. Onların duygularına estetik bir yön, edebî tat ve yoğunluk katmalıdır.
IV. Edebiyat derslerinden beklenen nedir?
V. Bu derslerden beklenen, bu derslerin ne ünlü bir yazar ne de ünlü bir şair yetiştirmesidir.

Bu parçadaki numaralı cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında baştan dördüncü cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. I. Kölelik düzeni kalkmamıştır sanki.
II. İnsan bir yandan canlı organizma üretirken, bir yandan da bir düğmeye basışta milyonlarca insanın canını alan silahlar icat etmektedir.
III. Kölenin zinciri ile köle sahibinin kırbağı, gözle görülmeyecek kadar incelmıştır.
IV. Çağımız büyük çelişkiler ve büyük acılar çağıdır.
V. Baş döndürücü, göz kamaştırıcı bir uygarlıkla, barbarlara taş çıkartacak barbarlıklar bir arada yaşanmaktadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden bir paragraf oluşturulmak istenirse giriş cümlesi hangisi olmalıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. (I) Diktatör sadece korkulan bir kuvvet olmaktan hoşlanmaz; sevilme de ister. (II) Gerçek sevgiyi elde edemediği için de yapmacık ve zoraki sevgi ile yetinmek zorunda kalır. (III) Bundan dolayı bazı dalkavuklara para ve mevki vermek suretiyle kendisini sevdirmeye çalışır. (IV) Diktatörün isteği kendisini herkesten üstün görmektir ki dalkavuk buna yardımcı olur. (V) Diktatör ve dalkavukları ile mücadele, insan ve insanlık için mücadeledir. (VI) Bu mücadelenin esası ise özgür düşünmeye ve böyle düşündüğünü göstermeye dayanır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

19. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın başlangıç cümlesi olabilir?

- A) Geçen gün şiir kitaplarını şöyle bir karıştırdım.
B) Kimi ise sanatın en derin doruklarına tırmanmayı bilmiştir.
C) Bir de gerçek insanlık örneği olmuş kişiler vardır.
D) Bunun bir nedeni olmalı, diye düşünmez misiniz?
E) Oysa bu sanatçının çağında daha niceleri yaşamış, ürün vermiştir.

20. (I) Şehir merkezinde iki saat uzaklıktaki bir orangutan rehabilitasyon merkezine yaptığımız ziyaret, maalesef hayal kırıklığıyla bitti. (II) Önceden izin almadığımız için kafeslerdeki orangutanları bile görmemize izin vermedi tesisin bekçisi. (III) Orangutanlar da, dünyadaki birçok güzel hayvanlar gibi nesli tükenmekte olan bir tür. (IV) Kızıl kahverengi tüyler ve upuzun kollarıyla oldukça komik bir görünüme sahip bu memelilerin ana yaşam alanı Borneo'dur. (V) Yerliler orangutan yavrularını yakalayıp evde süs hayvanı olarak zincire vuruyorlar.

Bu parçadaki cümlelerin hangisinden itibaren orangutanlarla ilgili bilgi verilmeye başlanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

İREM YAYINCILIK

İREM YAYINCILIK

CEVAP ANAHTARI

1	E	6	D	11	D	16	C
2	A	7	C	12	B	17	D
3	E	8	E	13	B	18	D
4	D	9	E	14	D	19	A
5	B	10	D	15	C	20	C

PARAGRAF-3

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

1. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Norveç ve İtalya'da çocuklardaki diş çürümelerinde belirgin bir azalma gözlenmiştir. Buna karşılık, savaş yıllarındaki yetersiz beslenme sonucu iskorbüt ve beriberi gibi hastalıklarda bir artış kaydedilmiştir. Savaşın bitimiyle, Norveç ve İtalya'ya yapılan dış yardımlar sayesinde lüks sayılabilecek şeker, çikolata ve nişastalı besinlerin tüketimi savaş öncesindeki düzeye ulaştıncaya, diş çürüğü oldukça yaygınlaşmış ve bugün birçok Avrupa ülkesinde belli başlı hastalıklardan biri haline gelmiştir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Savaş yıllarında, lüks sayılabilecek nişastalı ve şekerli tüketim maddeleri ortadan kalkmıştır.
B) Diş çürümesinin, alınan besin türleriyle çok yakından ilgisi vardır.
C) Savaş yıllarında yeterli besin alınmadığı için beriberi ve iskorbüt gibi hastalıklar artmıştır.
D) Birçok Avrupa ülkesinde diş çürüğü, üzerinde önemle durulan bir hastalıktır.
E) Norveç ve İtalya İkinci Dünya Savaşı'ndan en çok etkilenen ülkelerdir.

2. Şiir ne kadar değişik yazılmışsa, o kadar güzeldir; o kadar vardır. Örnek mi? Ülkemizin şiiri. Değişik seslerle zenginleşmiş, insanımızı daha derinlemesine; kültürümüzü daha genişlemesine yansıtmıştır. Değişik sesler olmasaydı, insanımızın soluğunu, hissedemez, kültürümüzün renkliliğini gözlemleyemezdik şiirde.

Bu parçanın yazarının şiirde aradığı asıl nitelik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı özellikler taşıması
B) Günlük yaşamı anlatması
C) Kültüre katkıda bulunması
D) Düşle gerçeği harmanlaması
E) Gerçekleri olduğu gibi anlatması

3. "Pera" kitabını yazarken İstanbul'un Pera semti günün birinde yıkılırsa benim kitabıma göre yeniden kurulabilsin istedim. Bu da işimi güçleştirdi. Büyük sıkıntılar çektim. Çünkü böyle bir çalışma bilgiyle ilgilidir. Bilgiyi aktarma işi ise ancak düz yazıyla yapılabilir. Oysa ben bu işlevi şiire yükledim.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen kitabın bir niteliğidir?

- A) Çeşitli bilgileri okura aktarması
B) Gerçekleri olduğu gibi aktarması
C) Düşsel öğeleri öne çıkarması
D) Başka kaynaklardan yararlanılarak yazılmış olması
E) Yazarının kişisel görüşlerini içermesi

4. İşini olabilecek titizlikle yürütür, dükkanını tertemiz tutardı. Dükkanında her şeyin bir yeri vardı. Bir gün acele bir alışveriş anında, titrek parmaklarıyla tozşeker tartıyordu. Biraz ekliyor, terazinin dengesi bozulunca azıcık çıkarıyor, gene denk getiremeyince biraz daha katmaya özen gösteriyordu. "Olursun canım" dedim. "Ne titizleniyorsun?" Gözlüklerinin üstüne kalkan kaşlarıyla şaşarak baktı: "Ama fazla veren eksik de verir."

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkasına iyilik yapmak için bile olsa doğruluktan ayrılan insan, kötülük de yapabilir.
B) Ticaret, dürüstlük gerektiren bir iştir; böyle davranan başarılı olur.
C) İşinin ehli olmayan bir insan ne kadar özen gösterirse gösterebilir, acemiliğini gizleyemez.
D) İşinde aşırı titizlik gösteren insan, karşısındakini bıktırır.
E) Bir insan için düzenli olmak yetmez, bilgi sahibi olmak da gerekir.

5. İnsan, çoğu zaman kaçır düşünmekten; gene de kendini düşünür gibi göstermek ister; gene de düşündüğünü sanmak ister. Bunun içindir ki geleneğe bağlanır; ya geçmişte yaşamış olanlardan ya da kendi çağdaşları arasından birini seçip onun dediklerine bağlanır. Rahatlar artık içi. Doğrunun, iyinin, güzelin ne olduğunu öğrenmiştir.

Bu parçada üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın kendi çağına yaklaşımı
- B) İnsanın kendini kandırması
- C) İnsanın geçmişle olan bağlantısı
- D) İnsanın kendisi için yararlı olanı seçebilmesi
- E) İnsanın düşünme eylemindeki basamakları

7. Sait Faik'in "Kumpanya" adlı öyküsünde gezginci bir tiyatronun kişilerinden Dayı Remzi, Naşit için şunları söylüyor: "Ben, bir gün Naşit'i sahnede köylü kıyafetinde mangal karıştırır, kahve pişirir, çubukla bütün içerken görmüştüm. Ortada ne mangal, ne maşa, ne ateş, ne çubuk, ne fincan vardı. Ama Naşit sanki bütün bu saydıklarım önündeymiş gibi hareketler, mimikler yapıyordu. Seyircilerden pek anlayışsızların dışında, hemen hepsinin gülmekten yerlere yatıp katıldıklarını gördüm."

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Naşit çok yetenekli bir güldürü sanatçısıydı.
- B) Sait Faik'in 'Kumpanya' adlı öyküsünün konusu gezginci bir tiyatro topluluğudur.
- C) Naşit döneminde, Türk tiyatro seyircisini eğlendirmek çok kolaydı.
- D) Türk tiyatrosu bugünkü durumuna gelinceye kadar birçok evrelerden geçmiştir.
- E) Gezgin tiyatrolarda, ortaoyunu gibi daha çok taklide dayanan oyunlar sergilenir.

6. Otuz yıl önce, Türkiye'de çok önemli edebiyat dergileri vardı. Satışları çok iyi değildi belki, ama önemli sayıda okurları vardı. "Yeni Dergi'de Mehmet Fuat, "Papirüs"te Cemal Süreya gibi isimler, gençlerin önüne yeni ufuklar açma çabası içindeydi. Bugün öyle bir ortam göremiyorsunuz. Tıpkı televizyonlardaki gibi, çoğunluk tarafından izlenebilme, popüler olma kaygısı söz konusu büyük sanatçılarda. Ben otuz yıl önceki kişisel heyecanımı yitirdiğim gibi, otuz yıl önceki o edebiyat coşkusunun bugün var olduğuna da inanamıyorum.

Bu parçaya göre günümüzün edebiyat ortamının eskisi gibi olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gençlerin edebiyata pek önem vermemesi
- B) Eskisi gibi güçlü sanatçıların yetişmemesi
- C) Okurların edebiyata ilgi göstermemesi
- D) Usta sanatçıların gençleri yetiştirmek gibi bir kaygı taşımamaları
- E) Televizyonların edebiyata olan ilgiyi azaltması

8. Bir dilin söz dağarcığıyla o dili konuşan toplumun yaşama biçimi arasında çok sıkı bir ilişki vardır. Sözcükleri, sözcük sayısı Türkçeye oranla çok fazla olan İngilizcede yeşil için birkaç sözcük bulunurken Türkçede, doğayla içli dışı olmanın bir sonucu olarak yosun yeşili, çayla yeşili, tirşe, ördekbaşı gibi birçok sözcük vardır. Bunun gibi söz dağarcığını oluşturan öğelerin somutluğu da yine toplumun yaşama biçimine bağlıdır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) İngilizlerin yaşamında yeşil rengin kullanımı sınırlıdır.
- B) Türkçe, İngilizceye göre daha zengin bir dildir.
- C) Dillerin söz dağarcığı birbirinden ayrılıklar gösterir.
- D) Dillerin söz dağarcığının oluşumunda, yaşam koşullarının önemli bir yeri vardır.
- E) Türkçenin soyutlama gücü, İngilizceye göre daha çok gelişmiştir.

9. Milyonlarca kişi kitap okuyor, müzik dinliyor, tiyatroya, sinemaya gidiyor. Neden? Belli ki kendisini aşmak istiyor insan. Gerçek anlamda insan olmak istiyor. Aynı bir birey olmakla yetinmiyor, bireysel yaşamın kopmuşluğundan kurtulmaya, bireyciliğin bütün sınırlılığıyla onu yoksun bıraktığı ama yine de onun sezip gözlediği bir doluluğa, daha anlamlı bir dünyaya geçmek için çabalıyor.

Bu parçaya göre bir sanat yapıtından beklenilmeyecek etki, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişiyi kendi yaşamının dar dünyasından kurtarma
- B) Kişiyi daha doğru, daha anlamlı bir dünyaya bağlama
- C) Kişiyi kendisini aşma olanağını sağlama
- D) Kişiyi toplumla, tüm insanlıkla bütünleştirme
- E) Kişinin bireyciliğini sınırsızlaştırma

10. Yapılacak çok şey vardı. Daha yirmisindeyken şiirin, sanatın, edebiyatın tadını, önemini anlamak, duymak... Sonra da yirmisinden seksenine kadar yazmak, yaşatmak... Başta şiir, her zaman en başta şiir! Şiirle dolu öyküler, romanlar, oyunlar, denemeler... Bir rüzgar gibi geçip gitmiş 1940'lerden bugüne dopdolu bir yaşam... Bir şiirinde "Ben boşuna yaşamadım." demiş. Sayısı altmışı bulan yapıtlar kitaplıklarda boy boy dururken nasıl olur da boşa geçmiş sayılır bunca yıl?

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genç yaşta sanat hayatına atıldığı
- B) Şiiri diğer türlerden daha çok sevdiği
- C) Hayatını oldukça verimli bir şekilde değerlendirdiği
- D) Hak ettiği ölçüde değerinin bilinmediği
- E) Yapmak istediklerini tam anlamıyla yapamadığı

11. Edebi kültürün ve edebi zevkin en büyük belirtisi, en şaşmaz mihenk taşı edebiyatsızlıktır. Edebiyattan kaçınmak, edebiyat yapmamak, çıplak sözün sırrına ermiş bulunmak... İşte gerçek edebiyatın ana koşulları... Büyük anlatıcı, büyük sanatçı o adamdır ki, kendi ruhunu başka ruhlar arasına yollarken, onu bir fabrika malı gibi kılıplar ve sargılar içine almaktan kaçınır.

Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayale önem veren bir sanatçı, bu hayalini süslü bir anlatımla yazıya dökmelidir.
- B) Sözcükleri temel anlamlarıyla kullanmak başarılı bir edebiyatçı olmaya engeldir.
- C) Söz sanatlarından arındırılmış bir edebiyat düşünülemez.
- D) Etkileyici bir yazar, sanatlı söyleyişlerden kaçınarak düşüncelerini doğrudan açıklar.
- E) Gerçek edebiyatçı sanatlı söyleyişleri yerinde ve etkili bir biçimde kullanır.

12. Her alandaki yöneticiler, kendilerini alkışlayanların ardındaki susan insanları duymadıkça ya da duymak istemedikçe büyük atılımlarda bulunamazlar. Kolay yönetebilmek için insanları küçültüp sonra da büyük işler yapacaklarını söyleyenler şunu hiç unutmasınlar: "Küçük insanlarla büyük işler başarılamaz." **Bu parçada yönetenler ile ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yönetenlerin başarısını yönetilenlerin düzeyi belirler.
- B) Yönetenler her zaman büyük vaatlerde bulunurlar.
- C) Yönetimde başarı için yönetilenlerle işbirliği gerekmez.
- D) Yönetenlerin bir bilgi birikimine ihtiyaçları yoktur.
- E) Birlik ve beraberlikten güç doğar.

13. Belki de, hızlı bir ilham rüzgarıyla kısa sürede yazılmış şiir, uzun emeklerle ortaya çıkmış olandan daha kalıcıdır. Üç ayda kitaplaşmış roman, belki de üç yılda nice emek pahasına yazılmış olandan daha değerlidir. Kişisel yetenek, yetkinlik, olgunluk, çap, deha, bu alandaki ölçüleri ve boyutları bir elde değiştiriyor; emek ve zaman yapının değerini ölçen tartı olmaktan çıkıyor.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Kısa zamanda oluşturulan eserlerin her zaman daha değerli olduğundan
- B) Eserin değerini, oluşturulma zamanının belirlediğinden
- C) Bir eserin değerinin hiçbir şeyle ölçülemeyeceğinden
- D) Eseri değerlendirmede bir takım nesnel ölçütlerin olması gerektiğinden
- E) Emegın ve zamanın, eserin değeri konusunda ölçüt olamayacağından

15. Anne ve babaları üstün ve başarılı konumlarda olan gençlerin bazıları, bu durumdan manevi eziklik duyabilirler. Hele kıyaslamalar ve kınamalar yapılsa ruhları daha çok yaranılır ve bu kişilerde psikolojik sorunlar oluşur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anne ve babalar, çocuklarının en az kendileri kadar başarılı olmasını beklemelidirler.
- B) Çocuklar, yetenekleri doğrultusunda eğitilmelidir.
- C) Anne ve babalar, çocuklarını kendileri ya da başkalarıyla karşılaştırmaktan sakınmalıdır.
- D) Herkesin başarılı olabileceği bir alan vardır.
- E) Anne ve babaları başarılı olanların çocukları da başarılı olur.

14. Çok söylenmiş bir söz vardır: "Okumak, yaşamaktır." diye. Gerçekten iyi bir okur okuduğu metnin içinde yer alır. Bu da çoğu kez kahramanlarla yer değiştirme biçiminde olur. Okuma süreci içinde farkına varılmadan gerçekleşen bir olgudur bu. Ancak yer değiştirmenin roman kişinin yaş, cinsiyeti, ilişkileriyle doğrudan bir ilgisi yoktur.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Okuyucunun okuduğu yapıttaki kişilerle özdeşim kurmasından
- B) Okumanın insan yaşamına kattığı zenginlikten
- C) Okunulan metnin belli bir zaman içinde algılandığından
- D) Okuyucunun kimi zaman roman kişileriyle uyuşamamasından
- E) Okunulan metnin anlaşılmasında, kullanılan sözcüklerin etkisinden

16. Gerçek bir sanatçı; sanat anlayışını, sanattan neler beklediğini, nasıl bir sanattan yana olduğunu doğrudan doğruya dile getirdiği yazıları, konuşmaları ve mektuplarıyla değerlendirilemez. Çünkü, bir insanı "sanatçı" kılan bunlar değildir; ortaya koyduğu sanat ürünleridir. Bu nedenle, yazı, konuşma ve mektuplarda yansıyan, "yapılmak istenen"dir, "ulaşmak istenen yer"dir. Oysa ürünler, "yapılan"dir.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Sanatçıyı değerlendirmede asıl kaynağın sanatçının ürünleri olduğundan
- B) Sanatçıların beklentilerinin sınırlarından
- C) Sanat yapıtını değerlendirmenin zorluğundan
- D) Sanatçı mektuplarının, sanatçıyı değerlendirmedeki öneminden
- E) Gerçek sanatçının ürünleriyle değerlendirilemeyeceğinden

17. Okurun, eleştirmenin, bilginin, edebiyatçının çarpık bir saniye kapılarak bilgiye, insan kültürünün şaşmaz bir ölçütü gözüyle bakması; her yapıtı –bu arada edebiyat yapıtını da– kapsadığı bilgi ölçütünde değerlendirmesi bence yanlış bir tutum.

Bu parçada yazarın yanlış olduğunu ileri sürdüğü düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her yaratının, bilgilendirme işlevine göre değerlendirilmesi
- B) Kimi eleştirmenlerin yanlı tutum içinde olmaları
- C) Eldeki bilginin kültürde son nokta olarak düşünülmesi
- D) Yapıtta özün daha önemli bulunması
- E) Bilimsel yapıtların bir ulusun kültürünü belirleyebilmesi

18. Bazı kitapların başında, çoğu zaman, şöyle denir: "Bir gün için karalanıp gazetelere verilmiş bu yazıların bir değeri olmadığını bilirim, toplamak da aklımdan geçmemişti. Ama eş dost beğenmişler, ille hepsini bir arada görmek istediler. Zorladılar, dayanamadım, dileklerini işte yerine getiriyorum." Zannediyorum kitabının başına ben de böyle yazacağım.

Bu parçaya göre yazarın, kitabı yazmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazdıklarına eski ilginin gösterilmemesi
- B) Yazdıklarını bir araya getirmek istemesi
- C) Yazdıklarını çevresinin beğenmesi
- D) Yazdıklarının değerli olduğuna inanması
- E) Yazdıklarının güncelliğini yitirmemesi

19. Sanat yapıtlarının büyüklüğü, alıcısını, izleyicisini, okuyucusunu değiştirmesindedir. Bir şiiri, bir romanı okumuş olan, bir resme bakmış olan insan, o şiirde, romanı okumadan, o resme bakmadan önceki insan değilse artık bu yapıtlar sanat yapıtı olmaya hak kazanmış, kendilerinden beklenen görevi yerine getirmiş sayılırlar.

Bu parçaya göre, bir yapıta sanat değeri katan en kapsamlı etken nedir?

- A) Güzellik
- B) Çekicilik
- C) Gerçeklik
- D) Etkileyicilik
- E) Öğreticilik

20. Sözcükler önemlidir. Sözcük öykünün kanı, canı, etidir. Öykü, sözcüklerle bir anlam kazanabilir ancak. Bu yüzden her harfin ayrı bir kan grubu olduğuna, ayrı bir rengi, tınısı olduğuna inanırım. Sözcüklerin içini görmeye çalışırım. Sesleri, renkleri birbiriyle sıkıca örüp kenetleyerek gizli iplik ve düğümlerden oluşan öykü kumaşını ağır ağır örmeye çalışırım.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüklerin içine girme
- B) Harflerin değeri
- C) Sözcüğün önemi
- D) Sözcüklerin anlamı
- E) Öykülerin oluşumu

İREM YAYINCILIK

İREM YAYINCILIK

CEVAP ANAHTARI

1.	B	6.	D	11.	D	16.	A
2.	A	7.	A	12.	A	17.	C
3.	A	8.	D	13.	E	18.	C
4.	A	9.	E	14.	A	19.	D
5.	B	10.	C	15.	C	20.	C

PARAGRAF-4

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

1. Bu sorunun yanıtını biraz da yazarın kişiliğinde aramakta yarar var. Onun acımasızlığı, hırçınlığı, dikkati ve unutmazlığı ile kavgacılığı, ortaya koyduğu tezlerin tartışılıp eleştirilmesi konusunda çok kişide bir çekingenlik yaratıyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıttır?

- A) Toplumsal sorunlara bu kadar değinmesi mi yazara ilgiyi uyandırdı?
- B) Yazarın yazdıkları ile yaşadıkları örtüşüyor mu?
- C) Sizce yazarın oluşturduğu eserde kişiliğinin yansımaları yok mu?
- D) Yazarın son yapıtını bir baş yapıt olarak değerlendirebilir miyiz?
- E) Yazarın düşüncelerinin sanat dünyasında yeterince ilgi görmemesinin nedeni sizce nedir?

2. Özel sektör, ülkemizde rekabetin en zorlu şekilde yaşandığı alan. Her kurum hizmetini ve adını öne çıkaracak yeniliği bulmanın çabası içinde. Yöneticiler hizmet anlayışlarını daha iyiye yönlendirme kararı alırken de bir yarış içinde.

Bu parçada özel sektör ile ilgili aşağıdaki genellemelerden hangisini desteklemektedir?

- A) Özel sektörün toplumdaki yeri büyüktür.
- B) Özel sektörün hizmet anlayışı yanlıştır.
- C) Özel sektörde rekabet yaşanır.
- D) Özel sektörde çalışmak zordur.
- E) Özel kurumlar resmi kurumlarda farklıdır.

3. Bu yazarın dramlarında kişiler, durumlarına karşı koymaz, onu değiştirmek için savaşırlar; bu yüzden durumlarının gelişerek belirli bir sonuca doğru gitmesine engel olmazlar. Böylece, dramın özü olan çatışmanın yerine, değişmez sonucu hazırlamak için düzenlenmiş durumların birbiri ardından açılışı ortaya çıkar.

Bu parçada sözü edilen yazarın dramlarındaki kişilerin en belirgin özelliği nedir?

- A) Gücsüz olduklarını bilmeleri
- B) Dirençli olmaları
- C) Durumlarına boyun eğmeleri
- D) Değişiklikten çekinmeleri
- E) Yeterince olmaları

4. Yaratıcılığın ve üretkenliğin verdiği zevkten başka gerçek zevk yoktur. İster şiir yazılsın, ister tablo yapılsın; ister ekmek, ister çizme üretilsin yaratma ve üretme olmadan gerçek bir zevk duymaya imkan yoktur. Bunların dışında hiçbir zevk yoktur ki endişeyle, acıyla, hırsıyla ve sevinçle karışmamış olsun.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Üretkenliğin insana yararları
- B) Yaratıcılığın ve üretkenliğin verdiği haz
- C) Üretken olmayanların duyduğu sıkıntı
- D) Zevklerin çeşitliliği
- E) Yaratıcılığın çeşitliliği

5. Yazın ürünleri üstüne yazma alışkanlığım yoktur. Sanırım biraz da çekinirim bundan. Bilmediğim, tanımadığım bir alana girmek sanki kutsal bir alana girmek gibidir benim için. Yıllardır yazılar yazar, şiirler, düz yazılar, öyküler, romanlar çevirdim; ama nedense biraz "yabancı" bir alan gibi görürüm yazı alanını. Öte yandan bir eser üzerine bir şey söylemeye kalkışan biri, o "araziyi" çok iyi tanımak zorundadır, diye düşünürüm; girdisiyle çıkışıyla avucunun içi gibi bilmek zorundadır. Bense bu alandaki donanımı hep eksik bulurum. Bu yüzden de yazıyla ilgili bir şeyler söylemekten her zamana çekinirim.

Bu sözleri söyleyen biri aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Bilgisizliğin ortaya çıkmasından çekinen
- B) Yazdığı şeylerden daha sonra pişmanlık duyan
- C) Başkalarını acımasızca eleştirmekten hoşlanan
- D) Yazma alışkanlığını çok okuyarak kazanan
- E) İyi bilmediği alanda yazı yazmaktan çekinen

7. Hiçbir milletin tarihi edebiyatını, tarihinden kopartamazsınız. Eski edebi eserler ve tarih, ruh ve ceset gibidirler. Bunları birbirinden ayırdığınızda ne tarih canlanır ne de edebiyat. İstedığınız kadar sağlam vesikalara dayalı bir tarih yazın, eğer toplumun edebiyatını göz ardı etmişseniz, onu gerçek haliyle yüzyıllar sonrasına tanıtamamışsınız demektir.

Bu parçada özellikle vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih, sağlam kanıtlara dayanırken edebiyat, duyguyu ön planda tutar.
- B) Tarihin, edebiyatı hiçbir zaman olumlu yönlendirmesi düşünülemez.
- C) Ülkelerin edebiyatı tarihini her zaman geride bırakmıştır.
- D) Ülkelerin tarihi ve edebiyatı iç içe olmalıdır.
- E) Eski edebi eserlerin tadını tarihsel olaylarda bulamayız.

6. Yeni bir gün
Bir çocuğun yürüme çabası
Ve işsizler, satıcılar
Bugün de yaşanacak.

Bu dördüğü ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşama bağlılık
- B) Barış özlemi
- C) Ölüm korkusu
- D) Yaşama bıkkınlığı
- E) Geçmişe özlem

8. Yaratıcılığın temelinde, 'aradığını bulma' gerçeği yatar. Bulduğunuz, sizin yarattığınızdır; ondan kopamazsınız. Bu gerçekleşmedi mi, sevgi biçimsel bir iletişimden öteye geçemiyor. Bir süre sonra da yüreğe habis bir ur gibi yerleşen kötü bir alışkanlığa dönüşüyor. Bana göre aşk, 'O'nsuz olamama duygusudur. Çağımızın insanı böyle bir duygunun yitip gittiğinin ayırında bile değildir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sevginin olmadığı yerde saygısızlık ve acı ön plana çıkar.
- B) Bir varlığa duyulan gerçek sevgi onu bulduğumuzda gerçekleşir; ama biz sevgiyi yitirmekteyiz.
- C) Her birey sevgiyi biçimsel özellikleriyle algılamaz, aşk ve sevgi kişilere yön verir.
- D) İnsan, sevgiyi bulmak ister; ama onu hiçbir zaman bulamaz.
- E) Gerçek sevgi, insan onu yaşamadıkça hissedilmez; çünkü sevgi kişiseldir.

9. Sanat, eleştirel sürecin devreye girmesiyle birlikte, toplumda benimsenen değerlerle çelişkiye düşüp kendisine konu diye verilenle artık uyum sağlayamaz hale gelebilir. İşte özellikle bu durumda sanat, kutsal olamayan, aşağılık, yasadışı ilan edilmiş, tabuya dönüştürülmüş olan ne varsa hepsine rağmen, önüne çıkan veya çıkarılan tüm engelleri aşarak sözünü ve rengini bulmalıdır.

Bu parçada sanatla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat, hangi ortam içinde olursa olsun kendi tarzını oluşturmalıdır.
- B) Sanatta eleştiri yoksa sanat gerçek görevini yerine getiremez.
- C) Sanat toplumun yaşam tarzına göre şekil almak zorundadır.
- D) Sanat, tabuları yıkararak gücünü bulur; değer kazanır.
- E) Her toplum, kendine özgü bir sanat anlayışı oluşturur.

11. Romanla bilimsel doğruları karşı karşıya getirmek diye bir şey düşünmüyorum elbette; ama romanın bu doğruları verme biçimi çok değişiktir. İyi romanı kötü romandan ayıran başlıca niteliklerden biri de budur. Bir Tolstoy'u bir Stendhal'i okurken kişilere, olaylara, doğaya biz de Tolstoy gibi, Stendhal gibi bakarız, onlarla anlaşmazlığa aykırılığa düşmeyiz! Anlattığı doğrular roman dünyasından bulup çıkardığımız kendi doğrularımız gibi gelir bize.

Bu parçaya göre bir romanın iyi sayılabilmesi için gerekli olan temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tolstoy, Stendhal gibi güçlü yazarların kaleminden çıkması
- B) Bilimsel doğrular ışığında yazılması
- C) Herkes tarafından tanınmış romanlar olması
- D) Vurguladığı doğruların okuyucunun doğrularıyla doğal bir uyum sağlaması
- E) Okuyucunun tanımadığı bir dünyayı ona tanıtabilmesi

10. Ulusallık tıpkı kişisellik gibi her büyük sanat yapıtına kendiliğinden yansır. Ama sonuçta ikincil bir özellik olarak kalır. Sanat eseri ne sınır tanıır ne de ulus.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Sanat, ulusal özellik taşır.
- B) Sanatta diğer kültür öğelerinin etkisi vardır.
- C) Sanat, kültürün bir parçasıdır.
- D) Sanat, kişisel özellik taşır.
- E) Sanat, evrenselidir.

12. Gelişme gösterebilmiş her toplumun sanatı, özgünlük açısından irdelenmeli, incelenmelidir. Ama şu gerçeği göz önünde tutmak koşuluyla: Sanat eseri kaçınılmaz olarak geçmişte yaratılmış olanlarla yeni koşulların olanaklarından beslenir.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Sanatın geliştiriciliğinden
- B) Sanatın toplumlara katkısından
- C) Sanatın geçmişle kurduğu bağdan
- D) Sanatın toplumu ileriye taşıyacağından
- E) Sanatın özgünlüğünden

13. Denizbilimleri deyince, birçok ülkede olduğu gibi yurdumuzda da akla gelen isim Jacques Cousteau'dur. Fakat bir arkadaşı ile ortaklaşa geliştirdiği, dalgıçların hava solumalarını sağlayan regülatör dışında Cousteau'nun denizbilimlerine en büyük katkısı, bilimsel olmaktan daha çok kamuoyunda oluşturduğu "deniz sevgisi ve duyarlılığıdır". Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerekirse, denizbilimlerinin diğer bilimlere nazaran çok daha kısa bir sürede popüler olmasında bu duyarlılığın çok büyük bir etkisi olduğunu hiç kimse inkar edemez.

Bu parçaya göre Jacques Cousteau'nun en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Denizbilimlerine yeni ürünler sunması
- B) İnsanlara denizle ilgili bilgi vermesi
- C) İnsanlara deniz sevgisi ve duyarlılığı kazandırması
- D) Denizbilimlerinin diğer bilimlerden üstün olduğunu ispatlaması
- E) Hiç kimsenin itiraz edemeyeceği gerçekleri ortaya çıkarması

15. İletişim araçlarının giderek yaygınlaştığı, elektronik iletişiminin getirdiği yeni okuma biçimleri ve görselliğin belirleyici olduğu günümüz dünyasında okuyan bireyler yetiştirmeye o kadar gereksinimimiz var ki. Okuyup düşünebilen, düşüncelerini tartışabilen, daha doğrusu gerçekten düşünebilen birey yetiştirmek günümüzün temel sorunu niteliğinde.

Bu parçanın yazarının belirttiği "temel sorun" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gençlerin bilinçsizce hareket etmesi
- B) Bireylerin düşüncelerini belirtip yorum yeteneği kazanması
- C) İletişim araçlarını en iyi biçimde kullanan bireylerin yetiştirilmesi
- D) Görselliğe önem veren insanların sayısının artırılması
- E) Elektronik eşyaları kullanmayı bilen bireylerin artırılması

14. Bazı anneler, babalar çocuklarının ilgilerini, yeteneklerini düşünmeden onları kendi bildikleri okullara girmeye zorluyorlar. Bu yüzden çocuklar, gençler istemedikleri, daha doğrusu ilgilerine, yeteneklerine yanıt vermeyen okullara, işlere girmek zorunda kalıyorlar. Ne yazık ki ilgi olmayınca sevgi olmuyor, sevgi olmayınca da başarısızlık hiç bitmiyor.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Meslek seçiminin önemi
- B) Ailelerin okul konusundaki hataları
- C) Gençlerin ilgi alanları
- D) Sevgi ve ilginin önemi
- E) Gençlerin kötü okullara gitmesi

16. Hayali geniş ve zengin olan bir sanatçı, bu özelliğini apaçık göstermesini de bilmeli. Şairin yaratma gücü yetersizse; kusurunu örtmek yolunda; dizelerini bir sürü karanlık ve belirsiz sözcüklerle bezemesi, durgun ve lekesiz suyu bulan-dırmak istemesi doğaldır.

Bu parçada geçen "durgun ve lekesiz suyu bulan-dırmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlam bütünlüğünü sağlamak
- B) Süslü söyleyişlerden kaçınmak
- C) Şiiri düzyazıya yaklaştırmak
- D) Şiirde düşünceyi soyutlamak
- E) Anlamı kapalı hale getirmek

17. Anadolu halkının bir ruhu vardı; nüfuz edemedin. Bir kafası vardı aydınlatamadın. Bir vücudu vardı; besleyemedin. Üstünde yaşadığı bir toprak vardı işletemedin. Onu cehaletin, yoksulluğun ve kıtlığın elinde bıraktın. O katı toprakla kuru göğün arasında bir yabani ot gibi bitti. Şimdi elinde orak buraya hasada gelmişsin. Ne ektin ki biçeceksin?

Bu parçada sözü edilen aydınların Anadolu halkına karşı eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyarsız olmaları
B) Kendilerini beğenmeleri
C) Özverili olmaları
D) Çok yönlü olmaları
E) Elllerinden gelen her şeyi yapmaları

19. İnsanlar kelimelerle duyar, kelimelerle düşünür. Yani insan ne kadar kelime bilirse o kadar düşünür. Milletler de öyle... Bunun içindir ki anlamı milletçe bilinen her kelimeye Türkçe gözüyle bakılmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyle çelişir?

- A) Türkçe, yabancı sözcüklerden arındırılmalıdır.
B) Kelimeler, düşüncenin anahtarıdır.
C) Her kelime düşünce dünyasında yeni ufuklar açar.
D) Anlamı milletçe bilinen kelimeler Türkçe sayılır.
E) Milletçe kullanılan her kelime Türkçeleşmiştir.

20. Kanımca genel bir kusurumuz, romanlarımızın anlatım yönünden ekonomik olmayışı. Kimi romanlarımızda konular körük gibi açılmakta; fakat zor kapanmaktadır. Eski romancılarımızın "çalakalem" yazma hastalığı, bizim kuşağa "çalatuş" yazma hastalığı olarak geçmiş görünüyor.

Bu parçada yazar, romanlarımızı hangi yönünden eleştirmektedir?

- A) Sayfa sayısının çok olması
B) Karakterlerin tam olarak canlandırılmaması
C) Konu seçiminin iyi yapılmaması
D) Sözcük seçimine özen gösterilmemesi
E) Konuyu işlerken gereksiz ayrıntılara girilmesi

18. Bakıyorum da, bugünkü şairlerimizin çoğu hep eskilerin, başkalarının gösterdikleri yoldan gidiyorlar; eskiden kalma duyguları, düşünceleri söylüyorlar. Bazılarının yeni gözükmelerine bakmayın, onlar da bundan on beş yıl öncesini taklit ediyorlar. Beş yüz yıl önceki eskidir de, on beş yıl öncesi yeni mi?

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni şiir, bugünü işleyen şiirdir.
B) Yeni şiir, eskileri taklitten uzaklaşmakla oluşturulabilir.
C) Özgün olmayan şiir, hangi dönemi taklit ederse etsin, başarılı kabul edilemez.
D) Taklit edilen zaman eskidikçe taklit belirginleşir.
E) Eski şairlerin yazdığı şiirler, her bakımdan üstündür.

İREM YAYINCILIK

İREM YAYINCILIK

CEVAP ANAHTARI							
1.	E	6.	A	11.	D	16.	E
2.	C	7.	D	12.	C	17.	A
3.	C	8.	B	13.	C	18.	C
4.	B	9.	A	14.	B	19.	A
5.	E	10.	E	15.	B	20.	E

PARAGRAF-5

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

1. Şair, hikaye ve oyun yazarı olan Aksal, denemelerini yayımladı. Aksal'ın bu üç türde de yapıtlar vermesi denemelerine daha bir sağlamlık, yorum zenginliği getiriyor. Denemelerde edebiyatın sorunlarını irdelerken söz konusu yazı türlerinin gereklerine göre yazıp çiziyor. Sorunlar ve kişiler üzerine yazarken çok katı ilkelerle değerlendirmeler yapmıyor.

Bu parçada söz edilen sanatçı ve onun eserleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Edebiyatın farklı türlerinde eserler verdiğine
- B) Hikaye, oyun ve şiir yazmasının, denemelerini güçlendirdiğine
- C) Denemelerinin de öykü oyun ve şiirleri kadar başarılı olduğuna
- D) Denemelerde edebiyatın sorunlarını da anlattığına
- E) Edebiyat dışı konularda yazarken katı bir kuralcılık içinde olmadığına

2. Baran, yeni hikaye kitabı "Anaların Hakkı"nda ustalığını belgeliyor. İnsanların dünyasına hem çevrelerinden bir gözlemci, bir tanık gibi yaklaşıyor hem de onların kendileriyle olan hesaplaşmalarını ortaya koyuyor. Öykülerdeki kişiler, kimi zaman insani bir içgüdüyle bu hesaplaşmanın içinde yer alıyor.

Bu parçada söz edilen yazar ve öyküleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eserinin, öyküdeki ustalığının kanıtı olduğuna
- B) Ele aldığı kişileri, müdahale etmeden, olduğu gibi yansıttığına
- C) Öykü kişilerinin, yazarın tanıdığı gerçek kişiler olduğuna
- D) Öykü kişilerinin kendileriyle bir hesaplaşmanın içine girdiklerine
- E) Öykülerindeki insanların kendi kendilerini sorguladıklarına

3. Fıkraları, romanları, öyküleriyle tanıdığımız Oktay Akbal'ın özgün yanlarından biri de denemeciliğidir. Edebiyatın en önemli sorunları, onun denemelerinde dile gelir. Yaşamın ayrılmaz bir parçası olan edebiyatın işlevi üzerinde dururken, bizim yazarlarımızın, evrensel edebiyat dünyasının önemli yazarlarının düşüncelerini aktarır.

Bu parçada söz edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deneme yazarlığının, önemli özgün yanlarından biri olduğu
- B) Deneme dışında başka özgün yönlerinin de olduğu
- C) Denemelerinde edebiyatın sorunlarını anlattığı
- D) Hem kendi yazarlarımızı hem de yabancı yazarları anlattığı
- E) Anlattığı yazarlar hakkındaki düşüncelerini belirtmediği

4. Usta hikâyeci Tomris Uyar, günlüklerini "Gündökümü" adı altında yayımladı. Uyar'ın günlükleri geniş boyutlu notlardan oluşuyor. Bir sanatçının kendisiyle hesaplaşmasından tutun toplumdaki konumunun irdelenmesine, hikâyelerini oluşturan görüşlerin sergilenmesine kadar zengin bir yapıya sahiptir. Dili, doğru ve yalın bir Türkçedir. Günlük edebiyatına farklı bir bakış açısı getirmiştir. Ayrıca bir özeleştirici niteliği de taşımaktadır.

Bu parçaya göre Tomris Uyar'ın günlükleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çok çeşitli konuları işlediği
- B) Sade ve hatasız bir dille yazıldığı
- C) Diğer günlüklerden farklı olduğu
- D) Yazarın kendine eleştirilerini de içerdiği
- E) Yazarını bütün yönleriyle tanıttığı

5. Günümüzde yaygın bir yanlış var: Bilimin kesin olduğu inancı çağdaş yaşayışın, çağdaş uygarlığın değişmez temeli olan bilimsel kesinlik. Oysa sürekli bir değişiktir bilimi var edip ayakta tutan. Bilim bilgi üretir; bilimsel doğrulardır bunlar. Ancak bilim sonsuz bir yenilenme içindedir. Bilimde öne sürülen her doğru, yanlış olduğu henüz kesinlikle belgelenmemiş olan doğrudur. Birtakım koşullardan ötürü doğru sayılan bilgilerdir bunlar.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Bilim sürekli bir arayış içindedir.
- B) Bilimsel bulguların doğruluğu tartışılmaz.
- C) Bilimde tam kesinlik yoktur.
- D) Bilim sürekli olarak gelişmektedir.
- E) Bilimsel kesinlik yanlış anlaşılmaktadır.

6. Çevrenin, endüstri atıklarıyla kirlenmesi sonucu, doğa dengesi gittikçe bozulmaktadır. "İnsanın" ortaya çıkmasıyla ve özellikle teknolojik dönemde, fiziksel çevre hızla değişmiştir ve hızla değişmeye devam etmektedir. Ancak türlerin yeni ortama uyum sağlayabilme hızları, bu hızın çok gerisinde kalmaktadır. Bunun sonucu olarak da kimi türler tükenmekte ya da tükenme tehlikesiyle yüz yüze gelmektedir. Bunlar arasında "insan" da vardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi yoktur?

- A) Doğa dengesinin bozulmasına karşı önlemler
- B) Teknolojik gelişmelerin sonuçları
- C) Çevre kirliliğinin canlılar üzerindeki etkileri
- D) İnsanın gelecekte nasıl koşullarda yaşayacağı
- E) Doğa dengesinin bozulma nedenleri

7. Ben kendi hesabıma sanatım olmadan yaşamam. Ama bu sanatı her şeyin üstüne koymuş da değilim. Tersine, onsuz edemeyişim, onun beni herkesle bir etmesi ve olduğumdan başka türlü olmaksızın herkesle bir düzeyde yaşatmasıdır.

Bu görüşü savunan bir kimsenin, aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Sanat, sanatçıyı insanlardan ayrılmamaya, onlarla birlikte olmaya zorlar.
- B) Sanatçı, kendisini başkalarından ayrı gördüğü için, sanatı seçmiştir.
- C) Sanat, sanatçıyı en gündelik ve en evrensel gerçeğe, insana bağlar.
- D) Sanat, benim için tek başına tadı çıkarılan bir şey değildir.
- E) Sanat, bence çok sayıda insanı, ortak acılar ve sevinçlerle coşturacak görüntüleri, biçimleri bulmaktır.

8. Edebiyat ürünlerinde her şey insan açısından dile getirilir. Dil, günlük konuşma dilinin sınırları dışına çıkılarak estetik tat ve yaşantı verecek biçimde kullanılır. İnsan ve toplum gerçeğinin türlü yönleri bir seçme, bir ayıklamadan geçirilerek yansıtılır. Bütün bunlar, doğrudan, öğretici bir yolla değil, sezdirici, yaşatıcı bir yaklaşımla gerçekleştirilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan görüşle bağdaşmaz?

- A) Edebiyat eserleri insana bir şeyler öğrettiği sürece kalıcılığı yakalar.
- B) Yaşam, edebiyat değildir, edebiyatı besleyen bir kaynaktır.
- C) Edebi yazılarda genellikle öğretici, terimsel bir dil kullanılmaz.
- D) Sanat ve edebiyat yapıtlarının çizdiği dünya, gerçekçiliğin körü körüne bir kopyası değildir.
- E) Edebiyat ve sanat, insana insanın gözüyle bakar.

9. Eski ve kökleşmiş bir düşünceye göre bir sanat eseri, aldıkları eğitim ve toplumsal konumları ne olursa olsun, bütün insanları etkileyebilmelidir. Çünkü insana seslenir. Ama şurası da bir gerçektir ki sanattan daha çok anlayan, daha çok tat alan, bilenlerden oluşan küçük bir kitle hep var olagelmıştır. Önemli olan, bilenlerden oluşan bu küçük kitleyi, bilenlerden oluşan büyük bir kitleye dönüştürmektir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın başlığı olamaz?

- A) Sanat ve İşlevi
- B) Sanatın Oluşumu
- C) Sanatın İnsana Yaklaşımı
- D) Sanat ve Toplum
- E) Sanatın İnsana Katkısı

11. İstanbul'un yeni yapılaşma kültüründe tarihi mekana, tarihi silüete, insana ve tarihe saygı daha çok inşaat alanı elde etme çabaları içinde erimiştir. Yine de, uzun sürede, tarihin bugüne kadar getirdiklerinin toprak yağmacılarından daha güçlü çıkacağı umudunu sürdürebilir; bunun için, tarihi de yanımıza alarak, savaş verebiliriz.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın başlığı olmaya uygun değildir?

- A) Yağmacılara Yenildik
- B) Artık İzin Vermeyelim
- C) İstanbul İçin El Ele
- D) Tarihin Yok Edilişi
- E) İstanbul Yağması

İREM YAYINCILIK

İREM YAYINCILIK

10. Şair, kendi yaşamına bir anlam vermek için olduğu kadar yaşamı anlamlandırmak için de yazıyor. Her sözcükle yeniden doğuyor, yeniden ölüyor. Üstelik geleceği konusunda hiçbir güvenceye de sahip değil. Bir tür Sisypheos'tur yazan kişi: Her gün bir tepeye çıkarmaya uğraşır uğursuz bir kayayı; ama kayayı, tam tepedeyken yeniden aşağı yuvarlanır.

Bu parçadan şairle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Şairler dünyanın yaşamaya değer olduğunu gösterir.
- B) Şair, ürünleriyle kendi yaşamını anlamlı kılar.
- C) Şairler için güvence söz konusu değildir.
- D) Geçim koşulları bazı sanatçıları karamsarlığa sürükler.
- E) Şairlik, sürekli bir uğraş gerektirir.

12. Ben, bu kitapta, sorunları gelişigüzel; ama gerçeklere uygun bir biçimde ele aldım. İyice öğrendiğim nokta şudur: Bütün bir insan ömrü ülkemizde olup bitenlerin yüzde birini bile tanımaya yetmez. Hem sonra vurdumduymazlığım, aceleciliğim, deneyim eksikliğim beni öyle yanlışlara düşürdü ki her sayfada yapılacak bir düzeltme bulunabilir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Kitabı oluştururken neyin farkına vardınız?
- B) Anlatımınızın savruk olduğu söyleniyor, siz ne diyorsunuz?
- C) Kitabınızda sorunlara yaklaşımınız objektif miydi?
- D) Böyle bir konuda deneyim eksikliğiniz sorun doğurdu mu?
- E) Soruları ele aldınız; ama sorunlara çözüm üretme konusunda kendinizi eksik hissettiniz mi?

13. Zeynep Sayın; "Mithat Şen ve Beden Yazısı" adlı kitabında, Şen'in bilgisayar ortamında gerçekleştirdiği üç beden serisi üzerinden, beden sorunsalını Batı ve Doğu eksenlerinden kırarak biçimde kurgulamayı amaçlamış görünüyor. Görünüyor diyorum; çünkü kitap, yazarının niyetinden başka bir şeyi gerçekleştiriyor temelde. Batı ve Doğu evrenbilimleri içerisinden varlık var olan ayırımının keşiştiği bir yarılma alanından, her iki geleneği tümüyle ayrışık birer alan olmalarının ötesinde yorumlamanın olanaklarını araştırıyor.

Bu parçadaki yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kitabında niyetinden farklı bir iş gerçekleştirmiştir.
- B) Doğu ve Batı'nın birbirinden farklı olmasının ötesinde bir eser oluşturmuştur.
- C) Bilgisayar ortamında üç beden serisine dayanacak bir eser oluşturmuştur.
- D) Kitabında beden sorunsalını Doğu ve Batı ekseninden kurgulamayı amaçlamıştır.
- E) Doğu ile Batı'nın diğer uluslar için birer önder olduğunu eserinde anlatmıştır.

İREM YAYINCILIK

14. Bilimsel araştırmalarda önyargıya ve duygusallığa yer yoktur. Fakat tarih, edebiyat, sosyoloji gibi toplumsal sahalar bu açıdan pek şanslı sayılmazlar. Ülkemizde bilhassa Cumhuriyet'ten sonra geçmiş, topyekün bir yanlış değerlendirmeye tabi tutulmuş ve uzun yıllar bu hatalı yorum ve değerlendirmeler kabul görmüştür. Ancak son yıllarda tarih ve edebiyatımıza karşı duyulan ve bilimsel kriterlerden yoksun olmayan bir ilgi söz konusudur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tarih, edebiyat, sosyoloji gibi alanlarda duygunun işe karışabileceği
- B) Son dönemde tarihe ilgi duyulduğuna
- C) Cumhuriyet'ten sonra tarihle ilgili yanlış yorumlar yapıldığına
- D) Bilimsel araştırmalarda duyguya yer verilmediğine
- E) Tarihçilerin tarih boyunca acı çektiğine

İREM YAYINCILIK

15. Hastalıklardan korunmak tedaviden daha garantili ve kolay bir yoldur. Bu durumu kalp –damar hastalıklarıyla ilgili risk analizleri de doğruluyor. Eğer elli yaşından genç ve kalp hastalığı riski fazla olan biriyse "kalp riski" ni yönetmeniz daha da önem kazanıyor. Hastalık bir kez ortaya çıktığında geriye dönmek, riski faktörlerini ortadan kaldırmak ya da azaltmak güçleşiyor, başarı şansı azalıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanların hastalıklarından kolay biçimde korunabileceğine
- B) Elli yaşından küçüklerin "kalp riski" konusunda dikkatli olması gerektiğine
- C) Hastalıklardan korunmaya çalışmanın iyileşmeye çalışmaktan kolay olduğuna
- D) Kalp hastalığı ortaya çıktığı zaman işlerin zorlaştığına
- E) Kalp hastalığı riski fazla olanların kendine dikkat etmesi gerektiğine

16. Son zamanlarda tarih konulu roman yayımında önemli bir artış olduğu görülüyor. Bu durum , korkarım ki edebiyat için kaygılanan kişilerin "yetti artık" diye yaka silkeceği bir duruma geldi. Böyle bir tepki, "moda olduğu için" yazılan "piyasa işi" tarih romanlarına dönük olacağı halde, ne yazık ki tarih romanını piyasa işi olmakla itham etmeye varacak olan bir tehlikeyi de yanında getirebilecektir.

Bu parçada yakınılanlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tarih konusunda çok sayıda kitap yayımlanması
- B) Tarih konulu kitapların moda halini alması
- C) Tarih konulu kitapların piyasa işi olması
- D) Tarih konulu kitapların yanlış algılanabilmesi
- E) Tarih konusunda eser verecek nitelikli yazar eksikliği

17. Dil, tarih boyunca insanların tek anlaşma aracı olmuştur. Bu yüzden, ulusu oluşturan en önemli unsurdur. Dil aynı zamanda bağımsızlığın kaynağıdır. Dilini kaybeden bir ulus bağımsızlığını da kaybeder. Bu nedenle bir ulus, siyasi bağımsızlığına gösterdiği özeni, dilinin bağımsızlığı için de göstermelidir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Toplulukların, siyasi bağımsızlıklarına gösterdikleri özeni, dil konusunda da göstermeleri gerekir.
- B) Dil ve bağımsızlık arasında paralel bir ilişki vardır.
- C) Dil, toplumları ayırt edici en önemli unsurlardan biridir.
- D) Dil, insanların çağlar boyunca anlaşmalarını sağlayan temel öge olmuştur.
- E) Dile önem vermeyen toplumlar modernleşme evrimini tamamlayamazlar.

18. Ben her okuduğum romanla asıl kendime yaklaştığıma inanıyorum. Neden söz ederse etsin beni, başkalarını, yaşamı tanıtır romancılar; varoluşunun gizli örtülerini bir bir kaldırır benden. Balzac, "Eugenie Grandet"i yazmasaydı, gecem gündüzüm bencillerle geçtiği halde nereden bilecektim bencilliği? "Kızıl ile Kara" olmasaydı benim de öz gelişmemden haberim olmayacaktı.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Roman insanın çevresini tanımaya yardımcı olur.
- B) Roman insanın kendini tanımaya yardımcı olur.
- C) Roman, edebiyatın en kapsamlı yazı türüdür.
- D) İnsanlar romanda kendi yaşamlarına ait bir şeyler bulurlar.
- E) Romanın konusu ne olursa olsun sonunda insan ve yaşamla ilgilidir.

19. Kişiliğime yönelmiş övgüleri alkışlamak ya da yergileri kötülemek istemem. İyi niyetli, gerçeğe uygun her eleştiriye saygım var. Burada amacım o eleştirmenin beni nicedir rahatsız eden bir yanına parmak basmak. Yıllardır süregelen bir sınırcı tutumun düzelmesine yardımcı olmak...

Böyle düşünen bir yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Haksız eleştirildiği için kırılgan
- B) Eserlerinin eleştirilmesinde alıngan tutum sergileyen
- C) Ölçülü eleştirilere açık ve saygılı
- D) Objektif değerlendirmelere karşı gerçekçi
- E) Kendisini yerenleri kötülemek istemeyen

20. Romanların bazı bölümleri, önceden zihinde iyice hazırlandığı için olacak, gayet kolay yazılır. Bazı yerleri de olağanüstü zordur. İnsan yazar, beğenmez ne kadar uğraşsa kendisini tatmin edemez; çileden çıkar. Elli altmış satır yazmış, bir adamı tarif etmek istemişsiniz. Fakat bilirsiniz ki iki satırla bu adam daha iyi anlatılır. Yazar, bozar; tekrar yazar, tekrar bozarsınız.

Bu sözleri söyleyen bir romancı aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Kusursuz yazmaya özen gösteren
- B) Yazdıklarını zor beğenen
- C) Çalakalem yazan
- D) İnce eleyip sık dokuyan
- E) Kılı kırk yaran

CEVAP ANAHTARI

1	C	6	D	11	A	16	E
2	C	7	B	12	E	17	E
3	E	8	A	13	E	18	C
4	E	9	B	14	E	19	B
5	B	10	D	15	A	20	C

PARAGRAF-6

ANLATIM BİÇİMLERİ

1. Yine bir şiir yarışmasına jüri olarak katıldım. Çok sayıda şiir okundu. Çeşitli şiirlere ödüllere verdik. Bu yarışmada ödül alan yapıtlar gerçekten güzel, hatta muhteşem yapıtlardır. Peki ödül alamayanlar? Onlar kötü müydü? İşte nu noktada şiir yarışmalarının faydasız olduğunu düşünüyorum. Jüri olarak katılsam da bu yarışmaları şiir adına zararlı görüyorum. Ödül alamayan genç sanatçılar müthiş bir moral çöküntüsüne uğruyor. Jürinin tam tarafsız olamaması, olmaması da bu işin çabası.

Bu parçada anlatım için aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Parça bütünüyle nesnel bilgiler içermektedir.
- B) Öyküleyici bir yol izlemiştir.
- C) Betimlemeler yapmıştır.
- D) Tartışmacı bir anlatım kullanılmıştır.
- E) Tanım cümleleri kullanılmıştır.

2. Denize kıyısı olan şehirler, güzellik yarışına birkaç değil, beş on adım önce başlıyor bence. İstanbul, İzmir, Antalya bunlardan birkaçı sadece. Mersin de bu şehirler kadar güzel bir yer. Deniz kıyısında oldukça geniş bir alanda çok güzel dekorlanmış bir park var. Mersin'deki tarihi kalıntıların benzerleriyle süslenmiş, süs havuzları ve yemyeşil çiçekler içinde... Gündüz ve gece bu alanda yürüyüş yapmak, bisiklet sürmek çok keyifli olsa gerek. Biz de iki günlük de olsa bu zevki tadıyoruz. Ancak hava aşırı derecede sıcak ve nemli. Ayrıca çok yüksek apartmanlar manzarayı gölgeliyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırılmaya yer verme
- B) Eksiltili cümle kullanma
- C) Betimlemelere yer verme
- D) Öykülemeye yer verme
- E) Alıntılara yer verme

3. Kapadokya... İki yanardağ arasında kalmış bir düzlükte akıl almaz güzellikteki taşların görsel şöleni... Kaçışlar, mağaraların içinde geçirilen, yerin yedi kat altına saklanan yaşamlar... Kapadokya, yani güzel atlar ülkesi... Ürgüp, Avanos ve Nevşehir arasında bir rüya... İki defa gittik, ikisi de sonbahardaydı. Ağaçların turuncuya dönen yapraklarıyla mağara evlerin arasında yürüyerek, kalyaları tırmanarak ortamın güzelliğini izledik.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsana özgü özellikler doğaya aktarılmıştır.
- B) Eksiltili cümlelere çokça yer verilmiştir.
- C) Betimlemeyici öğelere yer vermiştir.
- D) Anlatılanlara beğeni duygusu katılmıştır.
- E) Yorum özelliği taşıyan cümleler vardır.

4. Yurt dışına seyahat etmeyi sever misiniz, bilmem. ama bir akşam üzeri Budapeşte'ye gidip Kraliyet Sarayı'nın burçlarını izlememizi şiddetle tavsiye ederim. Sarayın bahçesinden şehri izlemeye doyum olmadığımı söyleyebilirim. Buradan bakıldığında görülen Tuna Nehri'ni sadece aşık- lar mavi olarak görmüş. Tuna'ya ve şehre bakan yedi burç, merdivenleri ve teraslarıyla çok etkileyici bir manzara oluşturuyor. Sarayın arkasındaki kafeler, ilginç dekorasyonlarıyla hemen ilginizi çekecektir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Kişisel düşüncelere yer verilmiştir.
- B) Bir doğa olayı ayrıntılarıyla anlatılmıştır.
- C) Anlatılanlar sohbet havası içinde okura yansıtılmıştır.
- D) Betimleyici öğelerden yararlanılmıştır.
- E) Görmeyle ilgili ayrıntılar kullanılmıştır.

5. Yeni sosyal hareketlerin temelini oluşturan özel hayat alanı tarih boyunca "başiboş" bırakılmış. Kurumların, iktidarın toplumsal dokuya nüfuz etmesi, bireylerin gündelik hayatında cisimleşmesi sınırlı kalmıştır. Deyim yerindeyse siyasi iktidar topluma, özel hayata dışarıdan uygulanmış, toplum da gündelik yaşamında ürettiği iktidar ilişkilerinin farkına pek varmamış. Özel yaşamın önem kazanması gelişen kapitalizmin beraberinde getirdiği bireycilikle başlıyor.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme
- B) Tartışma
- C) Açıklama
- D) Tanımlama
- E) Betimleme

7. Yeraltında çalışmak gibi fotoğraf çekmenin de çok özel koşulları var. Flaş ya da benzeri bir yapak ışık kullanmamayı en başta kabul etmek zorundasınız. Çünkü bu tip cihazlar grizu tehlikesi yaratabiliyor. Bu sorunu çözmek için yüksek hızda film kullanmakta yetmiyor. Günboyu, yanınızda kafa lambaları ile dolaşan ve bazen sayıları 10'a varan işçilerin size yardımcı olmaları gerekiyor. Bu durumdan ayrıntılı olarak söz etmek gerekirse; yeraltında ışık fotoğrafçıya hep sorun oluyor. Her taraf kömür karası olduğu için ışığı hep bir yerden yansıtmak, sektirmek mümkün değil.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisine yer verilmektedir?

- A) Tartışma
- B) Açıklama
- C) Tanık gösterme
- D) Betimleme
- E) Öyküleme

6. İkinci dilden çeviriye itirazdaki düşünce nedir? Çeviri hep bir şeyleri yitirir; iki kat çeviri iki kat yitime neden olur. Hatta denemeler yapılmıştır. Bir metin(şiiir sevilen bir deneme örneğidir) ardışık biçimde çeşitli dillere çevrildikten sonra, son çeviri özgün metinle karşılaştırdığında tanınmaz hale gelmiştir. Bu gibi örnekler çevirinin içsel sorunlarını saydamlaştırmaktan çok bir endişe halinin dışavurum ve bu endişe hali, bizim çeviriyle ilişkimizde de ulusal bir özelliğimiz.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisine yer verilmiştir?

- A) Açıklama
- B) Betimleme
- C) Örnekleme
- D) Tartışma
- E) Öyküleme

8. Ülkemiz 1983'te UNESCO, Dünya Miras Sözleşmesi'ni imzaladı. Ülkemizde yer alan Pamukkale, Truva, Hattuşaş, İstanbul'un tarihi alanları gibi dokuz bölge, Dünya Kültür Miras Listesi'ne kaydedildi. Ülkemizin sahip olduğu ve kültürel güzelliklere baktığımızda dokuz sayısı çok az gibi geliyor bana. Ülkemizin farklı yerlerini gezdikçe dokuz değil, doksan yeri de kaydettirsek yeterli olmayacak.

Bu parçanın anlatımıyla aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Nesnel cümleler kullanma
- B) Sayısal bilgiler verme
- C) Kişisel görüşleri yansıtmak
- D) Betimleme yapma
- E) Açıklama yapma

İREM YAYINCILIK

İREM YAYINCILIK

9. "Türk Modernitesi ve Mistik Romans", iddialı bir çalışma ve Osmanlı edebiyatı alanında yıllardır sürdürülmekte olan filolojik çatışmaları, Amerika'da yaygın olan eleştiri kuramları ışığında yeniden değerlendirmeyi amaçlıyor. Çalışmanın konusu Şeyh Galip ve "Hüsn ü Aşk" adlı eseri. Fakat çalışmanın ardındaki temel kaygı, Osmanlı edebiyatının, kıyılarında dolaşan ancak içerlerine girilmeyen bir alan olmaktan kurtarmak olarak hissediliyor.

Bu parçada yazar, aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisinden yararlanmıştır?

- A) Betimleme
- B) Örnekleme
- C) Öyküleme
- D) Tartışma
- E) Açıklama

11. Biz insanların ürettiği, fizik gücümüzle kullanabildiğimiz bisikletlerimiz var altımızda. Tırmadıkça doğa güzelleşti. Doğa güzelleştikçe biz yükseldik. Dağcılar yüksekliğin insana verdiği olağanüstü hazzı daha iyi bilir. Bisikletle yukarı doğru pedal bastıkça haz da yükseldi.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanık gösterme
- B) Açıklama
- C) Karşılaştırma
- D) Betimleme
- E) Tanımlama

10. Toplumsal değerlerle ilgili yargılar, ancak bir bütünlük arzettiklerinde bu bütünlük tartışmaya değer olgularla ortaya koyduğunda geçerlilik kazanır. Evrensel değerler olarak çağrılan bilgi kırıntıları ancak ciddi çabalar ile bütünleştikleri zaman ve olumsuzlanabilirlik taşıdıklarında, toplumlar ile ilgili yargılar genelleştirmelere tabi tutulabilir. Elbette burada kastedilen olumsuzlanabilirlik.

Bu parçada yazar aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisinden yararlanmıştır?

- A) Öyküleme
- B) Açıklama
- C) Betimleme
- D) Tartışma
- E) Kanıtlama

12. Kalabalık bir feribot kuyruğu ve yarım saatlik yolculuk sonunda uzun zamandır görmek istediğim Bozcaada'ya yaklaşıyoruz. Neden adı Bozcaada, diye sormaya gerek kalmadığını tepelerin görünüşünden anlıyoruz. İskeleye yanaşırken önce sert bir rüzgar, arkasından Bozcaada Kalesi karşılıyor bizleri. Arabayla arabanın tepesine, rüzgar türbinlerine gidiyoruz. Ülkemizin 3.büyük enerji santrali, elektrik üretmeye 2000 yılında başlamış. Bölgenin elektrik ihtiyacının %90'ını burası karşılıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatıcı, duygularına da yer vermiştir.
- B) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- C) İşitsel öğelere yer verilmiştir.
- D) Olaylar oluş sırasına göre anlatılmıştır.
- E) Dokunma duyusuna yer verilmiştir.

13. Kimisi teknesinde yalnız, kimisi gruplar halinde rihtimde balıkçılar ve yoğun bir faaliyet... Eller mekik gibi çalışıyor, ağılar onarılıyor. Tekneler yıkanıyor, gece iri sardalyalarla dolu dönecek kasalar kontrol edilip yeniden güvertelere diziliyor. Bu arada, balığın kaçta gittiğinden, teknelerin motor güçlerinden, trol ve gırgır teknelerinin balığa verdiği zarardan konuşuluyor. Ara sırada öteki başka gruplara neşeli laflar atılıyor.

Bu parçada hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Benzetme
- B) Açıklama
- C) Tartışma
- D) Betimleme
- E) Öyküleme

15. Gezi yazısı, bir kişinin veya bir grubun, yurdun değişik bölgelerine ya da başka ülkelere yaptıkları gezilerle ilgili yazılardır. Gezi yazarı gezdiği yerlerin hem kendisi hem de okuyucuları için önemli gördüğü özelliklerini kaleme alır. O bölgenin kültürel, jeopolitik, doğal ve tarihi özelliklerini eserine yansıtır. Halkın gelenek, görenek ve töreleriyle ilgili bilgiler verir. Gezi yazısı, röportaja göre daha uzun ve geniş kapsamlıdır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanım cümlesine yer verilmiştir.
- B) Açıklayıcı bir üslup kullanılmıştır.
- C) Nesnellik ağır basmaktadır.
- D) Olaylar oluş sırasına göre anlatılmıştır.
- E) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.

İREM YAYINCILIK

İREM YAYINCILIK

14. Sultanahmet'e ilk kez giden birinin dikkatini hemen minareler çeker. Öyle ki yedi tepeli şehrin bu semti, dünyanın tek altı minareli camisi olan Sultanahmet'i ve minareleri birbirinden farklı Ayasofya'yı barındırır. Alçakgönüllü beyaz rengi ile mahallenin uslu çocuğu Sultanahmet'e karşı, Ayasofya karşınızda durur ve kulağınıza efsaneler fısıldar.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
- B) Gözlem gücünden yararlanılmıştır.
- C) Özne cümlelere yer verilmiştir.
- D) Kurallı cümleler kullanılmıştır.
- E) Örnekleme yer verilmiştir.

16. Ülkemizde şiire ilişkin ne yazsan sataşma diye algılanıyor. Buna bağlı olarak "En iyi savunma saldırıdır." diyenleri önemsemiyorum. Yalnız birçok şair, şiirle ilgili yazıların "şiirin iyi ve kötü yönleriyle değerlendirilmesi, şiir kriterlerine göre bir yere oturulması" demek olduğunu bilir. Fakat yine de şiiri hakkında hep övgüler yazılsın ister.

Bu parçada düşünceyi geliştirmek için özellikle aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme
- B) Karşılaştırma
- C) Tartışma
- D) Örnekleme
- E) Tanımlama

17. Edebiyat tarihinin işi, edebi şahsiyet ve eserleri, gerek ferdi ve gerek sosyal bakımdan sebep ve neticeleriyle genel oluş içinde birleştirmektir. Estetik ise, tam tersi, edebiyatı zaman ve mekandan ayırarak yalnız edebi vakıa önündeki ilimsel hayretimizi tatmine çalışır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Benzetme
B) Tanık Gösterme
C) Alıntı Yapma
D) Karşılaştırma
E) Örneklendirme

18. Uçtan uca ipek halılarla kaplı, beyaz pervazlı, geniş pencerelerinden dolan yasemin kokulu, masmavi gün ışığıyla yıkanan, saçakları nakışlı ak ahşapla bezeli bir köşkle başlamıştı hayatı. Amcasına ait, korusunda bülbüller şakıyan, dolunayın sırma saçlarıyla okşadığı bu köşkte büyümüştü.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki öğelerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama
B) Karşılaştırma
C) Betimleme
D) Öyküleme
E) Tanık gösterme

19. Gözlem yapmak, bir eğitim işidir; varlıklara bakmayı gerektirir. Gözleme çok önem veren Montaigne, "Her insan, gördüğünü anlatır" der. E. Goncourt'da gözlemin bir eğitim işi olduğunu şu sözleriyle belirtir: "Görmeyi öğrenmek uzun çıraklık dönemi ister."

Bu parçada yazar, düşüncesini inandırıcı kılmak için, aşağıdakilerden özellikle hangisine başvurmuştur?

- A) Karşılaştırma
B) Tanık gösterme
C) Tanımlama
D) Örnek verme
E) Benzetme

20. Assos, Behramkale veya Behramköy adıyla da biliniyor. Köy içinde tepeye çıkan daracık taş sokaklar boyunca köylülerin rengarenk ürünlerini sattıkları tezgahlar sıralanıyor. Gittiğimizde sabahın erken saatleri ve havanın da rüzgarlı olmasından dolayı tezgahları yeni açılma da, buranın meşhur kekiğini alma şansımız oldu. Assos, limon ve dağ kekiği kokusuyla gerçekten çok güzel. Bölgedeki evlerin bir kısmı pansiyon ve lokanta olarak işletiliyor. Antik çağlarda çok önemli bir yer olan Assos'ta 230 metre yükseklikte tarihi eserler var. MÖ yüzyılda yapılan eserleri gezmeyi başardık.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öykülemeye yer verilmiştir.
B) Betimleyici öğeler kullanılmıştır.
C) Açıklayıcı bilgiler verilmiştir.
D) Öznel cümlelere yer verilmiştir.
E) Örneklere başvurulmuştur.

CEVAP ANAHTARI

1	D	6	D	11	C	16	E
2	E	7	B	12	C	17	D
3	A	8	D	13	E	18	C
4	B	9	E	14	E	19	B
5	B	10	D	15	D	20	E

PARAGRAF-7

KARMA TEST

1. (I) Türkiye'de kitap dağıtımı bir facia. (II) Çok fazla dağıtım şirketi var, yani ciddi bir dağıtım ağı yok; babadan kalma yöntemler ve sistemsizlik yüzünden, oturmuş, istenilen ölçüde ve yaygın dağıtım ağı oluşturulmayışının sancılarını bütün yayıncılar çekiyor. (III). Kitap belki de ülkenin en kötü dağıtılan ürünü. (IV) Anadolu'da kitabevi neslinin tükenmeye yüz tutuşu, 80'li yılların başına kadar uzanıyor. (V) Halihazırda, büyük şehirlerde bile ancak merkezi yerlerde istediniz kitabı bulabilirsiniz. (VI) Bulabilirsiniz diyorum, çünkü onun bile garantisi yok.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangiyle ikinci paragraf başlar?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Uluslararası göçlerin kontrolü, 21. yüzyılın en tartışmalı, üzerinde uzlaşması en güç ve kimilerine göre de en acil konularından biri. Aslında göç, kökenleri insanların yiyecek bulmak amacıyla gezinmeye başladıkları zamanlara dayandırılabilir kadar eski bir olgu. Ancak, uluslar arası göçlerin bugünkü anlamını kazanması, insanların ülkeler arasında gidip gelmelerini sınırlandıran pasaport ve vize uygulamalarının ortaya çıktığı 20. yüzyılda başladı.

Bu parçaya göre "göçler" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vize ve pasaport uygulamaları 20. yüzyılda başlamıştır
B) Göç, oldukça eski tarihe dayanan bir olgudur.
C) Göç insanların yiyecek bulması amacıyla başladığı bir eylemdir.
D) Uluslar arası göçler çağımızın en tartışmalı konularından biridir.
E) Göç eden uluslar, ekonomik durumu kötü olan insanlardan oluşur.

3. Atık sularla geçen gün biraz daha kirlenen ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan Sultansazlığı Kuş Cenneti'ni kurtarmak için bir proje hazırlandı. Proje dahilinde Develi ilçesinde yapılacak bir artıma tesisi ile kanalizasyon atıklarının Sultansazlığı Kuş Cenneti'ni kirlenmesi önleneyecek. Bu proje hayata geçirildiğinde Develi ilçesinin kolektöründen alınacak atık sular, biyolojik arıtması yapıldıktan sonra 5 kilometre uzunluğundaki kapalı bir hatla DSI'nin çevre tahliye kanallarına bağlanacak.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama
B) Betimleme
C) Öyküleme
D) Karşılaştırma
E) Tartışma

4. Yazdıklarımı yüksek sesle kendime okurum. İlk hatalarımı bulur, düzeltirim. Sonra dostlarıma veririm okuyup eleştirmeleri için. Bunların mutlaka yazar olması gerekmez. Her okuyucu bir eleştirmendir bençe. Namık Kemal'in dediği gibi, göz kendi kusurunu göremez. Bu nedenle okuyucuların görüşlerinden peşin peşin yararlanmak en iyisidir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Romanınızı kendinize okumanın yararı var mıdır?
B) Bir okuyucu, sanatçının ürünlerine nasıl katkı sağlar?
C) Bir eserinizi tamamladıktan sonra neler yaparsınız?
D) Eleştirmenin mutlaka bir yazar olması gerekli midir?
E) Okurun görüşlerinin yazara bir faydası olur mu?

5. (I) 25 yıl önce benim asistanlığım döneminde, kliniğimizde sezaryen oranı çok düşüktü. (II) ABD'de ise o zaman yüzde 35-40 sezaryen yapılıyordu. (III) Bu yöntemi kullanmada birçok Avrupa ülkesinin gerisindeyiz. (IV) Bizde ise sezaryenden kaçınıldığı için bebek kaybı, annede komplikasyon oranının yükseldiği, risk teşkil ettiği düşünülüyordu. (V) Yani; doğum güvenliği tartışılıyordu. (VI) Bugün tartışma farklı boyutlarıyla sürüyor.

Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Çocuk ve gençlik edebiyatı 18. ve 19. yüzyılda tarihsel, ekonomik ve sosyolojik koşulların etkisiyle bir gereksinme olarak ortaya çıkmış ve günümüze dek gelişerek yerleşmiştir. Endüstrileşme, üretim ilişkilerindeki değişiklikler, aile içi görev farklılıkları, burjuva sınıfının oluşması, eğitim sistemindeki değişimler bu yazın alanının varlığını gerekli kılmıştır.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuk edebiyatının son dönemi
B) Çocuk ve gençlik edebiyatının sorunları
C) Çocuk ve edebiyatının hayatımızdaki yeri
D) Çocuk ve gençlik edebiyatının temel görevleri
E) Çocuk ve gençlik edebiyatının doğuşu ve gelişimi

7. Bundan sonraki etaplardan hiç geçen olmamış, keşfi havadan yapılmış, bu yüzden yola çıkar çıkmaz yolları şaşırmaya başladık. Ormana girdikten bir süre sonra derin bir dereyi geçtik. Köprü niyetine sadece iki çürük kütük kalmıştı. Alüminyum raylarla köprü desteklenip yavaş yavaş sırat köprüsünden geçer gibi geçildi. Hava çok sıcak ve güneşliydi. Birkaç yüz metre ileride çok daha derin bir dere yatağı çıktı önümüze. Köprü yıkılmıştı, bu yüzden yandan dereye inilip dere içinden gidildi.

Bu parçada hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Tanımlama
B) Tartışma
C) Açıklama
D) Öyküleme
E) Betimleme

8. Her günkü varlığıyla ışığın, günlük yaşamımızda pek de farkında olmadığımız, zaten üzerinde bile düşünmediğimiz ne çok özelliği olduğunun ayırına varmak, fotoğrafçıyı sıradanlıktan uzaklaştıran en önemli etken. Bu metin sadece ışığa dair temel bilgileri içeriyor. Işığı kullanmak, ışıkla oynamak, hatta bazen denetleyebilmek, fotoğrafa olan merakınızın düzeyiyle, yapacağınız deney ve çekimlerin çok sayıda olmasıyla ilgili. Işık diğer tüm sanat dallarından farklı olarak fotoğrafta bir üslup, bir anlatım biçimi de aynı zamanda.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Fotoğraf sanatçılarının zor bir meslek seçtiğine
B) Işığın diğer sanat türlerinden farklı özelliğinin olduğuna
C) Işığın bazı özelliklerinin farkında olmadığımızı
D) Işığın fotoğrafçılığı sıradanlıktan çıkardığına
E) Fotoğrafta merak düzeyiyle denetleme düzeyinin ilgili olduğuna

9. Bir çadırda arayacağınız en temel özellik iki katlı olmasıdır. Çadırın kendisini oluşturan iç kısmı hava geçiren ince sentetik kumaştan, dış kısmını oluşturan tentesi ise su geçirmez özellikte naylon veya daha iyisi polyesterden olmasıdır. Polyester UV ışınlarından etkilenmediği gibi yağmurda ıslanınca da sarkmaz. Yine su geçirmez sağlam bir sentetik kumaştan yapılmış çadır tabanı mutlaka kenarlardan yükseltilmiş olmalıdır.

Bu parçada çadırla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Çadır tabanının kenarlardan yükseltilmiş olması gerektiğine
- B) Çadırın herkes tarafından kurulabilecek bir araç olduğuna
- C) Çadırın dış kısmının naylon veya polyester gibi su geçirmez maddeden olması gerektiğine
- D) Çadırın en önemli özelliğinin iki katlılık olduğuna
- E) Çadırın iç kısmının hava geçiren ince kumaştan olması gerektiğine

10. Ülkesinde ve tüm dünyada yaşanan toplumsal olaylar karşısında böylesine duyarlı ve ürün verme açısından böylesine verimli başka bir şair bulabilmek belki de olanaksızdır. Bunun yanı sıra anlattığı olayların soğukkanlı bir tanığıdır. Tutkuları, umutları, inançları, sevgiler ve acılarıyla bir insan olarak anlattığı olayların içindedir. İster tarihten, ister gününde yaşanan bir toplumsal olaydan, ister geleceğe ilişkin bir düşünceden söz etsin, yapıtlarının tümünde şairin çarpan yüreğini duyarız. Bu yönü şairin şiiri, çağımız dünya şiirinde benzersiz zenginlikte ve yoğunlukta bir örnek olmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi parçada sözü edilen şairin bir özelliği değildir?

- A) Kendini anlattığı olaylara verebilme
- B) Toplumsal olaylara karşı sorumluluk duyma
- C) Başarılarıyla övünç duyma
- D) Anlam derinliğine önem verme
- E) Kendisinin anlattığı olaylarla bütünleştirme

11. Fındığın çerez olarak tüketimi yıllardır artış göstermemiştir. Bunun en önemli nedeni eski, kalitesiz, kötü ama ucuz malın tüketicinin beğenisini kazanmamasıdır. Kalite, bir malın pazarlanmasında hayati önem taşımaktadır. Bu bağlamda Türkiye genelindeki irili ufaklı tüm imalatçılar denetim altına alınmalıdır. Sağlıklı ve hijyenik şartlarda çalışanlar ayıklanmalıdır. Pazarda sık sık denetimler yapılmalı, sağlıksız mallar imha edilmelidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Ülkemizde yıllardır niteliksiz, kötü fındıklar da piyasadadır.
- B) Fındık pazarında denetimler yapılarak kötü ürünler yok edilmelidir.
- C) Fındığın pazarlanmasında kalite çok önemlidir.
- D) Çerez olarak kullanılan fındık tüketimi ülkemizde artmamıştır.
- E) Ülkemiz, fındık üretiminde dünyada önemli bir yere sahiptir.

12. Hopa engereği, kelebekler, kertenkeleler, kurbağalar, yırtıcı kuşlar, bambus arıları, kardelen ve diğer soğanlı bitkiler derken, yurtdışına kaçırılan canlı türleri arasına karayosunları da katıldı. Orman ekosisteminin "olmazsa olmaz" bir parçası durumundaki karayosunları, "ihracat ve ticaret" adı altında ormanlardan toplanıp yurtiçi ve dışı satılıyor. Korkunç bir duyarsızlık ve bilinçsizlik içinde bulunan yetkili kurumlar ise, ne yazık ki, diğer canlı türlerinde olduğu gibi, bu doğa kıymında da göz yummaktalar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Karayosunlarının ormanın canlı dengesi içinde önemli bir yeri olduğuna
- B) Hopa engereği, kurbağa, bambus arısı gibi türlerin yurtdışına kaçırıldığı
- C) Karayosunlarının yalnızca yurt dışında satıldığına
- D) Karayosunlarının ormanda yetiştiğine
- E) Yetkililerin doğa kıymını görmezden geldiğine

13. Bu tür ağaçlar Kanopi denilen normal orman çatısının da üzerine çıkarak tohumlarını rüzgara bırakıyorlar. Genelde Dipterocarp familyasına ait bu ağaçlar, kanatçıklı tohumlarını periyodik aralıklarla ormanın üzerine silkerek yeni hayat biçimlerinin ortaya çıkmasını sağlıyorlar. Bütün yağmur ormanlarında olduğu gibi, burada da bitkiler hayat veren ışığa ulaşmak için birbirleriyle yarışıyor, kimi zaman birbirlerinin ışığını çalıp diğerini gölgede bırakıp ölümüne sebep oluyorlar. güneş ışınlarının ancak yüzde 2'si orman tabanına ulaşabiliyor.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme
- B) Betimleme
- C) Açıklama
- D) Tartışma
- E) Tanık gösterme

15. Uğurladığımız felaketlere karşı ağlamak vücudunuzda kalan kuvvetin feryadıdır. Ağlayamadığımız zamanlar, bizde, o iktidarın da artık mahvolduğu ve yerini tesirli bir sükunete bıraktığı anlardır. Bu türlü sükunet ise en şiddetli elem gözyaşlarından daha gönül yakıcıdır, diyor yazar. Sanırım hepimiz aynı tehlikeli sükunet içerisinde ilerliyoruz.

Bu parçada aşağıdaki düşünceleri geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanık gösterme
- B) Tanımlama
- C) Örnekleme
- D) Somutlama
- E) Betimleme

14. Köstebek derisine İngilizler "moleskine" diyor. Geçen gün, bir kafede biz kendisini beklerken kitapçı ziyaretini epeyce uzatmış olan Ali Bayramoğlu "Kendimi affettirmek için sizlere moleskine aldım." diyerek geldi. Üzeri siyah kaplı not defterlerini bizlere uzattı. Defterciklerin arka kısmında "moleskine" ibaresi vardı. Moleskine, Fransızcada, İngilizceden biraz daha farklı olarak "pamuk, kadife, deri taklidi bez" anlamına gelmektedir. Deftercik İtalya'da üretilmişti. Birinci sayfasında, kaybolması halinde kime gönderileceğinin yazılacağı adres bölümü ile gönderecek olana verilecek ödülün miktarının yazılacağı bir bölüm vardı.

Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin yanıtı yoktur?

- A) "Moleskine" ibaresi neredeydi?
- B) "Moleskine"yi kim almıştı?
- C) "Moleskine" Fransızcada ne anlama geliyor?
- D) "Moleskine" nedir?
- E) "Moleskine" niçin üretilmekteydi?

16. Tekirdağ'ın Ereğli ilçesi'nde avlanmaya çıkan balıkçıların ağına 2 metre boyunda, 200 kilo ağırlığında camgöz cinsi köpek balığı takıldı. Yakalanan dev köpek balığı balıkthane önünde sergilenirken, köpek balığını hayatlarında ilk kez görenler hatıra fotoğrafı çekti.—

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Köpek balıkları kimi zaman tehlikeli olabilir.
- B) Bu anı ölümsüzleştirmek istediler.
- C) Dev balık satılacağı günü bekliyor.
- D) İnsanlar denizin tehlikelerinin farkında değiller.
- E) Balıkçılar kendileriyle gurur duyuyordu.

17. ---, yeni yıl kar yağışıyla birlikte geldi. Evet bir ay kadar yolunu gözletmişti ama gelmişti. Şimdi Türkiye'nin her yanındaki kayak merkezleri, misafirlerini bembeyaz cennet manzaralar eşliğinde neşeyle ağırlıyor.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İklimler değişiyor, yağışlar azalıyor gibi haberler tam kayak tutkunlarının hevesini çıkarıyordu
B) Birçok kayak merkezi kışla birlikte dolup taşı
C) Kayakçılar özellikle yüksek dağları tercih ediyor
D) Küresel ısınmanın etkileri her geçen gün kendini göstermeye başladı
E) Yeni yılda birçok insan dünyanın barış içinde yaşamasını temenni ediyor

18. Şarkı sözü denince en son ben gelirim aklıma. Nedeni çok basit, yıllarca şarkılarımı benden çıktığı gibi, olduğu gibi söylemeye çalışmam. Hatta bu düşüncenin bana nerden esinlendiğini bile bilmiyorum. Yeni bir müziği keşfettiğimde öylece şarkılar bende. Hâlâ da öyledir. Bunun bir tavır ya da stil olduğunu sanmıyorum. Oysa özünde müziğin kendisi önemlidir benim için; içinde de bildiğimiz, yakaladığımız, çözdüğümüz ya da anlayamadığımız duygular, düşünceler, korkular, kelekler uçar.

Bu parçanın yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şarkı sözünü ikinci planda tutmaktadır.
B) Şarkı oluşturmada, beste yapma konusunda uzmandır.
C) Şarkılarını değiştirmeden söylemeye çalışır
D) Müzik, onun için birinci önceliklidir.
E) Müzik, içinde bildiği ve bilemediği duyguları içerir.

19. (I) Sıcak bastırdıkça, iklimle ilgili haberler de gazetelerde öne doğru atak yapıyor. (II) Örneğin, dünyanın en büyük 22 kentinin küresel ısınmaya karşı işbirliği yapacağı, bu haberlerden biriydi. (III) Proje kapsamında birçok şehirde toplantılar düzenleniyor. (IV) Proje üzerinde Bill Clinton Vakfı ve Londra Belediyesi yıllardır çalışıyordu. (V) Bu büyük kentler içinde Londra, Pekin, Berlin ve İstanbul da var...

Bu parçada düşüncenin akışını bozan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. (I) Şiir, dil içinde biçimlenir, var olur. (II) Evet, şiir bir dildir. (III) Ama günlük dilden farklı, yoğunlaştırılmış bir dildir. (IV) Bu durum şiirin nesnel gerçekliğin üstünde olan dilin de üstünde bir dil olduğunu gösterir. (V) Sözcük ile imge, birbirinden farklı kavramlardır.

Bu parçada düşüncenin akışını bozan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

CEVAP ANAHTARI

1.	D	6.	E	11.	E	16.	B
2.	E	7.	D	12.	C	17.	A
3.	A	8.	A	13.	C	18.	B
4.	C	9.	B	14.	E	19.	D
5.	C	10.	C	15.	A	20.	E